

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ:ΝΟΠΕ
ΤΜΗΜΑ:ΝΟΜΙΚΗΣ
ΜΑΘΗΜΑ:ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:κ.ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΜΑ
«ΚΡΥΦΗ ΚΑΜΕΡΑ»
«THE HIDDEN CAMERA»

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:ΓΚΙΝΤΩΝΗ ΦΩΤΕΙΝΗ-ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΑΜ:1340200201074

ΑΘΗΝΑ,ΜΑΪΟΣ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΤΟ ΘΕΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Το παγκάρι της Αγίας Παρασκευής
- Υπόθεση παιδεραστή τραγουδιστή
- Η υπάλληλος που τέλεσε υπεξαίρεση
 - Παραδικαστικό κύκλωμα
 - Δήμαρχος Αλυρού
 - Το αστικό χρέος
 - Η ιδιωτική ζωή των συζύγων
 - Συνέντευξη σε δημοσιογράφους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Η συμβολή της ηλεκτρονικής δημοσιογραφίας στην αποκάλυψη σκανδάλων που πλήττουν τον κοινωνικό και δημόσιο βίο της Χώρας μας είναι στις μέρες μας καθοριστική. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο δημοσιογράφος βρίσκεται μπροστά στο δίλημμα να παραβιάσει τη δημοσιογραφική δεοντολογία προκειμένου να εκπληρώσει το καθήκον της προστασίας της καθαρότητας της δημόσιας ζωής ή να αδρανήσει,συγκαλύπτοντας έτσι τα διαπραχθέντα εγκλήματα.

Βλέπουμε ότι σε αρκετές περιπτώσεις γίνεται χρήση από δημοσιογράφους της κρυφής κάμερας προκειμένου να εξιχνιαστεί ένα έγκλημα ή να αποδειχθεί μια αποδοκιμαζόμενη πράξη. Επιπλέον, λόγω του αγώνα των Μ.Μ.Ε. για ακροαματικότητα και κυρίως της τηλεόρασης για τηλεθέαση, σε πολλές περιπτώσεις θυσιάζονται ακόμα και οι πιο απόρρητες πτυχές της ζωής ατόμων, των οποίων η ζωή προσελκύει το κοινό. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις κατά τις οποίες απλοί πολίτες εγκαθιστούν κρυφή κάμερα προκειμένου να αποδείξουν μία εγκληματική πράξη από την οποία βλάπτονται συμφέροντά τους.Ζήτημα γεννάται για το εάν με τη χρήση της κρυφής κάμερας παραβιάζεται η ιδιωτική ζωή του ατόμου η εικόνα του οποίου προβάλλεται από την κάμερα,καθώς και αν προσβάλλονται άλλα δικαιώματά του.

Εδώ θα πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στην κρυφή κάμερα και το μαγνητόφωνο,καθώς η χρήση μαγνητοφώνου δεν προσβάλλει τον ιδιωτικό βίο,άλλα το απόρρητο της επικοινωνίας που προστατεύεται με το άρθρο 19 του Συντάγματος. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό «το απόρρητο της επικοινωνίας είναι απόλυτα απαραβίαστο». Επικοινωνία είναι η ανθρώπινη δραστηριότητα με την οποία ο άνθρωπος έρχεται σε επαφή με άλλους ανθρώπους. Η επικοινωνία διακρίνεται σε φανερή και κρυφή. Κριτήριο της διάκρισης είναι η γνώση του περιεχομένου της επικοινωνίας από τρίτους.¹ Απόρρητη είναι η από το δίκαι προστατευόμενη μυστική επικοινωνία και για οποιοδήποτε θέμα εκτός από ζητήματα που αναφέρονται στην εθνική ασφάλεια ή σε ιδιαίτερα σοβαρά εγκλήματα.² Μια μυστικά επικοινωνία είναι καταρχήν προστατευόμενη, είναι δηλαδή καταρχήν απόρρητη. Για να αποδειχθεί ότι δεν είναι απόρρητη θα πρέπει να παραβιασθεί η μυστικότητά της.³

¹ Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 228

² Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 233

³ Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 237

ΤΟ ΘΕΜΑ

Το θέμα της εργασίας αυτής είναι η κρυφή κάμερα και εάν υφίσταται με τη χρήση της παραβίαση κάποιων θεμελιωδών δικαιωμάτων (κυρίως της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων) , αν ναι ποιών και σε ποιο βαθμό.Γι'αυτό κρίνεται σκόπιμο να εξετασθούν χωριστά κάποιες αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις. Γίνεται παράθεση δικαστικών αποφάσεων καθώς και σχολιασμός τους με βάση τις απόψεις της θεωρίας όχι μόνο για τη συγκεκριμένη απόφαση, αλλά γενικότερα για το θέμα που μας απασχολεί. Στη συνέχεια μας απασχολεί η χρησιμοποίηση του υλικού που έχει αποκτηθεί με κρυφή κάμερα στην ποινική δίκη, όπου κυρίως εντοπίζεται το ζήτημα του εάν είναι θεμιτή η αποδεικτική αξιοποίηση τέτοιων αποδεικτικών μέσων. Γίνεται αναφορά στις διατάξεις του Συντάγματος (άρθρο 19 παράγραφος 3) που αφορούν σε αυτό το ζήτημα καθώς και των διατάξεων του κοινού νόμου με σχολιασμό τους. Ακολουθεί παράθεση θεωριών για τη χρησιμοποίηση των παρανόμως αποκτηθέντων αποδεικτικών μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

Το Σύνταγμά μας κατοχυρώνει το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής στο άρθρο 9 παρ.1 εδ.β, όπου ορίζεται ότι η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη. Η ιδιωτική ζωή αποτελεί “μητρικό δικαίωμα” πολλών άλλων μερικότερων δικαιωμάτων και διατάξεων που προστατεύουν μερικότερες εκφάνσεις της.⁴ Με την ευρύτερη έννοια του όρου “ιδιωτική ζωή” είναι το σύνολο των ενεργειών του ανθρώπου που αναφέρονται στο άτομό του, όπως επίσης σε πρόσωπα του στενού περιβάλλοντός του. Ιδιωτική ζωή είναι κάθε ιδιωτική δραστηριότητα. Η ιδιωτική ζωή περιορίζεται σε γεγονότα με προσωπικό χαρακτήρα, των οποίων δηλαδή η ρύθμιση κατά τις κοινωνικές αντιλήψεις και τη βούληση του ενδιαφερόμενου ατόμου ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητά του και στα οποία θέματα απαγορεύεται η ανάμιξη τρίτων προσώπων χωρίς τη ρητή ή τη σιωπηρή συναίνεση του ενδιαφερομένου. Η ιδιωτική ζωή διακρίνεται σε ατομική και οικογενειακή. Η προστασία της ατομικής ζωής συνδέεται με την προστασία της προσωπικότητας. Ο άνθρωπος ως ιδιώτης προστατεύεται καταρχήν ως προς την προσωπικότητά του. Η ευρύτερη αυτή ιδιωτική ζωή του ανθρώπου διακρίνεται σε φανερή και απόρρητη. Φανερή είναι η ιδιωτική ζωή που δεν αποκρύπτεται από τους άλλους. Απόρρητη είναι η ιδιωτική ζωή που διεξάγεται σε χώρους και με τρόπους που επιδιώκουν την απόκρυψη από τους άλλους. Το Σύνταγμα προστατεύει και την απόρρητη και τη φανερή ιδιωτική ζωή.⁵ Αυτό όμως δε σημαίνει ότι οτιδήποτε κανείς αποκρύπτει από τους άλλους αποτελεί ιδιωτική ζωή και επομένως προστατεύεται από το απόρρητο. Το Σύνταγμά μας προστατεύει μόνο τη νόμιμη ιδιωτική ζωή και όχι την παράνομη. Επομένως πράξεις που δεν συνιστούν ιδιωτική ζωή δεν προστατεύονται μόνο και μόνο επειδή γίνονται εν κρυπτώ.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η προστασία της ιδιωτικής ζωής του καθενός συνδέεται άμεσα και με τη διαφύλαξη των προσωπικών του δεδομένων κάθε είδους και ιδίως αυτών που μπορούν να χαρακτηριστούν ως ευαίσθητα.⁶ Με την αναθεώρηση του 2001 προστέθηκε το άρθρο 9Α το οποίο καθιερώνει για τον καθένα δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των ατόμων σχετικά με την αυτόματη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων έχει αποτελέσει αντικείμενο συμβάσεως στο πλαίσιο του Συμβουλίου της

⁴ Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 207

⁵ Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 207

⁶ Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 208

Ευρώπης καθώς και αντικείμενο ειδικού νόμου.⁷⁸ Έτσι κατ'εξαίρεση επιτρέπεται, ύστερα από άδεια της αρχής, η επεξεργασία που αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ'οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.⁹ Το κοινοτικό δίκαιο υπερέχει του εθνικού νόμου σύμφωνα με το άρθρο 28Σ. Η οδηγία 95/46/ΕΚ αποβλέπει στην προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η οδηγία αναφέρεται ρητά στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ και μ'αυτήν κατοχυρώνεται όχι μόνο η δυνατότητα κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά και η προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου. Στο άρθρο 9 της εν λόγω οδηγίας ορίζεται ότι για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται αποκλειστικώς για δημοσιογραφικούς σκοπούς, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις από την απαγόρευση επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μόνο στο βαθμό που είναι αναγκαίες ώστε το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής να συμβιβάζεται με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία της έκφρασης. Σύμφωνα με το νόμο 2472/1997, για την επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων, όταν δεν υπάρχει συγκατάθεση του υποκειμένου, καλείται σε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. ε, που απαιτεί η επεξεργασία να είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του υπευθύνου, υπό τον όρο ότι αυτό το συμφέρον υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες των προσώπων αυτών. Για τα ευαίσθητα δεδομένα ισχύει η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 εδ. ζ που τάσσει ως προϋποθέσεις η επεξεργασία να αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, τα οποία συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και να γίνεται η επεξεργασία αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, μετά από άδεια της αρχής, η οποία χορηγείται μόνο όταν η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος της πληροφόρησης και δεν παραβιάζεται καθ'οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Το δικαίωμα που προστατεύουν οι διατάξεις του Ν 2472/1997 είναι το δικαίωμα του ατόμου να γνωρίζει και να ελέγχει αν, ποιος και γιατί συλλέγει και διατηρεί πληροφορίες

⁷ Βλ. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο Ατομικά Δικαιώματα Α', σελ. 384

⁸ Νόμος 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»

⁹ αρ. 7 παρ. 2 ν. 2472/1997

που το αφορούν, έτσι ώστε να προσδιορίζει την κοινωνική του παρουσία. Οι ρυθμίσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων εξασφαλίζουν στο άτομο τη δυνατότητα να ασκήσει ουσιαστικά και αποτελεσματικά την ελευθερία του για πληροφόρηση και έκφραση, αφού οι διατάξεις του Ν 2472/1997 θέτουν και κανόνες πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Προκειμένου να διαπιστώσουμε αν παραβιάζεται η ιδιωτική ζωή με τη χρήση κρυφής κάμερας θα πρέπει να εξετάσουμε ορισμένες αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις. Πρόκειται κυρίως για υποθέσεις για τις οποίες υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις που κρίνουν το ζήτημα που μας απασχολεί. Ταυτόχρονα γίνεται και αξιολόγησή τους.

• **ΤΟ ΠΑΓΚΑΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ**

Η απόφαση αυτή (ΑΠ1317/2001) είναι ίσως η πιο σημαντική απόφαση που αφορά την κρυφή κάμερα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο ιερέας, υποψιαζόμενος ότι τα μέλη της διοικητικής επιτροπής του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Ιερό Προσκύνημα Α.Π.Τ.» και αναιρεσιόντες ιδιοποιούνταν παρανόμως μέρος των χρημάτων και τιμαλφών αντικειμένων που προσφέρονταν από τους πιστούς κατά την εκτέλεση των διαχειριστικών τους καθηκόντων, τοποθέτησε κρυφά βιντεοκάμερα σε ορισμένο σημείο όπου γίνονταν οι καταμετρήσεις. Μέσω της κάμερας κατεγράφη η αξιόποινη δραστηριότητα των αναιρεσιόντων με την ως πάνω ιδιότητά τους. Σύμφωνα με το δικαστήριο η καταμέτρηση από τους αναιρεσιόντες των ως άνω κινητών πραγμάτων και η κατ'αυτή παράνομη ιδιοποίηση μέρους τούτων δεν αποτελούν μη δημόσιες πράξεις τους, ως με αναγόμενες στη σφαίρα της προσωπικής και ιδιωτικής τους ζωής, αλλά πραγματοποιούνται στα πλαίσια των ανατιθεμένων σ'αυτούς υπηρεσιακών καθηκόντων και κατά την εκτέλεση τούτων, η οποία ως εκ του τρόπου πραγματοποιησεώς της και της φύσεως και του είδους των εκπληρούμενων καθηκόντων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Επομένως η μαγνητοσκοπήση αυτών με το συγκεκριμένο τρόπο, καθώς και η χρήση των μαγνητοσκοπήσεων αυτών δεν συνιστούν αξιόποινη πράξη. Συνακόλουθα οι βιντεοκασέτες, τις οποίες έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε το Συμβούλιο Εφετών δεν αποτελούν απαγορευμένο αποδεικτικό μέσο.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση παρεμποδιζόμενη δράση σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των φορέων είναι η υπεξαίρεση των χρημάτων της εκκλησίας, οποία είναι πράξη που τιμωρείται από τον ποινικό νόμο. Προστατευόμενο με το παρεμποδιζόμενο δικαίωμα αγαθό είναι η ιδιωτική ζωή. Το εννοιολογικό περιεχόμενο της ιδιωτικής ζωής θα πρέπει να προσδιοριστεί από τις συνταγματικές διατάξεις. Το ζήτημα που γεννάται είναι αν στην έννοια της ιδιωτικής ζωής περιλαμβάνεται και η τέλεση εγκληματικών πράξεων. Το Σύνταγμα με περισσότερες διατάξεις και κυρίως με το άρθρο 5 παράγραφος 1 καθιερώνει την αρχή της συνταγματικής νομιμότητας, απ'όπου συνάγεται ευθέως η απαγόρευση παραβίασης του Συντάγματος-απαγορεύεται η άσκηση του δικαιώματος, εφόσον έρχεται σε αντίθεση με το Σύνταγμα. Συνεπώς, αναφερόμενο το Σύνταγμα στην ιδιωτική ζωή αναφέρεται και προστατεύει τη

σύμφωνη με το Σύνταγμα και τους νόμους, τη νόμιμη ιδιωτική ζωή του ανθρώπου. Για να υπάρχει περιοριζόμενο δικαίωμα πρέπει οι ενέργειες του φορέα του δικαιώματος να υπάγονται στο εννοιολογικό περιεχόμενο του προστατευόμενου συνταγματικού αγαθού. Στην ιδιωτική ζωή υπάγονται καταρχήν νόμιμες καταστάσεις και ενέργειες και όχι η τέλεση εγκληματικών πράξεων.

Συμπερασματικά η υπεξαίρεση των χρημάτων και τιμαλφών αντικειμένων της εκκλησίας δεν αποτελεί ενέργεια υπαγόμενη στο εννοιολογικό περιεχόμενο της ιδιωτικής ζωής και κατά συνέπεια δεν προστατεύεται από το άρθρο 9 παράγραφος 1. Επομένως το αποκτηθέν αποδεικτικό μέσο δεν περιορίζει την ιδιωτική ζωή και συνεπώς δεν είναι «κατά παράβαση του άρθρου 9» και είναι δυνατή η χρησιμοποίησή του ενώπιον του δικαστηρίου.

•ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗ

Στην υπόθεση αυτή σε εκπομπή τηλεοπτικού καναλιού παρουσιάστηκε μία κασέτα η οποία περιείχε σκηνές στις οποίες ο γνωστός τραγουδιστής Σ.Κ. τελούσε ερωτική πράξη με ανήλικο άτομο του οποίου δεν προσδιορίζονταν η εικόνα. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν στο πλαίσιο δημοσιογραφικής έρευνας που αφορούσε κατά τον δημοσιογράφο την ερωτική εκμετάλλευση ατόμων νεαρής ηλικίας από πρόσωπο με σημαντική κοινωνική ισχύ. Αναφέρθηκαν ηλικίες 14-16 ετών, σπανιότερα δε 13.

Σύμφωνα με την απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στην απόφαση 100/2(26.1.2000) η επεξεργασία με τη μορφή της συλλογής και η κατοχή των δεδομένων αυτών είναι παράνομη γιατί αποτελεί επεξεργασία που υπερβαίνει κατά την άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης του κοινού τα από την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας, που βρίσκει στο πλαίσιο των διατάξεων του ν.2472/1997 ευθεία κατοχύρωση στο άρθρο 4 παρ.1β, επιβαλλόμενα όρια, αφού η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού δεν απαιτούσε και την καταχώρηση σε αρχείο και την αυτούσια προβολή ερωτικών σκηνών. Και αυτό γιατί η αξίωση του κοινού για ενημέρωση δε φθάνει μέχρι του σημείου να λαμβάνει αυτό γνώση ευαίσθητων δεδομένων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την προβολή της αξίας του ανθρώπου με εξευτελισμό ή διαπόμπευση, έστω και αν αυτά είχαν ή όχι σημασία για τη θεμελίωση του αξιόποινου χαρακτήρα συγκεκριμένων πράξεων. Παρόμοιος εξευτελισμός θα συνιστούσε κύρωση που βαίνει πέραν από τις ποινές που προβλέπονται από την έννομη τάξη και δεν είναι ανεκτός από αυτή. Η απόφαση θεωρεί ως δεδομένο ότι η προβολή των επίμαχων σκηνών αποτελεί άνευ ετέρου προσβολή του ιδιωτικού βίου και εφαρμόζει, χωρίς να το δηλώνει ρητά την αρχή της νομιμότητας, που διάπει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και θεμελιώνεται στις διατάξεις των άρθρων 1, 4 παρ. 1, 5 και 7 του Ν 2472/1997. Έτσι, συμπαρατάσσεται και με την άποψη που κρατεί στη θεωρία ότι το δικαίωμα της προσωπικότητας είναι απόλυτο και κάθε επέμβαση σ' αυτό είναι καταρχήν παράνομη. Ο νομοθέτης

αντιμετωπίζει την επεξεργασία ως εξαίρεση που χρήζει ειδικής νομιμοποίησης, η οποία θεμελιώνεται κατασχών στο νόμο και συγκεκριμενοποιείται με την εφαρμογή των αρχών που τον διέπουν. Η απόφαση δέχεται ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση υπήρξε προσβολή όχι απλά της ιδιωτικής ζωής, αλλά και της αξίας του ανθρώπου, η οποία έκρινε ότι υπερτερεί όχι μόνο της αξίωσης του κοινού για ενημέρωση αλλά και της αξίωσης της πολιτείας να επεμβαίνει στην περίπτωση τέλεσης αξιόποινων πράξεων. Δεν είναι, εξάλλου, καθόλου τυχαία και η σύνδεση της χρήσης των ευαίσθητων δεδομένων με την αξία του ανθρώπου. Γιατί η αξία του ανθρώπου είναι ο πυρήνας του δικαιώματος της προσωπικότητας, αλλά και ο συνδετικός κρίκος των ευαίσθητων δεδομένων, τα οποία κατεξοχήν προσφέρονται για δυσμενείς διακρίσεις και στιγματισμό. Η αξία του ανθρώπου είναι αξιολογική, αόριστη έννοια. Το πότε έχουμε προσβολή της, εξαρτάται από τις συνθήκες της συγκεκριμένης περίπτωσης. Όταν όμως κριθεί *in concreto* ότι συντρέχει περίπτωση προσβολής της υπερτερεί πάντα σε αντιπαράθεσή της με άλλα ατομικά δικαιώματα, γιατί αποτελεί την υπέρτατη συνταγματική αξία και αξιολογικό κριτήριο για την ερμηνεία τους.¹⁰

Σύμφωνα με το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης στην απόφασή του 111/81/10.2.2000 εφόσον η σοβαρότητα της προσβολής υπερβαίνει το μέγεθος του εξυπηρετούμενου δημόσιου συμφέροντος, τότε το δικαίωμα προστασίας του προσώπου υπερτερεί του καθήκοντος πληροφόρησης.¹¹ Συνεπώς με την παρουσίαση, χωρίς την έγκριση και παρά τη θέληση του ενδιαφερομένου, σκηνών της ιδιωτικής του ζωής, μερικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί και η ερωτική δραστηριότητα, έχει προσβληθεί η προσωπικότητα αυτού. Έγινε δε η παρουσίαση αυτή με κίνητρο εμπορικό και συγκεκριμένα για την αύξηση της τηλεθέασης, που δεν δικαιολογεί την επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του ατόμου. Η προβολή και η δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών δεν ήταν ούτε πρόσφορη ούτε απαραίτητη για την πληροφόρηση των πολιτών.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας στην απόφασή του 3545/2002 έκρινε ότι ο Κώδικας Επαγγελματικής Ηθικής και Κοινωνικής Ευθύνης των δημοσιογράφων που έχει καταρτίσει η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, όπου ορίζεται ότι οι δημοσιογράφοι έχουν δικαίωμα να ασκούν κοινωνικό έλεγχο και σε «επωνύμους» ακόμη και δια της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν, προερχόμενος από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερισχύσει των διατάξεων του ν.2472/1997, ο οποίος ρητώς απαγορεύει την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα απάντων των προσώπων εκτός από τη διάταξη της περιπτώσεως του εδαφίου ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 7. Στη διάταξη αυτή ορίζεται

¹⁰ Βλ. Κατερίνα Σ. Ανθιμου, Προστασία προσωπικών δεδομένων και Μ.Μ.Ε., ΚριτΕ 2000/1, σελ. 284 επ.

¹¹ Εδώ το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης προβαίνει σε στάθμιση των δικαιωμάτων, η οποία όμως δεν γίνεται δεκτή, αφού το Σύνταγμα δεν κατοχυρώνει “ανώτερες” ή “κατώτερες” διατάξεις, αλλά όλες έχουν την ίδια τυπική ισχύ, χωρίς καποια να υπερτερεί

ότι είναι, κατ'εξάιρεση, επιτρεπτή η επεξεργασία όταν αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαζείρηση συμφερόντων τρίτων και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος και υπό τις περαιτέρω προϋποθέσεις ότι επιχειρείται κατόπιν αδείας της αρχής και ότι δεν θίγεται δι'αυτής η ερωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου. Οι προϋποθέσεις όμως αυτές δεν συντρέχουν στην προκειμένη υπόθεση. Και τούτο προεχόντως διότι τα περί των οποίων ο λόγος δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα σχετικά με τον γνωστό τραγουδιστή δεν συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων.

Η απόφαση αυτή του ΣτΕ παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον, ιδίως ως προς τον χειρισμό της έννοιας του δικαιώματος του ιδιωτικού βίου. Ο δικαστής δεν ανάγεται απευθείας στο Σύνταγμα αλλά ισχυρίζεται ότι παραβιάζονται οι διατάξεις του νόμου, οι οποίες ανάγονται στο Σύνταγμα. Επιπλέον το ΣτΕ τοποθετείται ως προς το περιεχόμενο του ιδιωτικού βίου. Σύμφωνα με τη θεωρία του διαχωρισμού η ιδιωτική ζωή του άρθρου 1 ν.2472/1997 και του άρθρου 9§1 Σ νοείται ως μια κατάσταση του ατόμου, μια εκ φύσεως ή ιστορικά προσδιορισμένη σφαίρα της ζωής του ατόμου, στο εσωτερικό της οποίας το άτομο είναι μόνο του ή έστω με άλλους, η παρουσία των οποίων προσιδιάζει στην κατάσταση αυτή. Μια κατάσταση, με άλλα λόγια, ως προς το περιεχόμενο της οποίας το αντίστοιχο δικαίωμα συνίσταται απλώς στη δυνατότητα του φορέα του να το προσδιορίζει κατά προαίρεση. Αντίθετα, σύμφωνα με τη θεωρία του ελέγχου, ο φορέας του ιδιωτικού βίου έχει τη δυνατότητα να προσδιορίζει όχι μόνο τον τρόπο με τον οποίο ζει τις στιγμές της ιδιωτικής του σφαίρας, αλλά και τα όρια αυτής. Και τούτο γιατί ο ιδιωτικός βίος περιλαμβάνει και τη δυνατότητα του ατόμου να ελέγχει τα όρια του χώρου στο εσωτερικό του οποίου νοιώθει οικεία: υπό την έννοια αυτή η στέρηση του ελέγχου των ορίων της ιδιωτικής σφαίρας αποτελεί προσβολή.¹²

Το Συμβούλιο της Επικρατείας, στην επόμενη απόφασή του 554/2003 για την υπόθεση του γνωστού τραγουδιστή Σ.Κ., ύστερα από αίτηση ακυρώσεως της απόφασης του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης έκρινε ότι η ελευθερία του πληροφωρείν και πληροφωρείσθαι που κατοχυρώνει το άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνει και την ελευθερία μετάδοσης πληροφοριών ή αναπαραστάσεως σκηνών που ανάγονται στην προστατευόμενη από τα άρθρα 2 παράγραφος 1 και 9 παράγραφος 1 του Συντάγματος, απαραβίαστη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής των προσώπων, στον πυρήνα της οποίας ανήκει προδήλως και η ερωτική τους ζωή. Στον πυρήνα αυτό του ιδιωτικού βίου και στο βαθμό που τα στοιχεία που τον συνθέτουν δεν δημοσιοποιούνται οικειοθελώς, ουδείς επιτρέπεται να διεισδύσει. Επομένως η μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων και σκηνών τέτοιου περιεχομένου δεν μπορεί να αποτελέσει θεμιτός, από συνταγματικής απόψεως, περιεχόμενο του δικαιώματος πληροφωρήσεως. Πολλώ δε μάλλον δεν μπορεί η κατά τα ανωτέρω μετάδοση των πληροφοριών αυτών να

¹² Βουτσάκης Βασίλης, Σχολιασμός της απόφασης ΣτΕ 3545/2002, ΝοΒ 2003, σελ.357 επ.

θεωρηθεί ως αντικείμενο του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος της πληροφόρησης, κατά την άσκησή του μέσω των πάσης φύσεως ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ενόψει του ότι κατ'άρθρο 15 παράγραφος 2 του Συντάγματος η λειτουργία των τελευταίων υπάγεται στον άμεσο έλεγχο του κράτους. Η προστασία δε αυτή του απαραβίαστου πυρήνα του ιδιωτικού βίου ισχύει και για τα πρόσωπα, στα οποία μπορεί ενδεχομένως να αποδοθεί παραβίαση των χρηστών ηθών ή παράνομη συμπεριφορά, αφού η διαφύλαξη των χρηστών ηθών και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας, δια της επιβολής περιορισμών στις ελευθερίες των εγκληματούντων, ανήκει κατά το Σύνταγμα, αποκλειστικά και μόνο στη δικαιοδοσία των αρμοδίων κρατικών αρχών. Η μετάδοση των πληροφοριών από την εκπομπή δεν ήταν κατά το Σύνταγμα επιτρεπτή, ακόμα και αν ήθελε να γίνει δεκτό ότι υπήρχαν υποψίες ότι η συμπεριφορά των ατόμων αυτών είναι ποινικώς ελεγκτέα.

Κατά τους ισχυρισμούς του τραγουδιστή ενέργειές του οι οποίες παρεμποδίζονται μέσω της μαγνητοσκόπησης είναι οι ασελγείς πράξεις σε βάρος της ανηλικού. Προστατευόμενο αγαθό είναι η ιδιωτική ζωή, που κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 9 παρ.1 εδάφιο β' του Συντάγματος. Ο συντακτικός νομοθέτης προστατεύοντας την ιδιωτική ζωή των φορέων προστατεύει καταρχήν τη νόμιμη ιδιωτική ζωή και οπωσδήποτε δεν επιδιώκει τη συγκάλυψη παράνομων ενεργειών και καταστάσεων, όπως είναι και οι ασελγείς πράξεις εις βάρος των ανηλικών. Συνεπώς η ασέλγεια εις βάρος ανηλικού δεν αποτελεί ιδιωτική ζωή κατά την έννοια του Συντάγματος και επομένως δεν προστατεύεται από το άρθρο 9 παρ.1 του Σ. Η ποινική διάταξη που απαγορεύει και τιμωρεί την ασέλγεια εις βάρος ανηλικών εμπεριέχει απλή δέσμευση και η παρεμπόδιση μέσω της μαγνητοσκοπήσεως της ασέλγειας εις βάρος της ανηλικού είναι απλή επιβάρυνση στη δράση του φορέα και όχι περιορισμός της ιδιωτικής ζωής κατά το άρθρο 9 παρ.1 Σ. Επομένως το αποκτηθέν αποδεικτικό μέσο δεν είναι κατά παράβαση του άρθρου 9.

Το δικαστήριο λοιπόν, στην απόφαση 3545/2002, έκρινε ότι το αποδεικτικό μέσο είναι κατά παράβαση του άρθρου 9 και επομένως παραβιάζει το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής του τραγουδιστή. Δεν έλαβε όμως υπόψη του ότι το Σύνταγμα προστατεύει τη νόμιμη και όχι την παράνομη δράση. Η ασέλγεια εκ μέρους του τραγουδιστή σε βάρος της ανήλικης αποτελεί παράνομη πράξη και συνεπώς δεν εμπίπτει στην έννοια της ιδιωτικής ζωής και δεν προστατεύεται από το Σύνταγμα. Επιπλέον, στην απόφαση 554/2003 υποστήριξε πως η διαφύλαξη των χρηστών ηθών και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας, δια της επιβολής περιορισμών στις ελευθερίες των εγκληματούντων, ανήκει μόνο στη δικαιοδοσία των αρμόδιων αρχών.

● ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΠΟΥ ΤΕΛΕΣΕ ΥΠΕΞΑΙΡΕΣΗ

Στην υπόθεση αυτή η υπάλληλος είχε προσληφθεί με σύμβαση εξηρημένης εργασίας λόγω του ότι η κόρη του ιδιοκτήτη της επιχείρησης απουσίαζε πολλές φορές από το κατάστημα για την διεκπεραίωση διαφόρων εξωτερικών υποθέσεων του καταστήματος. Κατά τη σύμβαση εργασίας η υπάλληλος ενεργούσε πωλήσεις, εισέπρατε το τίμημα, χειριζόταν την ταμειακή μηχανή και είχε απόλυτη πρόσβαση στο ταμείο. Κατά το διάστημα που απασχολήθηκε το πιο πάνω κατάστημα, παρ'όλο που παρουσίαζε αυξημένη εμπορική κίνηση, δεν απέδιδε ανάλογα έσοδα και κέρδη. Μετά από σχετική απογραφή προέκυψε αξιόλογο έλλειμμα. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού και των υποψιών περί αφαιρέσεως εκ μέρους της κατηγορουμένης διαφόρων ποσών εγκατέστησε ειδικό σύστημα παρακολούθησης με κάμερα του εσωτερικού χώρου του καταστήματος. Από την παρακολούθηση διαπιστώθηκε ότι η υπάλληλος καθημερινά, κυρίως σε ώρα που ήταν μόνη στο κατάστημα, αφαιρούσε διάφορα μικρά ποσα.

Ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι το αποδεικτικό μέσο αυτό νομίμως λήφθηκε υπ'όψη από το Τριμελές Εφετείο Θεσσαλονίκης, αφού η παραπάνω βιντεοσκόπηση δεν ανάγεται στη σφαίρα της προσωπικής και ιδιωτικής ζωής της υπαλλήλου, αλλά πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια των ανατεθειμένων σ'αυτήν υπηρεσιακών καθηκόντων και κατά την εκτέλεση αυτών, η οποία υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο.

Εδώ ο Άρειος Πάγος, όπως και στην υπόθεση 'το παγκάρι της Αγίας Παρασκευής' έκρινε ότι μη δημόσια πράξη κατά το άρθρο 370Α παρ.2 ΠΚ συνιστά και η είσπραξη και καταμέτρηση χρημάτων από τρίτους προς το κατάστημα στο οποίο εργαζόταν η υπάλληλος, ανεξάρτητα από το χρόνο και τον τρόπο στους οποίους αυτές λαμβάνουν χώρα. Οι δύο αυτές αποφάσεις επιχειρούν μια προβληματική σύμμιξη αφενός της έννοιας του «δημοσίου ελέγχου» μιας πράξης και αφετέρου του «δημοσίου» τρόπου με τον οποίο διεξάγεται αυτή, δηλαδή το εάν η πράξη καθίσταται από το δρώντα προσιτή σε αόριστο αριθμό ανθρώπων. Όμως κάθε πράξη που υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική δεν σημαίνει ότι διεξάγεται δημόσια¹³.

Στην προκειμένη περίπτωση ενέργειες του φορέα που θα μπορούσε να ισχυριστεί η ίδια ότι θίγονται με τη μαγνητοσκόπηση είναι εκείνες που αναφέρονται στην υπεξαίρεση εκ μέρους της υπαλλήλου των χρημάτων του καταστήματος όπου η ίδια εργάζεται βάσει συμβάσεως εξηρημένης εργασίας. Πρόκειται, δηλαδή, για πράξη εγκληματική, η οποία προβλέπεται και τιμωρείται από τον ποινικό νόμο. Προστατευόμενο με το παρεμποδιζόμενο δικαίωμα αγαθό είναι η ιδιωτική ζωή. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, το Σύνταγμα στο άρθρο 9 παράγραφος 1 εδάφιο β προστατεύει την ιδιωτική ζωή, την οποία με την προστασία του αυτή ανάγει σε συνταγματικό αγαθό. Το εννοιολογικό περιεχόμενο της ιδιωτικής ζωής θα πρέπει να προσδιοριστεί από τις συνταγματικές διατάξεις, σε συνάρτηση με τις

¹³ Νούσκαλης Γιώργος, Σχολιασμός της απόφασης ΑΠ 874/2004, ΠοινΔικ 7/2004, σελ.807 επ.

ρυθμίσεις που εμπεριέχονται στα διάφορα άρθρα του Συντάγματος. Τίθεται το ερώτημα αν στην έννοια της ιδιωτικής ζωής, όπως προστατεύεται στο άρθρο 9 παρ. 1 εδάφιο β, εμπεριέχονται και παράνομες πράξεις και καταστάσεις και ιδίως, αν περιλαμβάνεται η τέλεση εγκληματικών πράξεων ή αν ο συντακτικός νομοθέτης αναφέρεται μόνο στη νόμιμη ιδιωτική ζωή. Κάθε συνταγματική διάταξη δεν πρέπει να ερμηνεύεται απομονωμένα, αλλά πάντοτε σε συνδιασμό με όλες τις άλλες διατάξεις του Συντάγματος. Το Σύνταγμα με περισσότερες διατάξεις του καθιερώνει την αρχή της συνταγματικής νομιμότητας. Κυρίως στο άρθρο 5 παράγραφος 1 όπου ορίζεται ότι καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. Απαγορεύεται η άσκηση του δικαιώματος, εφόσον έρχεται σε αντίθεση με το Σύνταγμα και τις σύμφωνες με αυτό διατάξεις των νόμων. Προκύπτει, λοιπόν, ότι το Σύνταγμα, αναφερόμενο στην ιδιωτική ζωή, αναφέρεται και προστατεύει τη σύμφωνη με το Σύνταγμα και τους νόμους ιδιωτική ζωή. Παράνομες πράξεις και καταστάσεις δεν εμπίπτουν καταρχήν στο περιεχόμενο της συνταγματικά προστατευόμενης ιδιωτικής ζωής. Η υπεξαίρεση των χρημάτων από το ταμείο της επιχείρησης, ως εγκληματική ενέργεια, δεν υπάγεται στο εννοιολογικό περιεχόμενο της ιδιωτικής ζωής και κατά συνέπεια δεν προστατεύεται από το άρθρο 9 παρ. 1 του Συντάγματος. Επομένως το αποδεικτικό μέσο δεν είναι κατά παράβαση του άρθρου 9 διότι δεν περιορίζει την ιδιωτική ζωή και κατά συνέπεια είναι δυνατή η χρησιμοποίησή του. Η μαγνητοσκόπηση της υπεξαίρεσης των χρημάτων δεν έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ιδιωτικής ζωής, αλλά συνεπάγεται μόνο απλές επιδράσεις της δράσης του φορέα του δικαιώματος.

● ΠΑΡΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ

Στην υπόθεση αυτή δημοσιογράφος κάνει μια σειρά εκπομπών που περιστρέφονται γύρω από την αποκάλυψη υφιστάμενου, σύμφωνα με τις εκπομπές, κυκλώματος που δρούσε στο χώρο της δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποί του προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία ή η δωροληψία, με αποτέλεσμα την έκδοση παράνομων δικαστικών αποφάσεων. Σε μία εκπομπή προβάλλεται βίντεο που δείχνει ένα δικαστή μαζί με τη σύζυγό του στο κατάστημα που διατηρεί η σύζυγος να συνομιλούν με δημοσιογράφο τον οποίο θεωρούν πελάτη του καταστήματος. Επιδικνύονται πρακτικά ΑΠ που περιέχουν ποινικές καταδίκες του εν λόγω δικαστή, αλλά και της συζύγου του. Αναφέρεται ότι η σύζυγος και η κόρη του τον έχουν μηνύσει για ανάρμοστη συμπεριφορά και απόπειρα ανθρωποκτονίας. Ακόμα, επιδεικνύεται έκθεση επιθεωρήσεως, σύμφωνα με την οποία προτείνεται η οριστικά παύση του δικαστή για λόγους που αφορούν την έλλειψη ήθους, εργατικότητας και προσήκουσας συμπεριφοράς.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, στην απόφαση 24/2005 έκρινε ότι η αυτούσια προβολή στοιχείων σχετικά με κάθε συμμετέχοντα στο παραδικαστικό κύκλωμα είναι δικαιολογημένη λόγω του δημόσιου ενδιαφέροντος σχετικά με την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων των δημόσιων λειτουργών, στο μέτρο, που η δημοσιοποίηση των στοιχείων αυτών είναι αναγκαία για την ενημέρωση της κοινής γνώμης και εξυπηρετεί υπέρτερο έννομο συμφέρον, αυτό της πληροφόρησης των πολιτών για το ζήτημα της διαφθοράς στο χώρο της δικαιοσύνης. Αντίθετα, η αναφορά ευαίσθητων ή όχι προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων αποτελεί επεξεργασία η οποία υπερβαίνει τα από την αρχή της αναλογικότητας επιβαλλόμενα όρια.

Οι συμμετέχοντες στο παραδικαστικό κύκλωμα δεν μπορούν να επικαλεστούν την ιδιωτική τους ζωή ώστε να μην προβληθεί βίντεο με το οποίο αποδεικνύονται ποινικές καταδίκες, αφού υπάρχει έντονο δημόσιο ενδιαφέρον σχετικά με την άσκηση των δημοσίων καθηκόντων των δημόσιων λειτουργών. Βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 2 εδάφιο ζ' του νόμου 2472/1997, η δημοσιοποίηση πληροφοριών που αφορούν σε δημόσια πρόσωπα, όπως είναι αναμφιβόλως οι δικαστές, και ανάγονται στην άσκηση των δημοσίων καθηκόντων τους είναι νόμιμη και υφίσταται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού επί του σκανδάλου ότι οι δικαστές χρηματίζονται. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στο κύκλωμα που φαίνεται να δρούσε στο χώρο της δικαιοσύνης και τον τρόπο με τον οποίο εκπρόσωποί του προέβαιναν σε παράνομες πράξεις, όπως η δωροδοκία, η δωροληψία, η παράνομη έκδοση δικαστικών αποφάσεων κ.α..

Η προβολή αυτών των στοιχείων δεν αποτελεί περιορισμό του δικαιώματος των φορέων, αλλά απλή επιβάρυνση στη δράση του φορέα, αφού αυτός είναι δημόσιο πρόσωπο που ασκεί δημόσιο λειτούργημα. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έκρινε ότι το δικαίωμα της πληροφόρησης του κοινού για το ζήτημα της διαφθοράς στο χώρο της δικαιοσύνης αποτελεί υπέρτερο έννομο συμφέρον. Όμως στο Σύνταγμα όλες οι διατάξεις έχουν την ίδια τυπική δύναμη και σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να θεωρήσουμε μια διάταξη υπέρτερη κάποιας άλλης. Επομένως δεν είναι νοητή η στάθμιση συμφερόντων. Στην πραγματικότητα πρόκειται για μια απλή δέσμευση του ενός δικαιώματος.

Εξίσου σημαντική είναι και μια άλλη απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η 25/2005, η οποία αφορά στο παραδικαστικό κύκλωμα και στη σκανδαλώδη συμπεριφορά ιεραρχών και, αν και δεν αφορά κρυφή κάμερα, αλλά μαγνητόφωνο, διατυπώνεται η άποψη ότι η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού για μείζονα θέματα λειτουργίας των θεσμών και ειδικότερα για τα καταγγελλόμενα στο χώρο της δικαιοσύνης και στους κόλπους της Ιεραρχίας της Εκκλησίας αποτελεί ζήτημα δημόσιου ενδιαφέροντος. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει και εκδηλώσεις δημοσίων προσώπων οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο και το χρόνο που γίνονται (ακόμα, δηλαδή, και εκτός δημόσιου χώρου), μπορούν να θεωρηθούν

ότι πραγματοποιούνται στα πλαίσια της ανατεθειμένης σ' αυτούς δημόσιας λειτουργίας, η οποία εκ φύσεως και του είδους των εκπληρούμενων καθηκόντων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Το δικαιολογημένο ενδιαφέρον καλύπτει, δηλαδή, ακόμα και μη δημόσιες πράξεις όταν αυτές ενδιαφέρουν λόγω της φύσης τους το κοινωνικό σύνολο. Έτσι ο χρηματισμός ενός δικαστή είναι ζήτημα που ενδιαφέρει την δημόσια γνώμη και μπορεί να συνδέεται με ευρύτερο πρόβλημα διαφθοράς στον θεσμό της δικαιοσύνης. Το ίδιο ισχύει και για πράξεις ιεραρχών που έρχονται σε προφανή αντίθεση με την επιβαλλόμενη από τους ιερούς κανόνες, οι οποίοι αποτελούν συνταγματικά καθιερωμένη ειδική για τον ορθόδοξο κλήρο νομοθέτηση, συμπεριφορά μητροπολιτών.

Σημαντική είναι και η μειωηφούσα άποψη Κουράκη στην απόφαση 114/5.4.2005, σχετικά με την σκανδαλώδη συμπεριφορά μητροπολίτη, σύμφωνα με την οποία η ιδιωτική ζωή Μητροπολίτη ενδιαφέρει πλήρως το κοινό, η δε προβολή πτυχών της ζωής του, έστω και με δραματοποιημένο τρόπο, βοηθά την κάθαρση της Εκκλησίας από ιεράρχες που, όπως πιθανολογείται, έχουν παραβεί τον εκκλησιαστικό τους όρκο, ιδίως μάλιστα όταν πρόκειται για υποθέσεις που είδαν το φως της δημοσιότητας το έτος 2001, χωρίς έκτοτε οι αρμόδιες αρχές να αντιδράσουν αποτελεσματικά.

● ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ

Η καταγγέλουσα, με αφορμή τη ματάβασή της στο γραφείο του Δημάρχου Αλμυρού Βόλου, ανέφερε ότι αδυνατούσε να βρει εργασία παρά τις προσπάθειές της. Σύμφωνα με την καταγγέλουσα ο δήμαρχος, εκμεταλλευόμενος την ιδιότητά του, καθώς και την ανάγκη της να εργασθεί, της πρότεινε να συνάψουν ερωτικές σχέσεις, με αντάλλαγμα την εκ μέρους του μεσολάβηση για ανεύρεση εργασίας. Αυτή δεν ενέδωσε στην πρότασή του, ο δήμαρχος, όμως, συνέχισε να την ενοχλεί τηλεφωνικά. Πιστεύοντας ότι γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης από το δήμαρχο, προσέφυγε σε δημοσιογράφους ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού και τους ενημέρωσε για όσα της συνέβαιναν. Αργότερα συναντήθηκε με το δήμαρχο, ο οποίος της επιβεβαίωσε την προγενέστερη πρότασή του και, προσποιηθείσα ότι την αποδέχεται, συμφώνησε να συναντηθούν την επόμενη μέρα σε διαμέρισμα που διατηρούσε ο δήμαρχος, προκειμένου να συνευρεθούν ερωτικά. Κατά τη διάρκεια αυτής της συνάντησης, οι δημοσιογράφοι, που περίμεναν την καταγγέλουσα απ' έξω με το σύζυγό της, της τηλεφώνησαν στο κινητό τηλέφωνο, όπως είχαν προσυνηνοηθεί, και της ανακοίνωσαν ότι το παιδί της δήθεν τραυματίστηκε, με την πρόφαση δε αυτή αναχώρησε από το διαμέρισμα χωρίς να πραγματοποιηθεί ερωτική επαφή. Εν τω μεταξύ, τα διαδραματισθέντα στο ως άνω διαμέρισμα μαγνητοσκοπήθηκαν από την ίδια μετά από συνεννόηση με τους ως άνω δημοσιογράφους εν αγνοία του προσφεύγοντος και η σχετική μαγνητοσκοπημένη ταινία προβλήθηκε λίγο αργότερα από ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό. Ο δήμαρχος ισχυρίζεται ότι δεν

της έκανε πρόταση, αντίθετα αυτή του ζήτησε να βγουν και αυτός βρέθηκε σε στιγμή ανθρώπινης αδυναμίας. Στο δήμαρχο επεβλήθει η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης για παράπτωμα που συνίσταται στο ότι ο δήμαρχος, εκμεταλλευόμενος την ιδιότητά του και την ανάγκη της καταγγέλουσας προς εξεύρεση μόνιμης απασχόλησης, η οποία είναι δημότης Αλμυρού, προέβη σε ανάρμοστες προς το πρόσωπο της τελευταίας ενέργειες που απέβλεπαν στη σύναψη ερωτικών σχέσεων με την υπόσχεση να μεσολαβήσει για την ανεύρεση μόνιμης εργασίας σ' αυτήν.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Επικρατείας στην απόφαση 3922/2005, τα περιστατικά αυτά, αν πράγματι είχαν λάβει χώρα, θα μπορούσαν να συγκροτήσουν για το δήμαρχο την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος του άρθρου 184 παρ. 2 του Δ.Κ.Κ., διότι στη διάταξη αυτή μπορούν να υπαχθούν και πράξεις του ιδιωτικού βίου αιρετού οργάνου δήμου ή κοινότητας, όταν με τις πράξεις αυτές γίνεται εκμετάλλευση της ιδιότητάς του κατά τρόπο που να θίγεται καίρια το κύρος του αξιώματός του. Επομένως είναι αβάσιμος ο ισχυρισμός του δημάρχου, κατά τον οποίο η αποδιδόμενη σ' αυτόν πράξη, και αν ήθελε θεωρηθεί αποδεδειγμένη, δεν συνιστά παράβαση των καθηκόντων του ως δημάρχου, διότι ανάγεται στον ιδιωτικό του βίο. Κατά την άποψη του τμήματος, όχι μόνο οι ιδιώτες, αλλά και τα δημόσια πρόσωπα, όπως είναι οι δημοτικοί άρχοντες οι οποίοι εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία από το λαό, έχουν δικαίωμα προστασίας και σεβασμού της ιδιωτικής τους ζωής σε βαθμό τέτοιο ώστε να διασφαλίζεται και σε αυτά μία σφαίρα «ιδιωτικότητας», ενώ στον πυρήνα της προστατευόμενης από το Σύνταγμα ιδιωτικής ζωής του ατόμου ανήκει αναμφίβολα και η ερωτική του ζωή. Σύμφωνα με την απόφαση, απόκλιση από τον συνταγματικό κανόνα της απαγόρευσης χρήσης αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 9 του Συντάγματος που προστατεύουν την ιδιωτική ζωή, είναι ανεκτή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μόνο χάριν της προστασίας συνταγματικά υπέρτερων έννομων αγαθών.¹⁴ Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 370Α του Ποινικού Κώδικα¹⁵ εφαρμόζεται ευθέως και στην πειθαρχική διαδικασία, δεδομένου ότι ως «άλλη ανακριτική αρχή» νοείται και το πειθαρχικό όργανο. Κατά τη γνώμη όμως του Προέδρου του Τμήματος και των δύο παρέδρων η εξαίρεση αυτή εφαρμόζεται και στην πειθαρχική διαδικασία όχι ευθέως, αλλά δυνάμει γενικής αρχής του πειθαρχικού δικαίου που συνάγεται και από την διάταξη του Ποινικού Κώδικα. Επιπλέον ως τρίτος, ο οποίος δεν συμμετείχε στην παραγωγή των αποδεικτικών αυτών μέσων και μπορεί επιτρεπώς να τα χρησιμοποιήσει ενώπιον δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής, νοείται μόνο αυτός ο οποίος

¹⁴ Εδώ το Συμβούλιο της Επικρατείας προβαίνει σε στάθμιση των συνταγματικών δικαιωμάτων, λέγοντας ότι απόκλιση από κανόνα που θεσπίζει το Σύνταγμα γίνεται ανεκτή χάριν της προστασίας συνταγματικά υπέρτερων αγαθών. Όμως στο Σύνταγμα όλες οι διατάξεις έχουν την ίδια τυπική ισχύ, χωρίς κάποιες να είναι ανώτερες των υπολοίπων.

¹⁵ Κατά την οποία: 'Η πράξη της παραγράφου 3 δεν είναι άδικη αν η χρήση της έγινε ενώπιον οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής για τη διαφύλαξη δικαιολογημένου συμφέροντος, που δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά'.

εμπλέκεται κατά νόμο στη σχετική ποινική διαδικασία ως διάδικος. Στην πειθαρχική δε διαδικασία, ως εκ της φύσεως αυτής, μόνο ο εγκαλούμενος και όχι οποιοσδήποτε άλλος μπορεί να προσκομίσει τη σχετική μαγνητοσκοπημένη ταινία ενώπιον των πειθαρχικών οργάνων, αφού μόνο αυτός μπορεί, κατά γενική αρχή του πειθαρχικού δικαίου, να μετάσχει στην διαδικασία αυτή. Εν προκειμένω, η μαγνητοσκόπηση έγινε κατά παράβαση της διατάξεως του άρθρου 9 παρ. 1 του Συντάγματος, που προστατεύει την ιδιωτική ζωή του ατόμου, στον πυρήνα της οποίας ανήκει και η ερωτική του ζωή, και του 370Α παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, τη σχετική, όμως, μαγνητοσκοπημένη ταινία θα μπορούσε να προσκομίσει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 370Α παρ. 4 του Π.Κ., στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα μόνο ο προσφεύγων και όχι οποιοσδήποτε άλλος. Η απόφαση αυτή του τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας παραπέμπει στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου τα αναφερόμενα στο σκεπτικό ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής των άρθρων 184 παρ. 2 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, 19 παρ. 3 του Συντάγματος και 370Α παρ. 4 του Ποινικού Κώδικα.

● **ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΧΡΕΟΣ**

Ο οφειλέτης Ο χρωστάει στον δανειστή Δ κάποιο χρηματικό ποσό. Επειδή ο Δ δεν έχει άλλη δυνατότητα απόδειξης του χρέους, εγκαθιστά κρυφή κάμερα στο σπίτι του Ο με την ελπίδα ότι θα μαγνητοσκοπήσει κάποια ομολογία του οφειλέτη του για το χρέος του συγκεκριμένου χρηματικού ποσού, κατά τις διάφορες συζητήσεις με τους οικείους του. Πράγματι σε κάποια συζήτηση ο οφειλέτης Ο ομολογεί στη γυναίκα του ότι χρωστάει στο δανειστή Δ το συγκεκριμένο χρηματικό ποσό. Έχοντας πλέον αυτή την απόδειξη, ο Δ προσφεύγει στο δικαστήριο και ζητά να του επιδικασθεί το οφειλόμενο ποσό, προσκομίζοντας ως αποδεικτικό μέσο την βιντεοταινία. Ο οφειλέτης Ο προτείνει το άρθρο 9 παράγραφος 1, ισχυριζόμενος ότι παραβιάστηκε η ιδιωτική του ζωή και κατά συνέπεια δεν πρέπει, βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 3, να ληφθεί η ταινία υπόψη στο δικαστήριο, ως παράνομο αποδεικτικό μέσο.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ενέργεια του φορέα, η οποία κατά τους ισχυρισμούς του παρεμποδίζεται με τη βιντεοσκόπηση, είναι η ομολογία προς τη σύζυγό του στην κατοικία τους του χρέους προς το δανειστή Δ. Προστατευόμενο με το περιοριζόμενο δικαίωμα αγαθό είναι η ιδιωτική ζωή. Το Σύνταγμα στο άρθρο 9 παρ. 1 εδάφιο β' προστατεύει την ιδιωτική ζωή, την οποία με την προστασία του αυτή ανάγει σε συνταγματικό αγαθό. Η εξιστόρηση στη σύζυγο ενεργειών αναγόμενων στη γενικότερη αστικής φύσης ζωή αποτελεί συνήθη εκδήλωση της ιδιωτικής ζωής του ανθρώπου και σίγουρα δεν πρόκειται για εγκληματική πράξη. Η συζήτηση των συζύγων σε θέματα αστικής φύσης και περιεχομένου είναι σύνηθες φαινόμενο της οικογενειακής και συζυγικής ζωής. Πρέπει λοιπόν να διαπιστωθεί αν η συγκεκριμένη ενέργεια του φορέα του δικαιώματος εμπίπτει στο περιεχόμενο

του περιοριζόμενου δικαιώματος. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εφόσον πρόκειται για εκδήλωση της ιδιωτικής ζωής του ατόμου, προστατεύεται από το Σύνταγμα, βάσει του άρθρου 9 παρ. 1. Συνεπώς η εν αγνοία των συνομιλούντων κρυφή βιντεοσκόπηση της ομολογίας του χρέους του συγκεκριμένου χρηματικού ποσού αποτελεί παράνομο αποδεικτικό μέσο.

● **Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ**

Σύζυγος, υποπτευόμενος ότι η σύζυγός του διατηρεί κρυφό παράνομο δεσμό με κάποιον άλλο, προφασιζόμενος επαγγελματικό ταξίδι φεύγει από το σπίτι του, αφού πρώτα έχει εγκαταστήσει κρυφή κάμερα, με την ‘ελπίδα’ ότι η σύζυγός του κατά το χρονικό διάστημα της απουσίας του θα συννευρεθεί με τον εραστή της στο σπίτι τους. Πράγματι το επόμενο βράδυ η σύζυγος κάλεσε τον εραστή της στην οικία τους και οι ερωτικές τους πράξεις καταγράφησαν από την κρυφή κάμερα που είχε εγκαταστήσει ο σύζυγός της. Όταν αυτός επέστρεψε της έδειξε την ταινία και στη συνέχεια την κατέθεσε στο δικαστήριο ως αποδεικτικό μέσο για ισχυρό κλονισμό της σχέσεώς τους, προκειμένου να λυθεί ο γάμος τους με διαζύγιο, αφού βάσει του οικογενειακού δικαίου, όταν αποδεικνύεται μοιχεία τεκμαίρεται η ύπαρξη ισχυρού κλονισμού.¹⁶ Η σύζυγος ισχυρίζεται πως το αποδεικτικό μέσο αυτό έχει αποκτηθεί παράνομα αφού παραβιάζει την ιδιωτική της ζωή, άπου ανήκει η ερωτική της ζωή.

Κατά τους ισχυρισμούς της συζύγου, στην συγκεκριμένη περίπτωση παρεμποδιζόμενη δράση είναι η ιδιωτική ζωή της. Πρέπει να γίνει υπαγωγή της παρεμποδιζόμενης δράσης στο περιεχόμενο του δικαιώματος, δηλαδή αφενός μεν στο εννοιολογικό περιεχόμενο του προστατευόμενου αγαθού, αφετέρου δε στο περιεχόμενο της διαγραφόμενης από το Σύνταγμα περιοχής άσκησης. Προστατευόμενο με το παρεμποδιζόμενο δικαίωμα αγαθό είναι η ιδιωτική ζωή. Η παρεμποδιζόμενη δράση εμπίπτει στο περιεχόμενο του προστατευόμενου αγαθού. Δεν τίθεται, επομένως, ζήτημα που να αφορά τον εννοιολογικό προσδιορισμό του προστατευόμενου αγαθού. Πρέπει να εξεταστεί η άσκηση του δικαιώματος. Δεν τίθεται, όμως, θέμα υπέρβασης των ορίων άσκησης του παρεμποδιζόμενου δικαιώματος. Κάνοντας υπαγωγή, η ιδιωτική ζωή ανήκει στο περιεχόμενο του προστατευόμενου αγαθού και η άσκησή της δεν εκφεύγει των διαγραφόμενων από το Σύνταγμα ορίων. Συνεπώς η παρεμπόδιση που υφίσταται ο φορέας του δικαιώματος με τη μαγνητοσκόπηση συνιστά περιορισμό και όχι απλή επιβάρυνση του δικαιώματος. Στη συνέχεια εξετάζουμε τη νομιμότητα του περιορισμού. Το παρεμποδιζόμενο δικαίωμα ασκείται εντός ενός μερικότερου θεσμού και όχι στο πλαίσιο της γενικής σχέσης. Επομένως, κατ’ αρχήν είναι δυνατή η επιβολή περιορισμού. Από το συνταγματικό κείμενο προκύπτει ότι δεν

¹⁶ Άρθρο 1439 παρ. 2 Α.Κ. σύμφωνα με το οποίο: ‘Εφόσον ο εναγόμενος δεν αποδεικνύει το αντίθετο, ο κλονισμός τεκμαίρεται σε περίπτωση διγαμίας ή μοιχείας του, εγκατάλειψης του ενάγοντα ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο.

προβλέπονται ρητοί περιορισμοί του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής στο θεσμό του γάμου. Είναι απαραίτητη η έρευνα για την ύπαρξη μη ρητών περιορισμών που δεν προβλέπονται ρητώς στο συνταγματικό κείμενο, αλλά προκύπτουν από τη συστηματική ερμηνεία κατά συνεφαρμογήτων διατάξεων του Συντάγματος, εν προκειμένω των άρθρων 9 παράγραφος 1 και 21 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Ο συντακτικός νομοθέτης κατοχυρώνει ταυτόχρονα δικαιώματα και θεσμούς, στη συγκεκριμένη περίπτωση την ιδιωτική ζωή και το θεσμό του γάμου και της οικογένειας, αρμονικά, έτσι ώστε το περιεχόμενο των μεν να μην θίγει το περιεχόμενο των δε και αντιστρόφως. Η ισχύς του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής εκτείνεται μόνο μέχρι του σημείου που δε θίγει το θεσμό του γάμου, δηλαδή μόνο κατά το πεδίο στο οποίο δεν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια και επομένως εφαρμόζεται ο κανόνας ότι απαγορεύεται η επιβολή αναιτιωδών περιορισμών. Αντίθετα, στο πεδίο που καλύπτεται από δεσμό αιτιώδους συνάφειας των περιεχομένων δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής και θεσμού του γάμου, το δικαίωμα περιορίζεται μόνο κατά το μέτρο που επιβάλλεται από τον αιτιώδη σύνδεσμο. Στο περιεχόμενο του θεσμού του γάμου ανήκει ως αντικειμενικό στοιχείο η συζυγική πίστη. Ο γάμος παράγει υποχρέωση συμβίωσης στην οποία ανήκει και η υποχρέωση τήρησης της συζυγικής πίστης. Το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής παρεμποδίζεται μέσω της κρυφής κάμερας. Εν προκειμένω, η συγκεκριμένη άσκηση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής αφορά την ερωτική ζωή των συμμετεχόντων, δηλαδή το πραγματικό περιεχόμενο της συγκεκριμένης άσκησης του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής αποτελεί συμπεριφορά αντικείμενη στη συζυγική πίστη. Το αντικειμενικό στοιχείο “συζυγική πίστη” είναι κοινό αντικειμενικό στοιχείο που ενυπάρχει στο πραγματικό περιεχόμενο του δικαιώματος και στο περιεχόμενο του θεσμού. Εφόσον υπάρχει κοινό αντικειμενικό στοιχείο είναι δυνατός ο περιορισμός του δικαιώματος, αναφορικά πάντοτε προς το στοιχείο αυτό. Αυτό σημαίνει ότι το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής ισχύει και μεταξύ των συζύγων, δεν περιλαμβάνει όμως το ερωτικό απόρρητο, αφού κάτι τέτοιο είναι αντίθετο προς τη συζυγική πίστη και το θεσμό του γάμου. Μεταξύ των συζύγων δεν μπορεί να υπάρχει “σεξουαλικό ή ερωτικό απόρρητο” και δεν μπορεί κατά δίκαιο να αντιτάσσεται τέτοιο απόρρητο από τον ένα από τους συζύγους στον άλλο, αφού βασικό γνώρισμα του προστατευόμενου από το Σύνταγμα γάμου είναι η κοινή σεξουαλική, ερωτική ζωή των συζύγων και δεν μπορεί ο κάθε σύζυγος να έχει ξεχωριστή και επομένως απόρρητη και μη γνωστή στον άλλο σύζυγο ερωτική ζωή. Συνεπώς η βιντεοταινία που αποδεικνύει την εξωσυζυγική σχέση της συζύγου δεν αποτελεί παράνομα αποκτηθέν αποδεικτικό μέσο, αφού δεν παραβιάζει το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής της συζύγου. Επομένως θα ληφθεί υπόψη από το δικαστήριο προκειμένου να αποδειχθεί ο ισχυρός κλονισμός της σχέσης των συζύγων και να λυθεί ο γάμος τους με διαζύγιο.

● **ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ**

Μια άλλη πολύ σημαντική απόφαση είναι η 451/2000 Α.Π. που αφορά μια βιντεοσκοπημένη (με κρυφή κάμερα) συνέντευξη ενός ιερέα σε δημοσιογράφους με την οποία κληρικοί καταγγέλλουν διάφορα γεγονότα που σχετίζονταν με την όλη συμπεριφορά κάποιων αρχιμανδριτών, τα οποία ουσιαστικά τους αναδείκνυαν σε ομοφυλόφιλους και ενόχους οικονομικών εγκλημάτων. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή το δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει το καταγγελλόμενο από τον ιερέα για την καταγραφή της συνέντευξής του από κρυφή κάμερα, εφόσον ο τελευταίος γνώριζε ότι απευθύνεται σε δημοσιογράφους και ότι η συνέντευξή του θα μεταδιδόταν μέσω του τηλεοπτικού σταθμού στον οποίο εργάζονται οι συγκεκριμένοι δημοσιογράφοι.

Συνεπώς όταν κάποιος απευθύνεται σε δημοσιογράφους για να κάνει κάποια καταγγελία, εφόσον γνωρίζει ότι η συνέντευξή του θα μεταδοθεί από κάποιο τηλεοπτικό σταθμό, δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι παραβιάστηκε η ιδιωτική του ζωή με την κρυφή κάμερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19 παρ. 3 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Μετά την αναθεώρηση του 2001 στο άρθρο 19 προστέθηκε η παράγραφος 3, η οποία υπερβαίνει το κανονιστικό πλαίσιο του άρθρου 19¹⁷. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι ‘Απαγορεύεται η χρήση αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί κατά παράβαση του άρθρου 19 και των άρθρων 9 και 9Α’. Πρόκειται για ρητή απαγόρευση της χρήσης αποδεικτικών μέσων, εφόσον τα μέσα αυτά αποκτήθηκαν κατά παράβαση των άρθρων 19 Σ περί απορρήτου των επικοινωνιών, 9 Σ περί ασύλου κατοικίας και απαραβίαστου της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και 9Α για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ειδικά λοιπόν και κατ’επιλογή μεταξύ όλων των αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί με παράνομες ή και αξιόποινες πράξεις ο αναθεωρητικός νομοθέτης ασχλιείται εδώ με εκείνα που έχουν προκύψει από την παράνομη χρήση οπτικοακουστικών μέσων και εμφανίζεται να εισάγει ως προς αυτά μια βαρύνουσα πρακτικής σημασίας απόλυτη απαγόρευση της αποδεικτικής αξιοποίησής τους – ακόμα, εκ πρώτης όψεως, και όταν αυτή γίνεται προκειμένου να στηριχθεί η απαλλαγή του κατηγορουμένου ενόψει της αναμφισβήτητα προκύπτουσας απ’ αυτά αθωότητάς του.¹⁸ Όμως ενώπιον του ποινικού δικαστή η αποδεικτική αξιοποίηση οφείλει να διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας. Ο ποινικός δικαστής έχει να εκπληρώσει μια αποστολή: την τιμωρία των εγκλημάτων, με την οποία συναρτώνται καθήκοντα, όπως η υποχρέωση ζήτησης της ουσιαστικής αλήθειας και δικαιώματα όπως η ελεύθερη εκτίμηση των όποιων αποδείξεων.¹⁹ Κατά την κ. Ηλιοπούλου – Στράγγα, τίθεται το ζήτημα του κατά πόσο ο αναθεωρητικός νομοθέτης του έτους 2001 κινήθηκε ή όχι με τη νέα αυτή ρύθμιση μέσα στο πλαίσιο των ορίων που το ίδιο το Σύνταγμα θέτει για την αναθεώρηση ή μήπως τα ξεπέρασε. Ανάμεσα στις μη αναθεωρήσιμες διατάξεις ανήκει προτίστως και η διάταξη του άρθρου 2 παράγραφος 1 για το σεβασμό και την προστασία της ανθρώπινης αξίας. Η στέρηση από τον κατηγορούμενο της δυνατότητας χρήσης των συγκεκριμένων μέσων για την απόδειξη της αθωότητάς του, όταν αυτά αποτελούν το μοναδικό μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου, μπορεί να προσβάλλει την ανθρώπινη αξία. Έτσι ο αναθεωρητικός νομοθέτης υπερβαίνει κατά το μέτρο αυτό την αναθεωρητική του αρμοδιότητα και συνεπώς η συγκεκριμένη ρύθμιση θα πρέπει να ατονήσει.

Κατά τον κ. Ανδρουλάκη, η κ. Ηλιοπούλου – Στράγγα, μέσα από την ανάλυσή της υποδεικνύει και έναν άλλο τρόπο για την κάμψη της απόλυτης

¹⁷ Βλ. Δημητρόπουλο, Συνταγματικά Δικαιώματα, σελ. 240

¹⁸ Βλ. Ηλιοπούλου – Στράγγα Τ., Χρήση παρανόμως κτηθέντων μέσων και δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορουμένου, πρόλογος από Ανδρουλάκη, σελ. 9

¹⁹ Βλ. Ηλιοπούλου – Στράγγα Τ., Χρήση παρανόμως κτηθέντων μέσων και δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορουμένου, πρόλογος από τον κ. Ανδρουλάκη, σελ. 10.

απαγόρευσης που εισάγει το άρθρο 19 παρ. 3 του Συντάγματος. Σε κάθε περίπτωση που καταδικάζεται ένας αποδεδειγμένα αθώος επειδή στερήθηκε το μόνο αποδεικτικό μέσο που στήριζε την αθωότητά του, έχουμε να κάνουμε με προσβολή της ανθρώπινης αξίας. Κατά την διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 εδάφιο δ' του Συντάγματος : 'Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας'. Η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 3 είναι ενδεχόμενο να οδηγήσει σε περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα στην τιμή, την προσωπική ελευθερία, την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και την συμμετοχή στην κοινωνική ζωή του αθώου που καταδικάζεται εξαιτίας της αδυναμίας του να επικαλεσθεί και να αξιοποιήσει ένα αναντικατάστατο αποδεικτικό μέσο. Κυρίως όμως, κατά Ανδρουλάκη, περιορίζεται άμεσα και θίγεται το δικαίωμα σε δικαστική ακρόαση και προστασία. Επομένως οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να ελεγχθούν κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Στην απόφαση για το δήμαρχο Αλμυρού²⁰ αναφέρεται ότι όπως προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001²¹, από τον κανόνα του 19 παρ. 3 είναι ανεκτή απόκλιση σε εξαιρετικές περιπτώσεις μόνο χάριν της προστασίας συνταγματικά υπέρτερων εννόμων αγαθών του προσώπου που προσκομίζει ένα τέτοιο αποδεικτικό μέσο.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ

Στο άρθρο 370Α παράγραφος 2 προβλέπεται ότι 'όποιος αθέμιτα παρακολουθεί με ειδικά τεχνικά μέσα ή μαγνητοφωνεί προφορική συνομιλία μεταξύ τρίτων που δεν διεξάγεται δημόσια ή μαγνητοσκοπεί μη δημόσιες πράξεις τρίτων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους'. Επιπλέον η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου ορίζει πως 'με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος κάνει χρήση των πληροφοριών ή των μαγνητοταινιών ή των μαγνητοσκοπήσεων που αποκτήθηκαν με τους τρόπους που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού'. Ωστόσο, στην παράγραφο 4 του άρθρου 370Α προβλέπεται ότι η χρήση των ως άνω πληροφοριών, των μαγνητοταινιών ή των μαγνητοσκοπήσεων - η οποία κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου συνιστά αυτοτελή αξιόποινη πράξη - δεν είναι άδικη αν έγινε ενώπιον οιοδήποτε δικαστηρίου, ανακριτικής ή άλλης δημόσιας αρχής για τη διαφύλαξη δικαιολογημένου συμφέροντος που δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά, και ιδίως σε ποινικό δικαστήριο για την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και γενικά αν έγινε η χρήση για την εκπλήρωση καθήκοντος του κατηγορουμένου ή για τη διαφύλαξη εννόμου ή άλλου δικαιολογημένου δημοσίου συμφέροντος. Πρόκειται για ειδικό λόγο άρσεως του αδίκου που αναφέρεται μόνο στη συγκεκριμένη αξιόποινη πράξη της παραγράφου 3 του άρθρου 370Α ΠΚ και μόνο εφόσον οι περί των ο λόγος

²⁰ ΣτΕ 3922/2005

²¹ Εδώ πρόκειται για αναζήτηση της βούλησης του νομοθέτη - ιστορική ερμηνεία

μαγνητοταινίες ή μαγνητοσκοπήσεις αποκτήθηκαν με τους τρόπους που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου.²² Από την παράγραφο 4 συνάγεται ότι η άρση του άδικου χαρακτήρα της χρήσης, στις περιπτώσεις που ορίζονται σ' αυτή την παράγραφο, δεν επεκτείνεται και στις πράξεις της παγίδευσης, μαγνητοφώνησης, μαγνητοσκόπησης, κ.λπ., οι οποίες προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 του ίδιου άρθρου, που δεν καθίστανται θεμιτές, έστω και αν τελούνται για να χρησιμοποιηθούν υπό τους όρους της παραγράφου 4.²³ Βασική προϋπόθεση άρσης του άδικου των αξιόποινων πράξεων που τυποποιούνται στο άρθρο 370Α του ΠΚ είναι να γίνεται η χρήση των πληροφοριών, μαγνητοταινιών ή μαγνητοσκοπήσεων ενώπιον δικαστηρίου ή ανακριτικής ή άλλης δημόσιας αρχής και όχι στην τηλεόραση ή ενώπιον τρίτων που δεν αποτελούν δικαστική ή δημόσια αρχή, έστω και αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις της παραγράφου 4. Κατά συνέπεια, δημοσιογράφοι που προβάλλουν σε τηλεοπτικές εκπομπές ή δημοσιεύουν στις εφημερίδες ή ανακοινώνουν από το ραδιόφωνο μαγνητοσκοπήσεις ή μαγνητοφωνήσεις, οι οποίες αποτελούν προϊόντα υποκλοπής κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 370Α, διαπράττουν το έγκλημα της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου και δεν αίρεται ο άδικος χαρακτήρας της πράξης τους, έστω και αν επικαλούνται το δημόσιο συμφέρον.

Στην προγενέστερη μορφή της ανωτέρου παραγράφου το προβλεπόμενο δικαιολογημένο συμφέρον ήταν "ουσιώδες και δημόσιο". Υπήρχε, επίσης, η ένδεικτική περίπτωση της χρήσης των πληροφοριών για την υπεράσπιση του κατηγορουμένου σε ποινικό δικαστήριο και για την εκπλήρωση καθήκοντος του κατηγορουμένου. Η έως σήμερα διαφαινόμενη ως υπερισχύουσα ερμηνευτική προσέγγιση της παραγράφου 4 του άρθρου 370Α ΠΚ από τη θεωρία και τη νομολογία είχε περιορίσει τη λειτουργία του προβλεπόμενου λόγου άρσης του αδικού σε πολύ στενά πλαίσια : ο λόγος άρσης του αδικού αφορά τρίτα - μη εμπλεκόμενα πρόσωπα στις αξιόποινες πράξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού, δεν δικαιώνονται οι δημοσιογράφοι - «δικαστές» που χρησιμοποιούν το προϊόν της υποκλοπής στην τηλεόραση και η έννοια του δικαιολογημένου ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος θα πρέπει να οριοθετηθεί στα πλαίσια της προβλεπόμενης άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών κατά τα άρθρα 3 και 4 του Ν 2225/1994. Η ολΑΠ 1/2001 προχώρησε ακόμα περισσότερο, θεωρώντας ότι το μόνο συμφέρον που μπορεί να υποσκελίσει την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών είναι εκείνο της προστασίας της ανθρώπινης ζωής, ως υπέρτερο του απορρήτου, και ότι κάθε άλλη προβλεπόμενη εξαίρεση από την απαγόρευση χρήσης των παράνομων αποδεικτικών μέσων είναι ανίσχυρη ως αντισυνταγματική. Έτσι θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι πρόκειται για μια σταδιακή αποψίλωση των προϋποθέσεων λόγων άρσης του αδικού της χρήσης του άρθρου 370Α παρ. 4 ΠΚ με το Ν 3090/2002 (που τροποποίησε το άρθρο 370Α ΠΚ) . Εάν το

²² Βλ. Χρίστο Χ. Μυλωνόπουλο, Εφαρμογές Ποινικού Δικαίου, σελ. 54

²³ Βλ. Ιωάννης Μανωλεδάκης, Η άρση του άδικου χαρακτήρα της παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της ιδιωτικής συνομιλίας, ΠοινΔικ 3/2002, σελ. 277

προβλεπόμενο «δικαιολογημένο συμφέρον» μπορεί να μην είναι πλέον ούτε μόνο «δημόσιο» ούτε μόνο «ουσιώδες», θα μπορεί πιο εύκολα να ισχυριστεί κάποιος ότι νόμιμα προσκομίζει στις δικαστικές αρχές πληροφορίες που είναι προϊόντα αξιόποινης υποκλοπής, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 370Α ΠΚ. Ο ισχυρισμός θα βασίζεται στην προστασία του γενικού συμφέροντος της πληροφόρησης του κοινού, το οποίο υπό την προγενέστερη μορφή του άρθρου 370Α παρ. 4 δεν θα μπορούσε εύκολα να χαρακτηριστεί ως «ουσιώδες» έναντι εκείνου της διαφύλαξης του απορρήτου και της ιδιωτικότητας. Εφόσον μόνο η δικαστική αρχή είναι αρμόδια για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων, και εφόσον το απόρρητο των επικοινωνιών βλάπτεται τόσο με την αθέμιτη παρακολούθηση όσο και με τη χρήση των πληροφοριών που είναι αποτέλεσμα της παρακολούθησης, η μόνη ερμηνευτική προσέγγιση που θα διατηρούσε τη συνταγματικότητα του νέου άρθρου 370Α παρ. 4 ΠΚ θα ήταν η εξής : Ο χρήστης της πληροφορίας, που αποκτήθηκε κατά παράβαση των παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού δεν πράττει άδικα εάν χρησιμοποιεί τις ανωτέρω πληροφορίες μόνο ενώπιον δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής, όπως προβλέπεται στο ισχύον άρθρο 370Α, αλλά ύστερα από άδεια αυτής και όχι με δική του πρωτοβουλία. Εάν, λοιπόν, κάποιος κατέχει τέτοιου είδους πληροφορίες, θα πρέπει πρώτα να υποβάλει αίτημα ενώπιον της δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής ώστε να τις χρησιμοποιήσει ενώπιόν τους. Οποσδήποτε, βέβαια, παραμένει αξιόποινη η χρήση των πληροφοριών εκτός δικαστικών ή ανακριτικών αρχών, όπως π.χ. στην τηλεόραση, αλλά και η ίδια η αθέμιτη παρακολούθηση τηλεφωνημάτων, συνομιλιών ή πράξεων τρίτων κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 370Α ΠΚ. Η επιλογή του νομοθέτη να διατυπώσει κατά τον ανωτέρω τρόπο τη νέα παράγραφο 4 του άρθρου 370Α ΠΚ προκαλεί περαιτέρω προβληματισμούς, εάν συνδυαστεί με την στον ίδιο νόμο προβλεπόμενη προσθήκη νέας μορφής επιτρεπτής επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στο άρθρο 7Α του Ν 2472/1997.²⁴ Οι αξιόποινες πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 370Α παρ. 3 και 4 ΠΚ, και την υπό το ισχύον Σύνταγμα ερμηνεία του κατά τα ανωτέρω, της χρήσης των πληροφοριών - προϊόντων υποκλοπής, θα μπορούσαν να θεωρούνται νόμιμες, στα πλαίσια του Ν 2472/1997, υπό τον συνδυασμό των άρθρων 22 παρ. 4 και 7Α περ. στ'. Το ότι την επεξεργασία των δεδομένων θα πραγματοποιήσει δικαστική αρχή ή υπηρεσία και όχι τρίτος δεν αναιρεί το γεγονός ότι οι εκ της ανωτέρω επεξεργασίας δεδομένων προκύπτοντες κίνδυνοι για την ιδιωτικότητα αναβαπτίζονται ως επιτρεπτοί, ενώ με το άρθρο 370Α ΠΚ είναι απαγορευμένοι, και μάλιστα χωρίς τις δεσμεύσεις του σκοπού επεξεργασίας του άρθρου 7 παρ. 2 ε' του Ν 2472/1997, οι οποίοι συμβαδίζουν, εν μέρει τουλάχιστον, με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 του Συντάγματος. Ο συντακτικός νομοθέτης φαίνεται ότι

²⁴ Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης αδείας του άρθρου 7 του παρόντος νόμου» σε συγκεκριμένες περιπτώσεις

αποδέχεται τη σύγκλιση των εννόμων αγαθών του απορρήτου και του ιδιωτικού βίου, και εξ' αυτού του λόγου θεσπίζει κοινούς κανόνες προστασίας τους στο άρθρο 19 του Συντάγματος. Αντίθετα ο κοινός νομοθέτης παλινδρομεί μεταξύ αφενός της παραπάνω αποδοχής, όπως αυτή προκύπτει από το Ν 2472/1997, τη νέα διατύπωση του άρθρου 370Α ΠΚ με το Ν 3090/2002 και αφετέρου της ανεξάρτητης λειτουργίας της ιδιωτικής ζωής από το έννομο αγαθό του απορρήτου, όπως φαίνεται από τη συμπλήρωση του άρθρου 7Α του Ν 2472/1997 με το Ν 3090/2002. Η ανωτέρω παλινδρόμηση προκαλεί το αποτέλεσμα της ουσιαστικής αποψίλωσης του πλέγματος προστασίας τόσο του απορρήτου όσο και του ιδιωτικού βίου ή και του σύνθετου ιδιόρρυθμου μορφώματος - εννομου αγαθού που προκύπτει σταδιακά από τη σύνθεσή τους.²⁵

Επιπλέον, ενώ η προστασία της προσωπικότητας έναντι πράξεων που θίγουν τον απαραβίατο πυρήνα της είναι απόλυτη, κρατούσα είναι η άποψη ότι όταν προσβάλλεται η σχετικά προστατευόμενη σφαίρα της προσωπικότητας, το άδικο της πράξης είναι δυνατό να αίρεται λόγω άμυνας ή κατάστασης ανάγκης. Το Σύνταγμα προστατεύει την ελεύθερη ανάπτυξη και όχι την κατάπτωση της προσωπικότητας. Βάσει της “θεωρίας της καταπτώσεως” δεν θεωρείται άδικη η δικονομική αξιοποίηση βιντεοταινίας στην οποία φαίνεται ο δράστης μιας αξιόποινης πράξης να τελεί την εγκληματική δραστηριότητά του. Συναφής είναι και η “θεωρία της αποδυνάμωσης”, σύμφωνα με την οποία εκείνος που υπερβαίνει παρανόμως τα πλαίσια που χαράσσει το συνταγματικό δικαίωμα επί την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας αποδυναμώνει το δικαίωμά του επί την αποκλειστικότητα του προφορικού λόγου του και της εικόνας του. Όταν ωστόσο, συντρέχουν οι γενικοί όροι άρσεως του αδίκου είναι περιττή η προσφυγή στα ανωτέρω επιχειρήματα.²⁶

Ένα άλλο σημαντικό άρθρο του ποινικού νόμου που εισάγει εξαίρεση από την απόλυτη απαγόρευση του άρθρου 19 παράγραφος 3 του Συντάγματος είναι το άρθρο 177 παράγραφος 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Σύμφωνα με αυτό “Αποδεικτικά μέσα που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών, δεν λαμβάνονται υπόψη για την κήρυξη της ενοχής, την επιβολή ποινής ή τη λήψη μέτρων καταναγκασμού, εκτός εάν πρόκειται για κακουργήματα που απειλούνται με ποινή ισόβιας κάθειρξης και εκδοθεί για το ζήτημα αυτό ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου”.

Επομένως, αν δεν πρόκειται για κατηγορούμενο, αλλά για άλλο χρήστη της πληροφορίας που αποκτήθηκε με τους τρόπους που τυποποιούνται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 370Α, η άρση του αδίκου χαρακτήρα της πράξης του πρέπει να γίνεται δεκτή σε εξαιρετικές περιπτώσεις :

α) Αν ο χρήστης πρόκειται να ζημιωθεί ο ίδιος ή άλλος, τα συμφέροντα του οποίου θεσμικά και νομίμως εκπροσωπεί (π.χ. ως δικηγόρος), από πράξη που

²⁵ Βλ. Γιώργο Νούσκαλη, Ορισμένες σκέψεις σχετικά με την έκταση προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών και του ιδιωτικού βίου, μετά την τροποποίηση των άρθρων 370Α ΠΚ και 7Α Ν 2472/1997 με το Ν 3090/2002, ΠοινΔικ 1/2003, σελ. 8-9

²⁶ Βλ. Χρίστο Χ. Μυλωνόπουλο, Εφαρμογές Ποινικού Δικαίου, σελ. 53

αποδεικνύεται μόνο με τη χρήση του προϊόντος της υποκλοπής και με κανένα άλλο τρόπο.

β) Αν ο χρήστης αποδεικνύει με το προϊόν της υποκλοπής την τέλεση κακούργηματος που απειλείται με ισόβια κάθειρξη ενώπιον δικαστηρίου και εφόσον το δικαστήριο εκδόσει γι' αυτό ειδικά αιτιολογημένη απόφαση.²⁷

γ) Αν ο χρήστης προβαίνει στην πράξη του για να διαφυλάξει έννομο ή άλλο ουσιώδες δημόσιο συμφέρον.²⁸ Το δημόσιο συμφέρον για την αποκάλυψη αξιόποινων πράξεων περιορίζεται κατά νόμο μόνο στα βαρύτατα κακούργηματα, για τα οποία προβλέπεται η εσχάτη των ποινών. Ουσιώδες δημόσιο συμφέρον με την έννοια της πληροφόρησης του κοινού για τις πράξεις των δημοσίων προσώπων δεν αναγνωρίζεται, με μία μόνο εξαίρεση (μόνο ενώπιον αρμόδιας δημόσιας αρχής) .

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ²⁹

Λόγω του προβληματισμού που υπάσχει για το κατά πόσο το αποδεικτικό υλικό που προήλθε από προσβολές των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και θεμελιώνει τις αποχρώσεις ενδείξεις για την άσκηση της ποινικής δίωξης σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 36 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, μπορεί να γίνει περαιτέρω αντικείμενο αποδεικτικής χρήσης, έχουν δημιουργηθεί διάφορες θεωρίες για τις αποδεικτικές απαγορεύσεις.

Α) Η θεωρία των «καρπών του δηλητηριώδους δένδρου»

Η θεωρία των «καρπών του δηλητηριώδους δένδρου» είναι εξίσου «εξωτική» για την ελληνική έννομη τάξη, όσο και η ονομασία της. Προέρχεται από τις ΗΠΑ και απαγορεύει τη χρησιμοποίηση ανεξαιρέτως όλων εκείνων των αποδεικτικών μέσων, τα οποία περιήλθαν εις τη διάθεση των διωκτικών αρχών ή του ποινικού δικαστηρίου με τρόπο παράνομο, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της πειθαρχίας των διωκτικών αρχών. Στα πλαίσια αυτής της θεωρίας είναι αυτονόητο ότι η χρησιμοποίηση κτηθέντος αποδεικτικού μέσου με προσβολή του δικαιώματος στην «πληροφορική αυτοδιάθεση» είναι απαγορευμένη. Αυτή η θεωρία είναι δύσκολο να γίνει δεκτή, εφόσον στα πλαίσια μιας ποινικής δίκης, όπως αυτή που προβλέπει το Ελληνικό Δίκαιο, ο σκοπός της «πειθάρχησης» των διωκτικών αρχών δεν είναι αρκετός προκειμένου να τεθεί εκ ποδών η ποινική αξίωση της πολιτείας. Γι' αυτό το λόγο η θεωρία αυτή δεν αποτελεί ικανοποιητική βάση για επιχειρηματολογία που αποσκοπεί στο να θεμελιώσει την απαγόρευση χρησιμοποίησης

²⁷ Η χρήση μπορεί να γίνει και ενώπιον ανακριτή ή δικαστικού συμβουλίου, προκειμένου να ληφθούν αναγκαστικά μέτρα για κακούργημα που τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη. Και εδώ χρειάζεται αιτιολογημένη ειδικά απόφαση του δικαστικού συμβουλίου (ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα)

²⁸ Βλ. Ιωάννης Μανωλεδάκης, Η άρση του άδικου χαρακτήρα της παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της ιδιωτικής συνομιλίας, ΠοινΔικ 3/2002, σελ. 277-278

²⁹ Βλ. Κοκκινάκη Κρίτωνα, Προστασία των «Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» και «Αποδεικτικές Απαγορεύσεις» στην Ποινική Δίκη, ΠοινΔικ 7/2000 σελ. 756

αποδεικτικού υλικού κτηθέντος με τρόπο που προσβάλλει το δικαίωμα στην «πληροφορική αυτοδιάθεση».

B) Η θεωρία της «προσβολής της δικαιικής σφαίρας»

Η θεωρία αυτή αποτελεί δημιούργημα της γερμανικής ακυρωτικής νομολογίας και θεωρεί ότι η απαγόρευση χρησιμοποίησης του παρανόμως αποκτηθέντος αποδεικτικού μέσου θεμελιώνεται επί της «προσβολής της δικαιικής σφαίρας» του εκάστοτε κατηγορουμένου. Αυτή η θεωρία δεν έχει επικρατήσει, ωστόσο, θεμελιώνει την απαγόρευση της χρησιμοποίησης αποδεικτικού μέσου αποκτηθέντος με προσβολή του δικαιώματος πληροφορικής αυτοδιάθεσης, εφόσον μια τέτοια προσβολή αποτελεί οπωσδήποτε και προσβολή της δικαιικής σφαίρας του κατηγορουμένου.

Γ) Η θεωρία του υποθετικού «νόμιμου αποτελέσματος των ερευνών»

Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή η χρησιμοποίηση παρανόμως αποκτηθέντων αποδεικτικών μέσων δεν απαγορεύεται εάν οι διωκτικές αρχές ή το δικαστήριο θα είχαν υποθετικά καταλήξει στο ίδιο αποτέλεσμα και εάν δεν είχε λάβει χώρα η παράνομη κτήση του αποδεικτικού μέσου. Αν και η θεωρία αυτή έχει επικριθεί ως περιορίζουσα υπερβολικά τα υπερασπιστικά δικαιώματα του κατηγορουμένου, εντούτοις θα οδηγούσε στην απαγόρευση της χρησιμοποίησης του με προσβολή του «δικαιώματος πληροφορικής αυτοδιάθεσης» κτηθέντος αποδεικτικού υλικού στην περίπτωση που η αποχρώσα ένδειξη σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 36 ΚΠΔ βασίστηκε αποκλειστικά και μόνο σε αυτό το παρανόμως αποκτηθέν αποδεικτικό μέσο.

Δ) Η θεωρία του Karl Peters περί αποδεικτικών απαγορεύσεων και αποδεικτικών κανόνων

Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή ορισμένοι κανόνες δικαίου θεμελιώνουν κωλύματα της αποδεικτικής διαδικασίας. Αξιολογική βάση αυτών των κωλυμάτων είναι οι αξιολογήσεις του συστήματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτή η θεωρητική προσέγγιση αποτελεί στέρεη δικαιολογητική βάση, εφόσον θεμελιώνει την απαγόρευση χρησιμοποίησης του αποκτηθέντος αποδεικτικού μέσου με προσβολή του δικαιώματος της πληροφορικής αυτοδιάθεσης προσανατολισμένη στο αξιολογικό περιεχόμενο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ε) Η θεωρία της στάθμισης των συμφερόντων

Η θεωρία της στάθμισης των συμφερόντων έχει επικριθεί εφόσον υποτάσσει την προστατευτική λειτουργία των δικαιοκρατικών δικονομικών τύπων στην ανάγκη της ποινικής καταστολής. Σε αυτά τα πλαίσια δεν υπάρχει περιθώριο επιχειρηματολογίας υπέρ της απαγόρευσης του με προσβολή του δικαιώματος πληροφορικής αυτοδιάθεσης αποκτηθέντος αποδεικτικού υλικού. Τίθεται βέβαια το ζήτημα πώς είναι δυνατόν να υποχωρεί η δραστηκότητα θεμελιωδών αξιολογήσεων της εννόμου τάξεως, όπως το αξιολογικό υπόβαθρο του δικαιώματος στην πληροφοριακή αυτοδιάθεση.

ΣΤ) Η θεωρία των τριών επιπέδων

Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία το επιτρεπτό της χρησιμοποίησης του παρανόμως αποκτηθέντος αποδεικτικού μέσου κρίνεται σε τρία επίπεδα: Στο πρώτο επίπεδο αποκλείεται η χρησιμοποίηση, εφόσον θίγεται ο πυρήνας ενός συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος. Στο δεύτερο επίπεδο αποκλείεται η χρησιμοποίηση εκείνων των παρανόμως αποκτηθέντων αποδεικτικών μέσων τα οποία δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση του πρώτου επιπέδου, άπτονται όμως παρανόμων πράξεων των δικαστικών αρχών. Στο τρίτο επίπεδο αποκλείεται η χρησιμοποίηση εκείνων των παρανόμως αποκτηθέντων αποδεικτικών μέσων τα οποία δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση του πρώτου και του δεύτερου επιπέδου πλην όμως εμπίπτουν στην απαγόρευση της μη χρησιμοποίησης του ήττονος επαχθούς μέτρου. Βέβαια στην περίπτωση του με προσβολή του δικαιώματος πληροφοριακής αυτοδιάθεσης αποκτηθέντος αποδεικτικού μέσου η απαγόρευση της χρησιμοποίησής του ανακύπτει ήδη από το πρώτο επίπεδο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η καταγραφή γεγονότων από τη ζωή κάποιου με κρυφή κάμερα μπορεί σε πολλές περιπτώσεις να θίγει θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου. Πρίν όμως αποφανθούμε για το εάν στην εκάστοτε περίπτωση που μας απασχολεί θίγεται κάποιο δικαίωμα, και κυρίως αυτό της ιδιωτικής ζωής, πρέπει να εξετάσουμε εάν το παρεμποδιζόμενο δικαίωμα του φορέα αποτελεί πραγματι μη ανεκτό περιορισμό του δικαιώματός του και όχι απλή επιβάρυνση. Γι' αυτό κρίνεται σημαντική η εξέταση του εάν οι ενέργειες του φορέα του δικαιώματος υπάγονται στο εννοιολογικό περιεχόμενο του προστατευόμενου συνταγματικού αγαθού, και μόνο εφόσον εντάσσονται μπορεί να γίνει λόγος για μη ανεκτό περιορισμό. Έτσι για παράδειγμα η τέλεση αξιόποινων πράξεων που είναι ποινικά κολάσιμες από τον ποινικό νόμο δεν αποτελεί περιεχόμενο του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής και επομένως όταν ο δράστης παρακολουθείται από κρυφή κάμερα δεν υπόκειται σε περιορισμό το δικαίωμά του, αλλά σε απλή επιβάρυνση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την κρυφή κάμερα σε πολλές περιπτώσεις παραβιάζεται η ιδιωτική ζωή και η προστασία των προσωπικών δεδομένων, που κατοχυρώνονται στα άρθρα 9 και 9Α του Συντάγματος, αλλά και σε ειδικό νόμο. Στη νομολογία δεν έχει διατυπωθεί μια κοινή άποψη για το θέμα, κρίνοντας σημαντικές περιπτώσεις. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η χρήση των παράνομων αποδεικτικών μέσων στην ποινική δίκη, εξετάζοντας τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος και του κοινού νόμου. Τέλος, έχουν υποστηριχθεί διάφορες θεωρίες σχετικά με τις αποδεικτικές απαγορεύσεις.

SUMMARY

In many cases, the rights of private life and protection of personal affairs, which are consolidated in the articles 9 and 9A of the Constitution of Greece but also, in the common law can be infringed upon because of the hidden camera. As far as case-law is concerned, there is not a common belief about this issue, taking into account really important cases. The issue of the exertion of illegal probative evidence in criminal trial is vital and needs investigation of the articles of the Constitution and the common law which are relevant to it. Last but not least, there are many theories concerning the probative prohibitions.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ◆ Ανθόπουλος Χ., «Η αυτορρύθμιση των μέσων πληροφόρησης», ΤοΣ 25 (1999), σελ. 435-468
- ◆ Άνθιμου Κ., «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και Μ.Μ.Ε.», ΚριτΕ 2000/1 σελ. 271 επ.
- ◆ Αυγουστιανάκης Μ., Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ΔτΑ 11/2001 σελ. 673 επ.
- ◆ Βουτσάκης Β., Η ιδιωτικότητα υπό το βλέμμα του Μεγάλου Αδελφού, ΝοΒ 50 (2002), σελ. 244 επ.
- ◆ Βουτσάκης Β., Σχολιασμός της απόφασης ΣτΕ 3545/2002, ΝοΒ 51 (2003), σελ. 357 επ.
- ◆ Δαγτόγλου Π., Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα α' εκδ., Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2005
- ◆ Δημητρόπουλος Α., Γενική Συνταγματική Θεωρία, Αθήνα 2001
- ◆ Δημητρόπουλος Α., Συνταγματικά Δικαιώματα, Αθήνα 2004
- ◆ Ηλιοπούλου-Στράγγα Τ., Χρήση παρανόμως κτηθέντων μέσων και δικαίωμα υπράσπισης του κατηγορουμένου, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2003.
- ◆ Ιγγλεζάκης Ι., Ευαίσθητα Προσωπικά Δεδομένα, Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2004.
- ◆ Καϊσης Α., Παρασκευόπουλος Ν., Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2001
- ◆ Καλαντζής Α., Η προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ΝοΒ 1996, σελ. 314.
- ◆ Κοκκινάκης Κ., «Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αποδεικτικές απαγορεύσεις στην Ποινική Δίκη», ΠοινΔικ 7 (2000), σελ. 756-757.
- ◆ Μαγκάκης Γ., «Η σύγκρουση καθηκόντων και το δικαίωμα του τύπου να αποκαλύπτει τα σκάνδαλα», ΠοινΔ Β (2002), σελ.381-382.
- ◆ Μανωλεδάκης Ι., «Η άρση του άδικου χαρακτήρα της παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της ιδιωτικής συνομιλίας», ΠοινΔικ 5 (2002), σελ. 277-278.
- ◆ Μαυριάς Κ., Το Συνταγματικό Δικαίωμα του Ιδιωτικού Βίου, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1982.
- ◆ Μυλωνόπουλος Χ., Εφαρμογές Ποινικού Δικαίου, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1997.
- ◆ Νικολόπουλος Γ., «Εκπομπές δημοσιοποίησης της ιδιωτικής ζωής και θεαματοποίησης του πόνου», ΠοινΔικ 1 (1998), σελ 807-811.
- ◆ Νούσκαλης Γ., Ορισμένες σκέψεις σχετικά με την έκταση προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών και του ιδιωτικού βίου, μετά την τροποποίηση των άρθρων 370Α ΠΚ και 7Α του Ν 2472/1997 με το Ν 3090/2002, ΠοινΔικ 1 (2003), σελ. 8-9.

- ◆ Νούσκαλης Γ., Σχολιασμός της απόφασης ΑΠ 874/2004, ΠοινΔικ 7 (2004), σελ.807 επ.
- ◆ Μιχαηλίδης-Νουάρος Γ., Το απαραβίαστο του ιδιωτικού βίου και η ελευθερία του τύπου, ΤοΣ 1983, σελ. 369.
- ◆ Σταθόπουλος Μ., «Η χρήση προσωπικών δεδομένων και η διαπάλη μεταξύ ελευθεριών των κατόχων τους και ελευθεριών των υποκειμένων τους», ΝοΒ 48 (2000), σελ. 1 επ.
- ◆ Τσακυράκης Στ., Το απόρρητο της επικοινωνίας, ΝοΒ 1993, σελ. 995 επ.
- ◆ Τσάτσος Δ.-Σκουρής Β.-Σπυρόπουλος Φ., «Ελευθερία του τύπου και προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών πληροφοριών», ΤοΣ 24 (1998), σελ. 497-518.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

●ΣτΕ 3545/2002 «Υπόθεση Κορκολής». Ο γνωστός τραγουδιστής δεν συνδέεται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, οπότε δεν επιτρέπεται η παραβίαση της ιδιωτικής του ζωής, αφού ελλείπουν οι προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος προς τούτο.

●ΣτΕ 554/2003 «Υπόθεση Κορκολής β'». Περιεχόμενο δικαιώματος πληροφορήσεως. Η διαφύλαξη των χρηστών ηθών και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας ανήκει στην δικαιοδοσία των αρμοδίων κρατικών αρχών. Μη επιτρεπτή η μετάδοση των πληροφοριών από την εκπομπή.

●ΣτΕ 3922/2005 «Δήμαρχος Αλμυρού». Παραπέμπει στην ολομέλεια. Παραβίαση της ιδιωτικής ζωής με την μαγνητοσκόπηση. Ακόμα και τα δημόσια πρόσωπα έχουν ένα απαραβίαστο πυρήνα της ιδιωτικής ζωής.

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

●ΑΠ 451/2000 «Συνέντευξη σε δημοσιογράφους». Σύμφωνα με την απόφαση αυτή όταν κάποιος δίνει συνέντευξη σε δημοσιογράφους και γνωρίζει ότι αυτή πρόκειται να δημοσιευθεί πρέπει να υποψιάζεται ότι μπορεί να μαγνητοσκοπείται από κρυφή κάμερα.

●ΑΠ 1317/2001 «Το παγκάρι της Αγίας Παρασκευής». Δεν περιλαμβάνονται στην ιδιωτική ζωή πράξεις υπεξαίρεσης, καθώς πραγματοποιούνται στα πλαίσια ανατιθεμένων υπηρεσιακών καθηκόντων και κατά την τέλεσή τους υπόκεινται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Συνεπώς οι βιντεοκασέτες δεν αποτελούν παράνομο αποδεικτικό μέσο.

● ΑΠ 874/2004 «Υπάλληλος που τέλεσε υπεξαίρεση». Η πράξη αυτή της υπαλλήλου δεν περιλαμβάνεται στην ιδιωτική ζωή, αφού πραγματοποιείται στα πλαίσια υπηρεσιακών καθηκόντων, κατά την τέλεση των οποίων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

● 100/2 (2000). «Γνωστός τραγουδιστής». Υπέρβαση δικαιώματος ενημέρωσης του κοινού-Αρχή αναλογικότητας. Προσβολή της αξίας του ανθρώπου με εξευτελισμό ή διαπόμπευση.

● 24/2005. «Παραδικαστικό κύκλωμα». Δικαιολογημένη η αυτούσια προβολή ευαίσθητων δεδομένων δημοσίων προσώπων, λόγω ενδιαφέροντος του κοινού. Αντίθετα, είναι μη επιτρεπτή η προβολή δεδομένων τρίτων προσώπων.

● 25/2005. «Παραδικαστικό κύκλωμα-σκανδαλώδης συμπεριφορά ιεραρχών». Πρόκειται για δημόσια πρόσωπα, οπότε είναι δικαιολογημένο το ενδιαφέρον του κοινού. Δημόσιος έλεγχος και κριτική.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

● 111/81/10.2.2000 «Γνωστός τραγουδιστής». Το δικαίωμα προστασίας υπερτερεί του καθήκοντος πληροφόρησης. Προσβολή προσωπικότητας.

● 114/5.4.2005 «Μητροπολίτης». Μειωψηφούσα άποψη Κουράκη : Η ιδιωτική ζωή του Μητροπολίτη ενδιαφέρει πλήρως το κοινό και η προβολή πτυχών της ζωής του βοηθά στην κάθαρση της Εκκλησίας.

Α ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ/2001 (1), ΝΟΒ/2002 (444), ΠΟΙΝΧΡ/2002 (435)

Π.Κ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 1317/2001

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Ε΄ ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ)

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές: Ευάγγελο Κρουσταλάκη, Αντιπρόεδρο, Μιχαήλ Καρατζά και Αριστείδη Κρομμύδα-Εισηγητή, Αρεοπαγίτες. Με την παρουσία και του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αναστασίο Καπόλλα (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και της Γραμματέως Ευδοκίας Φραγκίδη.

Συνήλθε σε Συμβούλιο στο Κατάστημά του στις 11 Μαΐου 2001, προκειμένου να αποφανθεί για τις αιτήσεις των αναιρεσειόντων-κατηγορουμένων: περί αναίρεσεως του υπ' αριθμ. 2/2000 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Λάρισας, με συγκατηγορούμενο τον

Το Συμβούλιο Εφετών Λάρισας, με το ως άνω βούλευμά του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτό, και οι αναιρεσειόντες-κατηγορούμενοι ζητούν τώρα την αναίρεση του βουλεύματος τούτου, για τους λόγους που αναφέρονται στις από 9 Φεβρουαρίου 2000 αιτήσεις τους αναίρεσης, οι οποίες καταχωρίστηκαν στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 194/00.-

Επειτα ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Αναστάσιος Καπόλλας, εισήγαγε για κρίση στο Συμβούλιο τη σχετική δικογραφία με την πρόταση του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Δημητρίου Σιδέρη με αριθμό 232/30-4-01, στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα:

Εισάγω τις από 9 Φεβρουαρίου 2000 διακεκριμένες αιτήσεις αναίρεσεως των κατηγορουμένων αντίστοιχα, κατά του αριθμ. 2/2000 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Λάρισας και εκθέτω τα εξής:

1. Τις υπό κρίση αιτήσεις οι εν λόγω αιτούντες, στους οποίους το προσβαλλόμενο ανωτέρω βούλευμα έχει επιδοθεί νομίμως στις 31 Ιανουαρίου 2000 έχουν ασκήσει εμπρόθεσμα στις 9 Φεβρουαρίου 2000 κατά του αριθμ.2/2000 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Λάρισας, με το οποίο το δευτεροβάθμιο αυτό Συμβούλιο αφ' ενός μεν αφού δέχθηκε τυπικά και στην ουσία εν μέρει τις εφέσεως των εν λόγω διαδίκων εξαφάνισε το προσβαλλόμενο με τις εφέσεις αυτές αριθμ. 206/1999 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Λάρισας, με το οποίο οι ανωτέρω κατηγορούμενοι παραπέμπονται στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Λάρισας για το κακούργημα της υπεξαίρεσεως στην υπηρεσία από κοινού και κατ' εξακολούθηση αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, για την διάπραξη της οποίας οι εν λόγω υπαίτιοι μεταχειρίστηκαν ιδιαίτερα τεχνάσματα (αρθρ. 45, 98 και 258 περπτ. Β και γ του Π.Κ.), αφ' ετέρου δε κατά επιτρεπτή μεταβολή της κατηγορίας αυτής παραπέμπει τους ίδιους κατηγορούμενους μαζί με τον μη ασκήσαντα αναίρεση συγκατηγορούμενό τους στο ίδιο πιο πάνω δικαστήριο για να δικασθούν για το κακούργημα της υπεξαίρεσεως από κοινού και κατ' εξακολούθηση, αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας που το είχαν εμπιστευθεί στους υπαίτιους αυτούς λόγω της ιδιότητάς τους ως διαχειριστών ξένης περιουσίας (αρθρ. 45, 98 και 375 παρ. 1 και 2 του Π.Κ. όπως η παράγραφος 2 αντικατ. με το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 2408/1996).

Ειδικότερα η περί της ασκήσεως του εξεταζόμενου ένδικου μέσου της αναιρέσεως σχετικές δηλώσεις έγιναν ενώπιον του Γραμματέως το τμήματος Βουλευμάτων του Εφετείου Λάρισας και περί των δηλώσεων αυτών συντάχθηκαν οι αριθμ. 3,2 και 1/2000 εκθέσεις. Εξ άλλου στις εν λόγω εκθέσεις ως λόγοι αναιρέσεως διατυπώνονται γενικά μεν σ' όλες τις εκθέσεις αυτές η έλλειψη της επιβαλλόμενης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας του προσβαλλομένου ανωτέρω βουλεύματος (αρθρ. 482 παρ. 1 α και 484 παρ. 1 ε του Κ. Ποιν. Δικ.) καθώς και η εσφαλμένη ερμηνεία των ουσιαστικών ποινικών διατάξεων που εν προκειμένω εφαρμόσθησαν (αρθρ. 484 παρ. 1β του Κ.Π.Δ), ειδικώς δε στις δύο πρώτες από τις εν λόγω εκθέσεις η παράλειψη της μνείας όλων των αποδεικτικών μέσων επί των οποίων το δευτεροβάθμιο Συμβούλιο θεμελίωσε την σχετική κρίση του, καθώς και η πλημμελής αξιολόγηση των αποδεικτικών αυτών μέσων, όπως αναλυτικότερα εκτίθεται στις παραπάνω εκθέσεις αναιρέσεως.

Συνακόλουθα οι υπό κρίσει αιτήσεις είναι νομότυπες και επιβάλλεται να εξετασθούν περαιτέρω:

2. Κατά τη διάταξη του άρθρου 258 του Π.Κ. υπάλληλος, ο οποίος παράνομα ιδιοποιείται χρήματα ή άλλα κινητά πράγματα που έλαβε ή τα κατέχει λόγω αυτής της ιδιότητάς του και αν ακόμη δεν ήταν αρμόδιος γι' αυτό, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν ο υπαίτιος μεταχειρίσθηκε ιδιαίτερα τεχνάσματα.

Ειδικότερα από την εν λόγω διάταξη συνάγεται ότι στοιχείο της αντικειμενικής υποστάσεως του προβλεπόμενου από το άρθρο αυτό εγκλήματος αποτελεί η παράνομη ιδιοποίηση ξένου κινητού πράγματος από υπάλληλο, ο οποίος έλαβε ή κατέχει αυτό υπό την υπαλληλική του ιδιότητα, έστω και αν δεν είναι αρμόδιος γι' αυτό (ΑΠ 859/1997 Π. Χρ. ΜΗ 259).

Για την εφαρμογή δε της παραπάνω διατάξεως υπάλληλος, κατά την έννοια του άρθρου 13 περιπτ. α του Π.Κ. είναι εκείνος στον οποίον νομίμως έχει ανατεθεί, έστω και προσωρινά η άσκηση υπηρεσίας δημόσιας, δημοτικής ή κοινοτικής ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ΑΠ 859/1997 Π. Χρ. ΜΗ 859).

Εξ άλλου κατά το άρθρο 375 παρ. 1 του Π.Κ. οποίος ιδιοποιείται παρανόμως ξένο (ολικά ή εν μέρει) κινητό πράγμα που περιήλθε στην κατοχή του με οποιονδήποτε τρόπο τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και αν το αντικείμενο της υπεξαίρεσης είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της υπεξαίρεσης απαιτείται το ξένο κινητό πράγμα να περιέλθει με οποιονδήποτε τρόπο στην κατοχή του

δράστη, ο τελευταίος να ιδιοποιηθεί αυτό παράνομα καθ' ον χρόνο βρίσκεται στην κατοχή του και να έχει δολία προαίρεση προς τούτο, η οποία καταδηλώνεται με οποιαδήποτε ενέργεια του, που εμφανίζει εξωτερική της θέλησής του να το ενσωματώσει στην περιουσία του. Κατά δε το αρ. 375 παρ. 2 του ΠΚ όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 1 παρ. 9 του από 4-6-1996 ισχύοντος νέου Ν. 2408/1996, <<αν πρόκειται για αντικείμενο (της υπεξαίρεσης) ιδιαίτερα μεγάλης αξίας που το έχουν εμπιστευθεί στον υπαίτιο λόγω ανάγκης ή λόγω της ιδιότητάς του ως εντολοδόχου, επιτρόπου ή κηδεμόνα του παθόντος ή ως μεσεγγυούχου ή διαχειριστή ξένης περιουσίας, ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών>>. Από την τελευταία αυτή διάταξη, όπως ισχύει μετά το νόμο 2408/1996, προκύπτει ότι η κακουργηματική μορφή της υπεξαίρεσης προϋποθέτει πάντοτε ότι το αντικείμενό της είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και επί πλέον ότι συντρέχει μία από τις ειδικά και περιοριστικά πλέον προβλεπόμενες περιπτώσεις εμπιστοσύνης, όπως είναι και εκείνη του διαχειριστή ξένης περιουσίας.

Κατά την έννοια της διάταξης αυτής για να έχει ο υπαίτιος της υπεξαίρεσης την ιδιότητα του διαχειριστή ξένης περιουσίας πρέπει να ενεργεί διαχείριση δηλαδή να ενεργεί όχι απλώς υλικές πράξεις αλλά νομικές πράξεις με εξουσία αντιπροσώπευσης του εντολέα. Την εξουσία αυτή μπορεί να έχει είτε από το νόμο είτε από σύμβαση. Για να έχουμε δε κακουργηματική υπεξαίρεση λόγω της ιδιότητας του ως διαχειριστή ξένης περιουσίας, πρέπει το ιδιοποιούμενο από αυτόν παρανόμως πράγμα, όπως είναι και το χρήμα, να περιέλθει στην κατοχή του λόγω της ιδιότητάς του αυτής. Περαιτέρω, το αρ. 375 παρ. 2 του ΠΚ (όπως ήδη ως άνω αντικαταστάθηκε), που προβλέπει και τιμωρεί την κακουργηματική υπεξαίρεση, ως ηπιότερη ουσιαστική ποινική διάταξη έχει κατά το αρ. 2 παρ. 1 του Π.Κ. αναδρομική ισχύ. Και είναι ηπιότερη, διότι απαιτείται πλέον, κατά τα προεκτεθέντα, όπως το αντικείμενο της υπεξαίρεσης είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και ακόμη για τι περιορίζεται ο κύκλος των προσώπων, που μπορούν να είναι ενεργητικά υποκείμενα του εγκλήματος αυτού, αφού πρέπει να φέρουν μία από τις ιδιότητες που περιοριστικά αναφέρονται σ' αυτήν, ήτοι να είναι εντολοδόχος, επίτροπος ή διαχειριστής ξένης περιουσίας. Εξάλλου, επί κατ' εξακολούθηση (98 ΠΚ) τελούμενης υπεξαίρεσης, κρίσιμο μέγεθος για την εφαρμογή της παρ. 2 του αρ. 375 ΠΚ (κακουργηματικής υπεξαίρεσης) είναι το ιδιαίτερα μεγάλης αξίας του αντικειμένου της υπεξαίρεσης για το σύνολο (άθροισμα) των επιμέρους πράξεων υπεξαίρεσης και όχι για κάθε μερικότερη πράξη υπεξαίρεσης. (ΑΠ 162/1999 και 1518/1999 Π. Χρ ΜΘ 992 και 1993 και τις εκεί παρατηρήσεις Ν. Λίβου).

Τέλος από τη διάταξη του άρθρου 45 του ΠΚ, κατά την οποία ορίζεται αν δύο ή περισσότεροι τέλεσαν από κοινού αξιόποινη πράξη καθένας τους τιμωρείται ως αυτουργός αυτής, προκύπτει ότι απαραίτητος όρος της

συναυτουργίας είναι η ύπαρξη στον συναυτουργό της γνώσης και της θέλησης του άλλου για τέλεση της ίδιας πράξης και η βούληση της σύμπραξης με αυτόν (κοινός δόλος), που μπορεί να περιορισθεί και στην ενέργεια μερικότερων πράξεων στην τέλεση του εγκλήματος. Επομένως αρκεί στο βούλευμα που παραπέμπει τους πολλούς κατηγορουμένους για το ότι από κοινού διέπραξαν αξιόποινη πράξη, να αναφέρεται η αξιόποινη πράξη και ο κοινός δόλος, είναι δε αδιάφορο αν η πραγμάτωση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος τελείται από όλους κατά τον αυτό τρόπο και με την αυτήν ενέργεια, αρκεί ότι όλοι τελούν εν γνώσει της πρόθεσης μεταξύ τους για την τέλεση του αυτού εγκλήματος. (ΑΠ. 260/1995 Π. Χρ. ΜΕ 599 και ΑΠ 571/1993 Π.Χρ. ΜΓ 389).

Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 4 του Ν. Δ/τος 126/1969 <<περί καταστατικού χάρτου της εκκλησίας της Ελλάδος>>, τα εκκλησιαστικά ιδρύματα, στα οποία εντάσσονται και τα ιερά προσκυνήματα, είχαν την ιδιότητα Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Με το άρθρο δε 42 παρ. 7 του ίδιου Ν. Δ/τος παρέχονταν εξουσιοδότηση για την έκδοση ειδικής κανονιστικής πράξεως, για τον τρόπο διαχείρισεως και διοικήσεως καθενός προσκυνήματος χωριστά (Σ.Τ.Ε 4358/1976 ΝΟ.Β 27 σελ. 291). Ωστόσο αργότερα με το άρθρο 1 παρ. 4 του Ν. 590/1977 <<περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος>> (νέου), με το άρθρο 74 του οποίου καταργήθηκε το Ν. Δ/μα 126/1969 ορίσθηκε ότι <<το εκκλησιαστικό ορφανοτροφείο Βουλιαγμένης ως και τα λοιπά εκκλησιαστικά καθιδρύματα της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και Μητροπόλεων, τα λειτουργούντα μέχρι της ισχύος του παρόντος νόμου και κεκτημένα νομική προσωπικότητα, είναι Νομικά Πρόσωπα ιδιωτικού Δικαίου, λειτουργούν δε επί τη βάσει των υφισταμένων μέχρι σήμερα Οργανισμών αυτών, οι οποίοι δύναται να συμπληρώνονται και να τροποποιούνται εφ'εξής δια κανονιστικών αποφάσεων, εκδιδομένων υπό του Οικείου Αρχιερέως, δια των οποίων θα ρυθμίζονται τα της διοικήσεως, διαχείρισεως, ελέγχου και εν γένει, καταστάσεως του προσωπικού αυτών. Στην έννοια δε των αναφερομένων στη διάταξη αυτή εκκλησιαστικών καθιδρυμάτων, τα οποία από της ισχύος του Ν. 590/1977 αποτελούν Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού Δικαίου, περιλαμβάνονται και τα ιερά προσκυνήματα, εφ'όσον πληρούται ως προς αυτά η προϋπόθεση της αποκτήσεως νομικής προσωπικότητας μέχρι του ίδιου χρόνου.

3. Στην προκειμένη περίπτωση το Συμβούλιο Εφετών Λάρισας δέχθηκε με το προσβαλλόμενο ανωτέρω βούλευμά του ότι κατά την ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του προέκυψαν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

Κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 42 παρ. 7 του Ν. Δ/τος 126/1969 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 61/1975 κανονιστική Διάταξη της Ιερά Συνόδου

της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 144/8.7.1975 Φ.Ε.Κ. και με την οποίαν ορίσθηκε ότι ο Ιερός Ναός Αγίας Παρασκευής Τεμπών αποτελεί Ιερόν Προσκύνημα και Νομικόν Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, υπό την επωνυμίαν Ιερόν Προσκύνημα Αγία Παρασκευής Τεμπών, συνάμα δε καθορίσθηκε ο τρόπος της διοικήσεως και διαχειρίσεως αυτού. Ξμως, μετά την ισχύν του Ν. 590/1977 Περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος, τούτο, έχον αποκτήσει νομικήν προσωπικότητα, αποτελεί, κατά τα προαναφερθέντα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, το οποίον εξακολουθεί να διέπεται από την αυτήν, ως άνω, Κανονιστική Διάταξη, όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 648/1990 απόφαση του Μητροπολίτου Λαρίσης και Τυρνάβου, η οποία δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 477/24.7.1990 Φ.Ε.Κ. Συμφώνως προς την εν λόγω Κανονιστική Διάταξη, το Ιερό Προσκύνημα Αγίας Παρασκευής διοικείται υπό εννεαμελούς επιτροπής, αποτελουμένης από τον Μητροπολίτη Λάρισας και Τυρνάβου, ως Προέδρου αυτής, δύο κληρικούς της Ιεράς Μητροπόλεως Λάρισας και Τυρνάβου και εξ ευυπόληπτους κατοίκους της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Λάρισας και Τυρνάβου, που διορίζονται υπό του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ιεράς Μητροπόλεως Λάρισας και Τυρνάβου, ύστερα από πρόταση του Μητροπολίτου. Με την αριθμ. 22/1996 πράξη του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ιεράς Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου, οι ανωτέρω αναιρεσειόντες κατηγορούμενοι διορίσθηκαν μέλη της εννεαμελούς διοικητικής επιτροπής, απ' αυτούς δε ο Ιερέας Κων/νος Μπαταγκιώνης ορίσθηκε αντιπρόεδρος της επιτροπής αυτής. Με την ιδιότητά τους αυτήν, ανέλαβαν, μετά των λοιπών μελών, την διαχείριση του ανωτέρω Ιερού Προσκυνηματος, η οποία περιελάμβανε όχι απλώς υλικές πράξεις αλλά και νομικές πράξεις, με εξουσία αντιπροσωπεύσεως του και αναλήψεως πρωτοβουλίας, εν σχέση προς την διάθεση του προϊόντος των εσόδων του, εντός των πλαισίων της προαναφερομένης Κανονιστικής Διατάξεως. Επομένως οι κατηγορούμενοι αυτοί, εφ' όσον το ανωτέρω Ιερό Προσκύνημα αποτελεί Νομικόν Πρόσωπον Ιδιωτικού Δικαίου, δεν έφεραν την ιδιότητα του υπαλλήλου υπό την εκτεθείσαν πιο πάνω έννοια, αλλά αυτή του διαχειριστού. Στα καθήκοντα αυτών περιλαμβάνονται και η κατά διαστήματα καταμέτρηση των χρημάτων, που προέρχονταν από τις προσφορές των πιστών (έσοδα εκ του παγκαρίου), καθώς και των τιμαλφών και η καταχώρησή τους στα επίσημα πρακτικά και βιβλία που τηρούσαν. Ξμως, οι κατηγορούμενοι, κατά το από 24.7.1996 έως 28.7.1997 χρονικό διάστημα, με περισσότερες πράξεις τους που συνιστούν εξακολούθηση ενός και του αυτού εγκλήματος, ιδιοποιήθηκαν παράνομα τιμαλφή αγνώστου αξίας και το χρηματικό ποσό των 45.000.000 δραχμών συνολικώς τουλάχιστον, (για το οποίο θα γίνει λόγος παρακάτω), που ανήκε στο Νομικό Πρόσωπο του Ιερού Προσκυνηματος Αγίας Παρασκευής και περιήλθε σ αυτούς υπό την ανωτέρω ιδιότητά τους ως διαχειριστών

αυτού. Ειδικότερον, κατά το, ως άνω, χρονικό διάστημα, αυτοί, με τηναφαίρεση χαρτονομισμάτων και τιμαλφών, κατά το χρόνο της καταμετρήσεως τους, η οποία γινόταν μία φορά, κατά μέσον όρον, εβδομαδιαίως, τεχνηέντως, ώστε να μη γίνονται αντιληπτοί από τα συμμετέχοντα τυχόν λοιπά μέλη ή με την μη καταχώρηση στα οικεία βιβλία των πράγματι προκυπτόντων, από την καταμέτρηση ποσών, ιδιοποιούνται εκάστοτε, παράνομα, διάφορα χρηματικά ποσά και συνολικώς ιδιοποιήθηκαν τουλάχιστον το ποσόν των 45.000.000 δραχμών.

Στην ενέργεια αυτήν προέβαιναν από κοινού, δηλαδή δια κοινής συμφωνίας τους δυνάμει της οποίας καθένας απ'αυτούς ήθελε αλλά και απεδέχονταν την αφαίρεση και την παράνομη ιδιοποίηση τους των ανωτέρω κινητών πραγμάτων από τους λοιπούς, ενώ γνώριζε ότι και αυτοί ενεργούν με τον ίδιο δόλο. Η εν λόγω δραστηριότητα τους συνάγεται, και από τις από 13.11.1997 και 18.11.1997 καταθέσεις του, ενώπιον του Ανακριτικού Β Τμήματος Λάρισας, εξετασθέντος μάρτυρος, ο οποίος είχε διατελέσει Ιερέας του Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής μέχρι την 30.12.1996. Ο μάρτυρας αυτός, έχοντας υπόνοιες, από του μηνός Νοεμβρίου 1996, ότι γίνονται υπεξαίρέσεις χρημάτων από τα έσοδα εκ παγκαρίου του Ιερού Προσκυνηματος Αγίας Παρασκευής, προέβη κρυφά στην τοποθέτηση βιντεοκάμερας σε ορισμένο σημείο πάνω από το χώρο του γραφείου, όπου ελάμβαναν χώρα οι καταμετρήσεις των χρημάτων, από του μηνός Φεβρουαρίου 1997 έως 28.7.1997, προς καταγραφή της δραστηριότητας των επιδιδομένων σ'αυτές μελών της, ως άνω, διαχειριστικής επιτροπής. Δέκα πέντε από τις βιντεοταινίες αυτές, από λήψεις των μηνών Ιουνίου και Ιουλίου 1997, έχουν επισυναφθεί στην προκειμένη δικογραφία από τις ταινίες δε αυτές εικόνες που απεικονίζουν την έκνομη δραστηριότητα των κατηγορουμένων και προσδιορίζουν τους προαναφερομένους τρόπους ενεργείας τους, έχουν περιληφθή (δια συρραφής) σε μία ταινία (κασέτα) εργοστασίου κατασκευής PANASONIC, το περιεχόμενο της οποίας αποτέλεσε και το θέμα της εκπομπής ΖΟΥΓΚΛΑ του τηλεοπτικού σταθμού ANTENA, την 6ην και την 13ην Νοεμβρίου 1997. Εξ άλλου, οι εικόνες, που περιελήφθηκαν στην ταινία αυτήν, αποτέλεσαν και αντικείμενο της διαταχθείσης, δια της υπ? αριθμ. 42/1998 διατάξεως του Ανακριτού Β Τμήματος Λάρισας, πραγματογνωμοσύνης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν έχει γίνει παρεμβολή άλλων εικόνων, προς τον σκοπόν αλλοιώσεως των προσώπων που απεικονίζουν και των κινήσεών τους. Οι ορισθέντες δε προς τούτο πραγματογνώμονες (Ηλεκτρονικοί Μοντέρ) που εργάζονται στην Διεύθυνση ΒΙΝΤΕΟ ΜΟΝΤΑΖ ΤΗΣ απεφάνθησαν ότι δεν προέκυψε, με την επεξεργασία στα κατάλληλα ψηφιακά μηχανήματα, ότι έχει γίνει μοντάζ insert, δηλαδή παρεμβολή άλλων εικόνων, προς τον σκοπόν αλλοιώσεως τόσο των προσώπων όσον και των κινήσεών τους στις εικόνες που εμφανίζονται. λτσι, στην ανωτέρω ταινία έχουν περιληφθή: α) <<πλάνον>> (ληφθέν από την βιντεοκασέτα

λήψεως της 9.6.1997), κατά το οποίον απεικονίζονται οι κατηγορούμενοι πλην του (παρισταμένου και του μέλους), μετά το πέρας της γενομένης κατά την ημέραν αυτήν καταμετρήσεως και προ της καταχωρήσεως του προκύψαντος από την μεταμέτρηση ποσού στο οικείο βιβλίο, να συζητούν για την αγορά κάποιου αυτοκινήτου καθώς και την αγορά μίας πατερίτσας δώρου προς τον Μητροπολίτην, από αυτούς δε ο κατηγορούμενος κατόπιν συμφωνίας και των λοιπών κατηγορουμένων, να αφαιρεί 500.000 δραχμές για την αγορά του αυτοκινήτου και 250.000 δραχμές για την αγορά της πατερίτσας. Από τα στοιχεία, όμως, της προκειμένης δικογραφίας και ανεξαρτήτως του μη δικαιολογημένου της, προ της, ως άνω καταχωρήσεως εις το οικείο βιβλίο, αφαιρέσεως των ποσών αυτών) δεν προκύπτει ότι ο ποσό των 500.000 δραχμών διετέθη πράγματι για την αγορά του αυτοκινήτου, ούτε αν το ποσόν των 250.000 δραχμών, διετέθη πράγματι για την αγορά πατερίτσας, πολλώ μάλλον, εφ' όσον, κατά την από 27.3.1998 κατάθεση του Μητροπολίτου Ιγνατίου, ενώπιον του Ανακριτού Β Τμήματος Λαρίσης ο τελευταίος αυτός δεν έλαβε κανένα δώρο και δεν ζήτησε ποτέ να του γίνει τέτοιο δώρο. β) πλάνο (από την βιντεοκασέτα αριθμ. 1, λήψεως της 19.6.1997), στο οποίο απεικονίζεται ο εκ των κατηγορουμένων να αφαιρεί τεχνηέντως, (ήτοι δια της λήψεως με το δεξί του χέρι χαρτονομισμάτων από αυτά που είχε, κατά την καταμέτρηση, στο αριστερό του) κατά την γενομένη καταμέτρηση, χαρτονομίσματα, αγνώστου ποσού, τα οποία τοποθετεί, με τρόπο που να δείχνει φυσική κίνηση, στις κάλτσες του και στον εσωτερικό χώρο του υποκαμίσου του, το οποίον προηγουμένως είχε φροντίσει να ξεκουμπώσει. Επίσης, καθ' όν χρόνον ο ανωτέρω έχει εξέλθει (προφανώς για να απαλλαγή από το μέρος του υπεξαίρεθέντος ποσού), ο, με την προτροπή των λοιπών κατηγορουμένων, απεικονίζεται να αφαιρεί δεσμίδες χαρτονομισμάτων (αγνώστου ποσού), τις οποίες τοποθετεί στην τσάντα του γ) πλάνο στο οποίο απεικονίζεται ο ίδιος κατηγορούμενος,..... κατά τον διαχωρισμό των τιμαλφών, να αφαιρεί και να κρατά στο αριστερό του χέρι κάποιο χρυσαφικό, το οποίο, με ταυτόχρονη κίνηση του καθίσματός του προς τα πίσω, τοποθετεί στην αριστερή τσέπη του παντελονιού του, δ) πλάνο (ληφθέν από την βιντεοκασέτα αριθμ. 2 λήψεως της 19.6.1997), στο οποίο απεικονίζεται οι εκ των κατηγορουμένων(ενώ οι λοιποί συμμετασχόντες στην καταμέτρηση έχουν αποχωρήσει, μεταφέροντες τα χρήματα που προέκυψαν από την καταμέτρηση) να επιστρέφουν στο χώρο του γραφείου και (αφού κλείσουν την πόρτα και ο δεύτερος τούτων ελέγξει την κίνηση από το παράθυρον) να διαμοιράζονται χρήματα. Ητοι, ο πρώτος τούτων, με την φράση πάρε τα δικά σου, μετράει και παραδίδει στον δεύτερον είκοσι χαρτονομίσματα, αγνώστου ποσού, τα οποία ο τελευταίος τοποθετεί στην τσάντα του, ε) πλάνο (ληφθέν από την υπ' αριθμ. 2 βιντεοκασέτα, λήψεως την 27.6.1997), στο οποίο

απεικονίζεται ο εκ των κατηγορουμένων (μετά το πέρας της καταμετρήσεως και την αποχώρηση των λοιπών συμμετασχόντων σ' αυτήν) να επιστρέφει στο χώρο του γραφείου, να κλειδώνει την πόρτα, να ελέγχει την κίνηση από το παράθυρο και ακολούθως να λαμβάνει, από ντουλάπι του συνεχόμενου του γραφείου αυτού χώρου, το σακουλάκι με τα τιμαλφή (τα οποία είχαν διαχωρισθεί αλλά δεν είχαν καταχωρηθεί στο οικείο πρακτικό) και να διαχωρίζει από αυτά που προφανώς είχαν ιδιαίτερη αξία. Ακολούθως, να σφραγίζει (με συρραπτική μηχανή) το σακουλάκι και να τοποθετεί στην θέση του, ενώ λαμβάνει τα διαχωρισθέντα χρυσαφικά. Ωσαύτως, ο ίδιος απεικονίζεται, κατά τον ίδιο χρόνο, να αδειάζει από δύο μεγάλους σάκους (εντός των οποίων τεχνηέντως είχε φροντίσει να παραμείνουν χαρτονομίσματα, όταν άδειασε το περιεχόμενό τους προς καταμέτρηση, στο σχετικό πάγκο, κρατώντας τις δύο άκρες τους) χαρτονομίσματα και να τοποθετεί αυτά σε πλαστική σακούλα, την οποίαν ακολούθως τοποθετεί στην τσάντα του, στ) πλάνο (ληφθέν από την βιντεοκασέτα, υπ' αριθμ. 3 λήψεως την 28.7.1997), στο οποίο απεικονίζονται οι εκ των κατηγορουμένων να διαμοιράζονται χρήματα, μετά από έλεγχο της κινήσεως από το παράθυρο, και να λαμβάνουν καθένας από 213.500 δραχμές. Από τις εν

λόγω μεταξύ των κατηγορουμένων δολοηψίες συνάγεται, η από κοινού δράση των κατηγορουμένων αυτών και η ιδιοποίηση των ανωτέρω χρηματικών ποσών, που οπωσδήποτε ελάμβανε χώρα και κατά το πριν από την ως άνω καταχώρισή τους χρονικό διάστημα. Σ' αυτό συνετέλεσε και το γεγονός ότι τα μεν τιμαλφή δεν κατεχωρούνται συγχρόνως στο οικείο πρακτικό, ώστε να μη είναι δυνατή οποιαδήποτε επέμβαση επ' αυτών, τα δε προκύπτοντα από την εκάστοτε καταμέτρηση χρηματικά ποσά δεν κατεχωρούνται εξ ολοκλήρου στο οικείο πρακτικό και βιβλίο που ετηρείτο. Εξ άλλου, το ποσό το οποίο, κατά το ανωτέρω χρονικόν διάστημα, ιδιοποιήθηκαν οι παραπάνω οι κατηγορούμενοι ανέρχεται, σε 45.000.000 δραχμές τουλάχιστον, το οποίο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας. Ειδικότερα από τα αποδεικτικά στοιχεία της προκειμένης δικογραφίας προκύπτει, ότι τα εκ του παγκαρίου έσοδα του Ιερού Προσκυνηματος, κατά τους μήνες Μάϊο, Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, όταν η επίσκεψη των πιστών στον χώρο αυτού είναι αυξημένη, ανέρχονται κατά μέσον όρον, στο ποσό των 12.000.000 δραχμών, κατά δε τους λοιπούς μήνες του έτους στο ποσόν των 8.000.000 δραχμών κατά μέσον όρον (βλ. και κατάθεση του μάρτυρος σε συνδυασμό προς τις καταθέσεις των μαρτύρων ενώπιον του Ανακριτικού Β' Τμήματος Λάρισας). Το τελευταίο αυτό συνάγεται και από το γεγονός ότι κατά την τρίτη τριμηνία του έτους 1997 (ήτοι κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο) προέκυψε έσοδο από την ανωτέρω αιτίαν (αναφερόμενον ως έσοδο εκ κηρού), ανερχόμενο σε 40.391.600 δραχμές δηλαδή σε δραχμές 13.400.000 περίπου μηνιαίως. (βλ. και από 10.10.1997 κατάσταση, που εμφανίζει τις εισπράξεις της Γ' τριμηνίας 1997). Ξμως, κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του έτους 1996, πλην του μηνός Αυγούστου, κατά το οποίο κατεχωρήθηκε ποσό 14.955.000, κατεχωρήθηκε για το μήνα Σεπτέμβριο 1996 ποσό 7.687.100 δραχμές. Επίσης, κατά το μήνα Οκτώβριο 1996 κατεχωρήθηκε ποσό 6.167.900 δραχμών κατά τον μήνα Νοέμβριο 1996 ποσό 2.187.500 δραχμές κατά τον μήνα δε Δεκέμβριο 1996 ποσό 1.247.000 δραχμών, αντί του ελαχίστου των 8.000.000 δραχμών περίπου για καθένα μην απ' αυτούς (πλην του μηνός Δεκεμβρίου 1996, όταν λόγω της γνωστής καταλήψεως της Εθνικής οδού από τους αγρότες, η επίσκεψη των πιστών στο χώρο του Ιερού Προσκυνηματος, ήταν μειωμένη). Εξ άλλου, κατά την πρώτη τριμηνία του έτους 1997 κατεχωρήθηκε ποσό 8.630.000 δραχμών (δηλαδή ποσό 2.870.000 περίπου μηνιαίως) και κατά τη δεύτερη τριμηνία ποσό 14.493.500 δραχμών (δηλαδή ποσό 4.850.000 περίπου μηνιαίως. Βλ. και τις από 12.6.1997 σχετικές καταστάσεις, σε συνδυασμό προς τα βιβλία ταμείου του έτους 1996). μτοι κατεχωρήθηκε ποσό 55.368.000 δραχμών, αντί του ποσού των 102.000.000 δραχμών τουλάχιστον. Οι εν λόγω κατηγορούμενοι με τα υποβληθέντα ενώπιον του Ανακριτικού Β' Τμήματος Λαρίσης απολογητικά υπομνήματά τους, αρνούνται την ανωτέρω πράξη που τους αποδίδεται και αναλίσκουν του ισχυρισμούς τους, κατά μεγάλο μέρος, στη σκιαγράφηση της προσωπικότητας του μάρτυρος Ιερός, τον οποίον

θεωρούν αναξιόπιστο, και σε αμφισβήτηση της γνησιότητας των εικόνων της παραπάνω ταινίας (κασέτας) PANASONIC, η οποία προέρχεται από συρραφή πλάνων των 15 κασετών. Και ναι μεν είναι αληθές ότι υφίσταται αντιφατικότητα μεταξύ των καταθέσεων του ανωτέρω μάρτυρος ενώπιον του Ανακριτικού Β Τμήματος Λαρίσης και αυτών ενώπιον τουως Κανονικού Ανακριτού, σε σχέση προς τον αριθμό των βιντεοκασετών και τον τρόπο λήψεώς τους.

Τούτο όμως δεν μπορεί να αναιρέσει την κατάθεση του μάρτυρα αυτού, ως προς τα λοιπά σημεία της, εφ'όσον αυτή επιβεβαιώνεται από το περιεχόμενο της, ως άνω, βιντεοκασέτας, τα πλάνα της οποίας χαρακτηρίστηκαν ως γνήσια, από τους διορισθέντες, κατά τα ανωτέρω, πραγματογνώμονες, δηλαδή χωρίς παρεμβολή άλλων εικόνων, προκειμένου να επέλθει αλλοίωση των προσώπων που απεικονίζονται σ'αυτά και των κινήσεων τους. Ειδικότερα από τους κατηγορούμενους αυτούς ο ισχυρίζεται, ότι η κατά τα ανωτέρω αναφερομένη επιστροφή του στο χώρο του γραφείου οφείλεται στη τακτοποίηση των διαφόρων πραγμάτων και σκευών, που του είχε ανατεθεί, μεταξύ των οποίων και η τακτοποίηση των τιμαλφών. Όμως ο κατηγορούμενος αυτός δεν παρέχει, οποιαδήποτε εξήγηση, για την ανάγκη αναλήψεως των διαχωρισθέντων τιμαλφών ούτε και για την ανάγκη τοποθέτησής σε χωριστή πλαστική σακούλα των εναπομεινάντων στους μεγάλους σάκους χαρτονομισμάτων και της συναποκομίσεώς της. Επίσης, δεν παρέχει εξήγηση για το που κατέληξαν τα χαρτονομίσματα αυτά. Περαιτέρω, ο εξ αυτών Κων/νος Μπαταγκιώνης ισχυρίζεται, ότι τα χρήματα τα οποία έλαβε και τοποθέτησε κατά τα ανωτέρω, στη τσάντα του, αφωρούσαν την εξόφληση από αυτόν τιμολογίων και ειδικότερον του υπ'αριθμ. 43/1997 τιμολογίου εκδόσεως του Δεν παρέχει, όμως, επαρκή εξήγηση για την ανάγκη λήψεως του ποσού αυτού, πριν από την καταχώρηση του προκύψαντος από την καταμέτρηση συνολικού ποσού, πολλώ μάλλον εφ'όσον επρόκειτο να διατεθεί για έξοδα που αφορούσαν νόμιμες ενέργειες. Εξ άλλου ο ίδιος κατηγορούμενος δεν παρέχει εξήγηση για την ανάγκη λήψεως από τον των 20 χαρτονομισμάτων, σε χρόνο κατά τον οποίον κανείς άλλος δεν παρευρισκόταν και τι αφορούσε η φράση του τελευταίου ??πάρε τα δικά σου. Τέλος, ο εξ αυτών διατείνεται ότι το ποσόν το οποίο φέρεται να διαμοιράζεται μετά του κατηγορούμενου αφορούσε τα τυχερά αυτών, ως Ιερέων του Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής κατά το από 14.7.1997 έως 28.7.1997 χρονικό διάστημα. Αυτό, όμως, από κανένα άλλο αποδεικτικό στοιχείο δεν επιβεβαιώνεται.

Με τις παραδοχές λοιπόν αυτές το Συμβούλιο Εφετών Λάρισας, δεχθέν κατ' αρχάς μερικώς στην ουσία τις εφέσεις των εν λόγω κατηγορουμένων κατά του αριθμ. 206/1999 βουλευματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Λάρισας, εξαφάνισε το Πρωτόδικο αυτό βούλευμα, και παρέπεμψε τους

κατηγορουμένους αυτούς μαζί με τον μη ασκήσαντα αναίρεση συγκατηγορούμενο τους στο Ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Λάρισας, για να δικασθούν για το κακούργημα της υπεξαίρεσης από κοινού και κατ'εξακολούθηση, αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, που το είχαν εμπιστευθεί στους πιο πάν υπαίτιους λόγω της ιδιότητας τους ως διαχειριστών ξένης περιουσίας (αρθρ. 45, 98 και 375 παρ. 1 και 2 του Π.Κ. όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 2.408/1996) κατά νόμιμη μεταβολή της κατηγορίας για το κακούργημα της υπεξαίρεσεως στην υπηρεσία, από κοινού και κατ'εξακολούθηση, αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας από υπαίτιους που μεταχειρίζονται ιδιαίτερα τεχνάσματα (αρθρ. 45, 98 και 258 του Π.Κ.) και για το οποίο είχαν προηγουμένως παραπεμφθεί με το πιο πάνω πρωτόδικο βούλευμα στο ακροατήριο του παραπάνω δικαστηρίου. λτσι το δευτεροβάθμιο Συμβούλιο διέλαβε στο προσβαλλόμενο ανωτέρω βούλευμα του την υπό των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ επιβαλλόμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία. Πράγματι στο τελευταίο αυτό βούλευμα εκτίθεται με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ανάκριση, οι αποδείξεις από τις οποίες πείσθηκε το εν λόγω Συμβούλιο ότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την παραπομπή των κατηγορουμένων στο ακροατήριο για το παραπάνω κακούργημα, καθώς και οι σκέψεις, με τις οποίες υπήγαγε τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά στις ορθές ουσιαστικές ποινικές διατάξεις, τις οποίες ορθά εφάρμοσε και τις οποίες ούτε εκ πλαγίου παραβίασε.

Περαιτέρω στο προσβαλλόμενο ανωτέρω βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Λάρισας αναφέρονται κατ'είδος όλα τα αποδεικτικά μέσα τα οποία συνεκτίμησε ελευθέρως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 177 του Κ. Ποιν. Δικ. το εν λόγω δευτεροβάθμιο Συμβούλιο, για να καταλήξει στην πιο πάνω κρίση του. κλωστε, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου σας, για την πληρότητα της αιτιολογίας του προσβαλλομένου βουλεύματος αρκεί ο γενικός κατ'είδος προσδιορισμός των αποδεικτικών μέσων που έχουν ληφθεί υπόψη χωρίς να απαιτείται χωριστή αναφορά του τι προέκυψε από το καθένα χωριστά (ΑΠ 92/1997 Π. Χρ. ΜΗ 26). Συνακόλουθα είναι αβάσιμος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος σχετικός ισχυρισμός των δύο πρώτων από τους αναιρεσεόντες κατηγορούμενους. Εν τέλει είναι απαράδεκτος και ο προβαλλόμενος επίσης ισχυρισμός των κατηγορουμένων αυτών περί πλημμελούς εκτιμήσεως των αποδείξεων που προέκυψαν από την ανάκριση, καθ' όσον η κακή εκτίμηση των αποδείξεων από το Συμβούλιο αναγόμενη στην ουσιαστική περί τα πράγματα κρίση αυτού, εκφεύγει από τον έλεγχο του Αρείου Πάγου και δεν συνιστά λόγο αναιρέσεως κατά το άρθρο 484 του Κ.Π.Δ. (ΑΠ 1882/1994 Π. Χρ. ΜΕ 214 και 947/1995 Π. Χρ. ΜΣΤ 36).

Υστερα λοιπόν από όλα όσα έχουν ήδη εκτεθεί, καθίσταται προφανές ότι

είναι αβάσιμοι οι υπό κρίση αιτήσεις αναιρέσεως των εν λόγω κατηγορουμένων και πρέπει αυτές να απορριφθούν, επιβληθούν δε τα δικαστικά έξοδα σε βάρος των αναιρεσειόντων αυτών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΩ

1. Να απορριφθούν οι από 9 Φεβρουαρίου 2000 αιτήσεις αναιρέσεως των κατηγορουμένων, αντίστοιχα, κατά τον αριθμ. 2/2000 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Λάρισας και

2. Να επιβληθούν τα δικαστικά έξοδα σε βάρος των ανωτέρω αναιρεσειόντων.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δημήτριος Κ. Σιδέρης.-

ΑΦΟΥ ΑΚΟΥΣΕ

Τον Αντεισαγγελέα, που αναφέρθηκε στην παραπάνω εισαγγελική πρόταση και έπειτα αποχώρησε,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1.-Κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 177 Κ.Ποιν.Δ., η οποία προστέθηκε με την παρ.7 του άρθρ.2 του Ν.2408/1996, αποδεικτικά μέσα που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών, δεν λαμβάνονται υπόψη για την κήρυξη της ενοχής, την επιβολή ποινής ή τη λήψη μέτρων καταναγκασμού, εκτός αν πρόκειται για κακουργήματα που απειλούνται με ποινή ισόβιας κάθειρξης και εκδοθεί για το ζήτημα αυτό ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου. Εξάλλου, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 370Α του Π.Κ., όποιος αθέμιτα παρακολουθεί με ειδικά τεχνικά μέσα ή μαγνητοφωνεί προφορική συνομιλία μεταξύ τρίτων που δεν διεξάγεται δημόσια ή μαγνητοσκοπεί μη δημόσιες πράξεις τρίτων, τιμωρείται με φυλάκιση. Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διάταξης, η οποία θεσπίστηκε στα πλαίσια της γενικότερης προστασίας που παρέχεται στον άνθρωπο από τα άρθρα 2 παρ.1,5 παρ.1, 9Α και 19 του Συντάγματος-για την προστασία της προσωπικής και ιδιωτικής ζωής και γενικότερα της προσωπικότητας κάθε ανθρώπου, η απαγόρευση της με ειδικά τεχνικά μέσα μαγνητοσκόπησης αθεμίτως αφορά πράξεις ή εκδηλώσεις της προσωπικής και ιδιωτικής ζωής των τρίτων που είναι ικανές να επιφέρουν βλάβη στην προσωπικότητα και να μειώσουν την αξιοπρέπειά τους. Δεν περιλαμβάνει δε και τις πράξεις ή εκδηλώσεις τούτων, οι οποίες, ανεξάρτητα από τον τόπο και το χρόνο που γίνονται, δεν ανάγονται στη σφαίρα της προσωπικής και ιδιωτικής ζωής τους, αλλά πραγματοποιούνται στα πλαίσια των ανατιθεμένων σ' αυτούς υπηρεσιακών καθηκόντων και κατά την εκτέλεση τούτων, η οποία ως εκ του τρόπου πραγματοποιήσεώς της και της φύσεως και του είδους των εκπληρούμενων καθηκόντων υπόκειται σε δημόσιο έλεγχο και κριτική. Τέτοια μη δημόσια, κατά την ως άνω έννοια, πράξη η μαγνητοσκόπηση της οποίας δεν στοιχειοθετεί αξιόποινη πράξη και ως εκ τούτου η χρήση της σχετικής ταινίας ως αποδεικτικού μέσου είναι επιτρεπτή, αποτελεί η εκτέλεση υπηρεσιακών καθηκόντων των μελών της διοίκησης ενός Ιδρύματος ή ενός Ιερού Προσκυνηματος, ως νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, όπως είναι η είσπραξη και η καταμέτρηση των από τρίτους προς αυτά γενομένων κάθε είδους προσφορών, ανεξαρτήτως του χρόνου και του τόπου στους οποίους αυτά επιτελούνται.-

2.-Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από το προσβαλλόμενο βούλευμα, το Συμβούλιο Εφετών, προκειμένου να θεμελιώσει την κρίση του για παραπομπή στο ακροατήριο των αναιρεσειόντων, ως μελών της διοικητικής επιτροπής του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Ιερό Προσκύνημα Αγίας Παρασκευής Τεμπών, έλαβε υπόψη και εκτίμησε και το περιεχόμενο 15 βιντεοκασετών οι οποίες λήφθηκαν από βιντεοκάμερα που είχε τοποθετήσει κρυφά από του μηνός Φεβρουαρίου 1997 μέχρι 28 Ιουλίου 1997 ο ιερέας Λάμπρος Ρίνης σε ορισμένο σημείο πάνω από τον προσιτό και σε τρίτους χώρο του γραφείου του Προσκυνηματος, όπου γίνονταν οι καταμετρήσεις των προσφερόμενων από τους πιστούς χρημάτων και τιμαλφών αντικειμένων, προς καταγραφή της αξιόποινης

δραστηριότητας των αναιρεσειόντων με την ως άνω ιδιότητά τους, ήτοι την παράνομη από αυτούς ιδιοποίηση μέρους των χρημάτων και τιμαλφών αντικειμένων κατά την εκτέλεση των διαχειριστικών τους καθηκόντων. Η καταμέτρηση από τους αναιρεσειόντες των ως άνω κινητών πραγμάτων και η κατ' αυτή παράνομη ιδιοποίηση μέρους τούτων δεν αποτελούν σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, μη δημόσιες πράξεις τους, ως μη αναγόμενες στη σφαίρα της προσωπικής και ιδιωτικής τους ζωής και ως εκ τούτου η μαγνητοσκόπηση αυτών με τον ως άνω τρόπο, καθώς και η χρήση των μαγνητοσκοπήσεων αυτών, δεν συνιστούν αξιόποινη πράξη. Συνακόλουθα οι πιο πάνω βιντεοκασέτες, τις οποίες έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε το Συμβούλιο Εφετών δεν αποτελούν απαγορευμένο αποδεικτικό μέσο και επομένως ο τέταρτος λόγος αναίρεσης των αιτήσεων των αναιρεσειόντων με τον οποίο προβάλλεται, κατ' εκτίμηση, η ελεγχόμενη από το άρθρο 484 παρ.1 στοιχ. α Κ.Ποιν.Δ. πλημμέλεια της κατά το άρθρο 171 παρ.1 εδ. δ του ίδιου Κώδικα απόλυτης ακυρότητας με την έννοια ότι η χρήση και η αξιοποίηση παρανόμως αποκτημένου αποδεικτικού μέσου σε βάρος του κατηγορουμένου παραβιάζει το δικαίωμά του για δίκαιη διεξαγωγή της δίκης, που κατοχυρώνεται από το άρθρο 6 παρ.1 εδ. α της Ε.Σ.Δ.Α, και έτσι προσβλήθηκε το δικαίωμα υπεράσπισης των αναιρεσειόντων ως κατηγορουμένων, είναι απορριπτός ως αβάσιμος.-

3.-Κατά την έννοια του άρθρου 375 παρ.1 Π.Κ. για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της υπεξαίρεσης απαιτείται παράνομη ιδιοποίηση ξένου, ολικά ή μερικά, κινητού πράγματος, που έχει περιέλθει στην κατοχή του δράστη με οποιοδήποτε τρόπο. Το πράγμα είναι ξένο όταν βρίσκεται σε ξένη, σε σχέση με το δράστη, κυριότητα, όπως αυτή διαπλάσσετε στον Αστικό Κώδικα. Τέτοια περίπτωση ξένου κινητού πράγματος σε σχέση με τα μέλη διοικητικής επιτροπής Ιερού Προσκυνηματος αποτελούν τα χρήματα ή άλλα τιμαλφή αντικείμενα που δίνονται από τους πιστούς προς το Προσκύνημα αυτό. Η ιδιοποίηση δε θεωρείται παράνομη όταν γίνεται χωρίς τη συναίνεση του ιδιοκτήτη ή όταν ο δράστης κατακρατεί το κινητό πράγμα που περιήλθε στην κατοχή του με οποιοδήποτε τρόπο και το ιδιοποιείται χωρίς δικαίωμα που αναγνωρίζεται από το νόμο και με δόλια προαίρεση να το κάνει δικό του. Για την κακουργηματική μορφή της υπεξαίρεσης απαιτείται, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 375 Π.Κ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.9 του ν.2408/1996 και ισχύει από 4 Ιουνίου 1996, το αντικείμενο αυτής να είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και να είναι εμπιστευμένο στον υπαίτιο, εκτός άλλων περιπτώσεων, ως διαχειριστή ξένης περιουσίας. Για τον προσδιορισμό του αντικειμένου της υπεξαίρεσης ως ιδιαίτερα μεγάλης αξίας επί εξακολουθητικής υπεξαίρεσης, ήτοι επί περισσοτέρων πράξεων υπεξαίρεσης του ίδιου προσώπου που συνδέονται με την ίδια προς τέλεση αυτών απόφαση, λαμβάνεται υπόψη, κατά την έννοια της ως άνω διάταξης σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 94 και 98 του Π.Κ., το σύνολο της αξίας των αντικειμένων, στην παράνομη ιδιοποίηση των οποίων απέβλεπε ο δράστης. Η ορθότητα του τελευταίου αυτού συμπεράσματος, που γίνεται αποδεκτό με σειρά αποφάσεων (1518/99, 1203/2000 κ.α.) του Ε Τμήματος του Δικαστηρίου του Αρείου Πάγου, επιβεβαιώθηκε με την διευκρινιστική διάταξη του άρθρου 14 παρ.3α και 3β του ν.2721/1999, με την οποία, θεσπισθείσα ενόψει των ερμηνευτικών προβλημάτων κατά την εφαρμογή του ν.2408/96 περί του αν επί εγκλήματος κατ' εξακολούθηση αθροίζεται η αξία του αντικειμένου κάθε επί μέρους πράξης, ορίσθηκε διευκρινιστικά ότι επί εξακολουθητικής υπεξαίρεσης λαμβάνεται υπόψη και αθροίζεται η αξία των επί μέρους υπεξαιρούμενων πραγμάτων. Εξάλλου, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 45 Π.Κ., συναυτουργία είναι η άμεση ή διαδοχική σύμπραξη περισσοτέρων από ένα προσώπων στην τέλεση κάποιου εγκλήματος, το οποίο διαπράττουν με κοινό δόλο τους, δηλαδή με συναπόφασή τους την οποία έλαβαν είτε πριν από την πράξη τους ή κατά την τέλεσή της, ώστε καθένας τους θέλει ή αποδέχεται την τέλεσή της και γνωρίζει ότι και ο άλλος απ' αυτούς ενεργεί με δόλο τέλεσης της πράξης και θέλει ή αποδέχεται να ενώσει τη δράση του με τη δράση των άλλων. Είναι δε αδιάφορο αν η πραγμάτωση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος τελείται από όλους κατά τον αυτόν τρόπο και με την αυτή ενέργεια. Αρκεί ότι όλοι τελούν εν γνώσει της πρόθεσης μεταξύ τους για την τέλεση του ίδιου εγκλήματος. Ειδικότερα επί υπεξαίρεσεως υπάρχει συναυτουργία όταν το ιδιοποιούμενο αντικείμενο περιέρχεται

στην συγκατοχή των πλειόνων δραστών, οι οποίοι ενεργούν από κοινού λόγω της μεταξύ τους ιδιαίτερης σχέσης και των ειδικών στην συγκεκριμένη περίπτωση συνθηκών. Περαιτέρω η απαιτούμενη από τα άρθρα 93 παρ.3 του Συντάγματος και 139 Κ.Π.Δ. ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία του παραπεμπτικού βουλεύματος, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 484 παρ.1 στοιχ. Ε Κ.Π.Δ. λόγο αναίρεσης, υπάρχει όταν εκτίθενται σ' αυτό με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, που προέκυψαν από την ανάκριση ή προανάκριση, τα οποία θεμελιώνουν την κρίση του Συμβουλίου για την ύπαρξη επαρκών ενδείξεων ενοχής του κατηγορουμένου για το έγκλημα για το ποίο ασκήθηκε κατ' αυτού ποινική δίωξη, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν τα περιστατικά αυτά, καθώς και οι σκέψεις με τις οποίες το Συμβούλιο έκρινε ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Εσφαλμένη δε ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης υπάρχει όταν ο δικαστής αποδίδει σ' αυτή διαφορετική έννοια από εκείνη που πράγματι έχει, ενώ εσφαλμένη εφαρμογή υφίσταται όταν ο δικαστής δεν υπήγαγε σωστά τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία δέχθηκε, στη διάταξη που εφαρμόσθηκε. Περίπτωση δε εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης, που αποτελεί λόγο αναίρεσης κατά το άρθρο 484 παρ.1 στοιχ. Β Κ.Π.Δ., υπάρχει και όταν η παραβίαση γίνεται εκ πλαγίου γιατί στο πόρισμα του βουλεύματος, που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό αιτιολογικού και διατακτικού, έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος της ορθής εφαρμογής της ουσιαστικής ποινικής διάταξης, οπότε η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση.-

4.-Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από το προσβαλλόμενο βούλευμα, το Συμβούλιο Εφετών Λάρισας δέχθηκε με δικές του σκέψεις ότι από τα αποδεικτικά μέσα που κατ'είδος προσδιορίζονται, προέκυψαν, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του, τα ακόλουθα: Ο Ιερός Ναός Αγίας Παρασκευής Τεμπών, ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Ιερόν Προσκύνημα Αγίας Παρασκευής Τεμπών διοικείται από εννεαμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Μητροπολίτη Λάρισας και Τυρνάβου, ως Πρόεδρο αυτής, δύο κληρικούς της Ιεράς Μητρόπολης Λάρισας και Τυρνάβου και από έξι (6) ευυπόληπτους κατοίκους της μητροπολιτικής αυτής περιφέρειας, που διορίζονται από το Μητροπολιτικό Συμβούλιο. Με την 22/1996 πράξη του Μητροπολιτικού αυτού Συμβουλίου οι αναιρεσείοντες διορίστηκαν μέλη της εννεαμελούς αυτής επιτροπής, ο δε από αυτούς ιερέας, ορίστηκε ως αντιπρόεδρος της επιτροπής. Με την ιδιότητά τους αυτή ανέλαβαν μαζί με τα άλλα μέλη τη διαχείριση του ως άνω Προσκυνηματος. Η διαχείριση αυτή περιελάμβανε όχι απλώς υλικές πράξεις αλλά και νομικές πράξεις με εξουσία αντιπροσώπευσης αυτού και ανάληψης πρωτοβουλιών σε σχέση με την διάθεση του προϊόντος των εσόδων του μέσα στα πλαίσια της 61/1975 Κανονιστικής Διάταξης της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, που διέπει το Προσκύνημα αυτό. Στα καθήκοντα των αναιρεσειόντων ως μελών της ως άνω Επιτροπής περιλαμβανόταν και η κατά χρονικά διαστήματα καταμέτρηση των χρημάτων, τα οποία προέρχονταν από τις προσφορές των πιστών (έσοδα από το παγκάρι) καθώς και των τιμαλφών αντικειμένων, ως επίσης και η καταχώρηση όλων αυτών στα επίσημα πρακτικά και βιβλία που τηρούσε η επιτροπή. Οι αναιρεσείοντες μαζί με τον συγκατηγορούμενο ο οποίος δεν άσκησε αναίρεση, κατά το από 24 Ιουλίου 1996 μέχρι 28-7-1997 χρονικό διάστημα κατά την καταμέτρηση από αυτούς με την ως άνω ιδιότητά τους, που γινόταν μια φορά κατά μέσον όρο εβδομαδιαίως, αφαιρούσαν τεχνηέντως χαρτονομίσματα και τιμαλφή, ώστε να μη γίνονται αντιληπτοί από τα συμμετέχοντα τυχόν λοιπά μέλη της επιτροπής και στη συνέχεια ιδιοποιούνταν παράνομα αυτά. Το συνολικό ποσό το οποίο με τον τρόπο αυτό ιδιοποιήθηκαν οι αναιρεσείοντες με τον άλλο κατηγορούμενο ανήλθε στο ποσό των δραχμών 45.000.000, τουλάχιστον, το οποίο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας. Ειδικότερα, ενώ τα έσοδα του Προσκυνηματος από το παγκάρι ανέρχονταν κατά μέσο όρο στο ποσό των δραχμών 12.000.000 κατά τους μήνες Μάιο, Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο λόγω αυξημένης επίσκεψης των πιστών κατά τους μήνες αυτούς, και στο ποσό των δραχμών 8.000.000 κατά τους λοιπούς μήνες του έτους, εκτός του μηνός Δεκεμβρίου 1996, οπότε η επίσκεψη των πιστών ήταν μειωμένη λόγω κατάληψης της Εθνικής οδού από τους αγρότες, όμως οι κατηγορούμενοι κατά τους αντίστοιχους μήνες καταχώρησαν στα σχετικά βιβλία, εκτός από το μήνα Αύγουστο 1996, κατά πολύ μικρότερα ποσά και δη το μήνα Σεπτέμβριο 1996 δραχμές 7.687.100, αντί δραχμές 12.000.000, τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο 1996 δραχμές 6.167.900 και 2.187.500, αντιστοίχως, αντί 8.000.000 δραχμές για καθένα μήνα,

την πρώτη τριμηνία του έτους 1997 δραχμές 8.630.000 αντί 24.000.000 δραχμών και τη δεύτερη τριμηνία του έτους 1997 δραχμές 14.493.500 αντί 32.000.000 δραχμών. Στην κατά τα ανωτέρω ενέργειά τους οι αναιρεσειόντες προέβαιναν από κοινού μεταξύ τους και με τον άλλο κατηγορούμενο, δηλαδή με κοινή μεταξύ τους συμφωνία με την οποία ο καθένας τους ήθελε αλλά και αποδεχόταν την αφαίρεση και την παράνομη ιδιοποίηση των χρηματικών ποσών και τιμαλφών αντικειμένων από τους άλλους, ενώ γνώριζε ότι και αυτοί ενεργούν με τον ίδιο τρόπο, προβαίνοντας μάλιστα και σε διανομή μεταξύ τους των χρημάτων που όλοι τους αφαιρούσαν. Με τις σκέψεις αυτές αλλά και όσες συμπληρωματικά σε σχέση με τον τρόπο, που οι αναιρεσειόντες αφαιρούσαν τεχνηέντως κατά την καταμέτρηση τα χρήματα και τιμαλφή, και με την εκτίμηση των αποδείξεων εκτίθενται στην Εισαγγελική πρόταση, στην οποία και το Συμβούλιο τούτο αναφέρεται, το Συμβούλιο Εφετών Λάρισας, απορρίπτοντας αίτημα των αναιρεσειόντων για συμπληρωματική πραγματογνωμοσύνη ως αβάσιμο, έκρινε ότι προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις ενοχής των αναιρεσειόντων στην από κοινού τέλεση της αποδιδόμενης σ' αυτούς, κατ' ορθό χαρακτηρισμό, πράξης της εξακολουθητικής κακουργηματικής υπεξαίρεσης, για την οποία τους παρέπεμψε με το προσβαλλόμενο βούλευμα στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Λάρισας.-

5.-Με αυτά που δέχθηκε το Συμβούλιο Εφετών Λάρισας ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προεκτεθείσες ουσιαστικές ποινικές διατάξεις, τις οποίες ούτε εκ πλαγίου παραβίασε, ενώ διέλαβε στο προσβαλλόμενο βούλευμα την, κατά τα προαναφερθέντα, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία. Ειδικότερα, ενόψει της αναιρετικώς ανέλεγκτης παραδοχής του Συμβουλίου Εφετών περί τελέσεως της επίμαχης υπεξαίρεσης ως κατ' εξακολούθηση, για τον προσδιορισμό της αξίας των υπεξαιρεθέντων κινητών πραγμάτων ως ιδιαίτερα μεγάλης και τον χαρακτηρισμό εντεύθεν της πράξης ως κακουργηματικής με τη συνδρομή της ιδιότητας των αναιρεσειόντων ως διαχειριστών της περιουσίας του Προσκυνήματος που τους έχει εμπιστευθεί, ορθώς λήφθηκε υπόψη από το Συμβούλιο η αξία όλων των επί μέρους κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα υπεξαιρεθέντων χρηματικών ποσών και τιμαλφών αντικειμένων. Ως προς την από κοινού από τους αναιρεσειόντες και τον κατηγορούμενο τέλεση της επίμαχης εξακολουθητικής υπεξαίρεσης είναι σαφείς οι παραδοχές του Συμβουλίου για τη σύμπραξη αυτών στην τέλεση της πράξης αυτής καθώς και για τον κοινό δόλο αυτών, για τον οποίο δεν απαιτείται ιδιαίτερη αιτιολογία, αφού αυτός ενυπάρχει στη γνώση και τη θέληση των περιστατικών που συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος και εξυπακούεται ότι ενυπάρχει στην παραγωγή των περιστατικών αυτών. Επί πλέον ενόψει του, κατά τα ανωτέρω, κακουργηματικού χαρακτήρα της επίμαχης αξιόποινης εξακολουθητικής πράξης του χρόνου που φέρονται ότι τελέσθηκαν οι επί μέρους πράξεις (Ιούλιος 1996 μέχρι Ιούλιο 1997), δεν

ανακύπτει ζήτημα παραγραφής μερικών από τις επί μέρους αυτές πράξεις και ως εκ τούτου δεν είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός των επί μέρους πράξεων της υπεξαίρεσης κατά χρόνο και ύψος της αξίας των ιδιοποιουμένων με αυτές αντικειμένων. Τέλος το Συμβούλιο Εφετών για να καταλήξει στο παραπεμπικό για τους αναιρεσειόντες ως άνω συμπέρασμα του έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που υπάρχουν στη σχετική δικογραφία, τα οποία και με λεπτομέρεια προσδιορίζει. Επομένως οι από το άρθρο 484 παρ.1 στοιχ. β και ε Κ.Ποιν.Δ., λόγοι αναίρεσης όλων των κρινόμενων αιτήσεων, με τους οποίους υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.-

6.-Κατά το μέρος που με τους λόγους αναίρεσης όλων των κρινόμενων αιτήσεων πλήττεται το προσβαλλόμενο βούλευμα κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη για τα πράγματα κρίση του Συμβουλίου Εφετών ή προσάπτεται σ' αυτό η πλημμέλεια της κακής εκτίμησης των αποδείξεων, οι σχετικές αιτιάσεις, ενόψει των περιοριστικώς αναφερόμενων στο άρθρο 484 Κ.Π.Δ. λόγων αναίρεσης κατά βουλευμάτων, είναι απαράδεκτες.-

7.-Σύμφωνα με τα προεκτιθέμενα μετά την απόρριψη όλων των λόγων αναίρεσης και εφόσον δεν υπάρχει άλλος λόγος αναίρεσης του βουλεύματος αυτεπαγγέλτως εξεταζόμενος, πρέπει οι κρινόμενες αιτήσεις αναίρεσης να απορριφθούν ως αβάσιμες και να καταδικασθεί κάθε αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα (άρθρο 583 παρ.1 Κ.Π.Δ.).-

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει τις από 9 Φεβρουαρίου 2000 τρεις αιτήσεις τωνγια αναίρεση του 2/2000 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Λάρισας. Και

Καταδικάζει καθένα από τους αναιρεσειόντες στα δικαστικά έξοδα από δραχμές εβδομήντα χιλιάδες (70.000).-

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 30-5- 2001. Και

Εκδόθηκε στην Αθήνα στις 14-6-2001.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Αριθμός 3545/2002
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 4 Δεκεμβρίου 2001, με την εξής σύνθεση: Μ. Βροντάκης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Σ. Χαραλαμπίδης, Δ. Πετρούλιας, Χ. Ράμμος, Π. Κοτσώνης, Σύμβουλοι, Δ. Γρατσίας, Η. Τσακόπουλος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Α. Τριάδη, Γραμματέας του Δ΄ Τμήματος. Για να δικάσει:

Α. Την από 29 Φεβρουαρίου 2000 αίτηση :

της η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Κ. Φιλιππόπουλο (Α.Μ. 12264), που τον διόρισε με ειδικό πληρεξούσιο,

κατά της η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Ν. Φραγκάκη (Α.Μ. 4166), που τον διόρισε με εξουσιοδότηση ο Πρόεδρος της Αρχής (Ν. 2472/97 άρθρ. 19 παρ. 9).

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 101/31.1.2000 απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Β. Την από 8 Μαρτίου 2000 αίτηση:

των 1.,.....οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Ανδρέα Δημητρόπουλο (Α.Μ. 5270), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κατά της η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Ν. Φραγκάκη (Α.Μ. 4166), που τον διόρισε με εξουσιοδότηση ο Πρόεδρος της Αρχής (Ν. 2472/97 άρθρ. 19 παρ. 9).

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ'αριθμ. 100/31-1-2000 απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Χ. Ράμμου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε:

Α. Τον πληρεξούσιο της αιτούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που ζήτησε την απόρριψή της.

Β. Τον πληρεξούσιο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους

προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την αίτηση ακυρώσεως υπ' αριθμ. Ε.1568/2000, την ασκουμένη από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....», η οποία λόγω σπουδαιότητας εισάγεται προς συζήτηση, με πράξη του Προέδρου του Δ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος τούτου, έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη (διπλότυπα της ΔΟΥ Ενσήμων και Δικαστικών Εισπράξεων Αθηνών 2702712-3/2000) και το παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου Δημοσίου υπ' αριθμ. 856909, 2095155/2000 σειρά Α). Εξάλλου, για την αίτηση ακυρώσεως - την υπ' αριθμ. Ε.1880/2000 - την ασκουμένη από τους: α) ετερόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία «.....» και β) τον δημοσιογράφο προσωπικώς, η οποία ομοίως λόγω σπουδαιότητας εισάγεται προς συζήτηση, με πράξη του Προέδρου του Δ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος τούτου, έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη (διπλότυπα της ΔΟΥ Ενσήμων και Δικαστικών Εισπράξεων Αθηνών 2705115-6/2000) και το παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου Δημοσίου υπ αριθμ. 1865480/2000 σειρά Α).

2. Επειδή, με την υπ αριθμ. 100/31.1.2000 απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής Αρχή) επιβλήθηκαν βάσει του άρθρου 21 του ν. 2472/1997 οι εξής κυρώσεις: Στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....» (την ασκούσα την πρώτη από τις κρινόμενες αιτήσεις ακυρώσεως) ιδιοκτήτρια του ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού επιβλήθηκαν: α) η κύρωση της διακοπής της επεξεργασίας και της καταστροφής των ευαίσθητων δεδομένων, των οποίων έγινε χρήση κατά τις εκπομπές της 2.12.1999 και της 5.12.1999 του εν λόγω σταθμού (και συγκεκριμένα μίας κασέτας, η οποία περιείχε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα από την ερωτική ζωή του τραγουδιστή και ενός προσωπικού ημερολογίου, το οποίο περιείχε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα από την ερωτική ζωή του σχεδιαστή μόδας) μετά την εκπνοή ενός τριμήνου ή όποιου άλλου χρονικού διαστήματος ήθελε καθορισθεί, ως χρόνος τήρησής του, στο πλαίσιο δικαστικής ή άλλης έρευνας από δημόσια αρχή και β) πρόστιμο δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών για παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων με την μορφή της τηλεοπτικής χρήσης κατά τις ίδιες αυτές εκπομπές. Στην ετερόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία «.....» (την προτασόμενη στο δικόγραφο της δεύτερης από τις κρινόμενες αιτήσεις ακυρώσεως), η οποία είχε αναλάβει και πραγματοποιήσει, δυνάμει ιδιωτικού συμφωνητικού, την παραγωγή των δύο προαναφερθεισών εκπομπών που μεταδόθηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό , επιβλήθηκε η κύρωση της διακοπής της επεξεργασίας και της καταστροφής των αυτών ως άνω ευαίσθητων δεδομένων. Τέλος, με την αυτή πάντοτε απόφαση της Αρχής επιβλήθηκαν στον δημοσιογράφο ... (δεύτερο αιτούντα στην δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις ακυρώσεως και εταίρο της εταιρείας «.....»), ο οποίος ήταν ο παρουσιαστής των δύο επιμάχων τηλεοπτικών εκπομπών, οι εξής κυρώσεις: α) η καταστροφή του προσωπικού ημερολογίου του , που λειτουργεί ως αρχείο ευαίσθητων δεδομένων και συγκεκριμένα η επιβολή σ' αυτόν της υποχρέωσης: αα) να το επιστρέψει στο νόμιμο κάτοχό του, ββ) να καταστρέψει κάθε αντίγραφο του προσωπικού αυτού ημερολογίου που τυχόν έχει στην κατοχή του, όπως επίσης και αυτό που παρέδωσε στον Εισαγγελέα, ευθύς ως το αναλάβει νόμιμα στην κατοχή του και β) πρόστιμο

ύψους είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) δραχμών για την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που έλαβε χώρα με την κατοχή, καταχώριση σε αρχείο και τηλεοπτική χρήση ευαίσθητων δεδομένων κατά τις τηλεοπτικές εκπομπές ... της 2.12.1999 και της 5.12.1999. Οι δύο αυτές αιτήσεις ακυρώσεως, με τις οποίες προσβάλλεται η αυτή διοικητική πράξη, είναι συνεκδικαστές λόγω της προδήλου συναφείας αυτών και ασκούνται εν γένει παραδεκτώς. Τέλος, παραδεκτώς ομοδικούν οι αιτούντες στην δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις ακυρώσεως, εφόσον προσβάλλουν την αυτή διοικητική πράξη, οι δε προβαλλόμενοι απ αυτούς λόγοι ακυρώσεως στηρίζονται στην αυτή πραγματική και νομική βάση.

3. Επειδή, οι κρινόμενες αιτήσεις έχουν τον χαρακτήρα της αιτήσεως ακυρώσεως και ασκούνται κατά της προσβαλλομένης πράξεως παραδεκτώς ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και κατά το μέρος που με την πράξη αυτή επιβάλλεται στους εκ των αιτούντων «.....» και πρόστιμο, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50Α) εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Τούτο δε διότι η προσβαλλόμενη πράξη έχει εκδοθεί μετά τη θέση σε ισχύ του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του Ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και, όπως ήδη εκρίθη (ΣτΕ 3529/2001 επταμελούς συνθέσεως), από της θέσεως σε ισχύ του ανωτέρω Κώδικα, οι μονομερείς εκτελεστές πράξεις της Διοικήσεως, που συνιστούν νόμιμο τίτλο υπό την έννοια του άρθρου 2 παράγραφοι 1 και 2 περίπτωση α του, κυρωθέντος με το ν.δ/μα 356/1974, Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, δεν υπόκεινται πλέον σε ανακοπή, ώστε να συντρέχει εκάστοτε περίπτωση να κριθεί αν αυτή συνιστά ένδικο βοήθημα ικανό να παράσχει ισοδύναμη προς την αίτηση ακυρώσεως δικαστική προστασία και αποτελεί ως εκ τούτου έναντι εκείνης παράλληλη προσφυγή.

4. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως προκύπτουν τα εξής: Με βάση το από 28.12.1998 «ιδιωτικό συμφωνητικό» μεταξύ της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» ήδη «...» (ήδη αιτούσης- βλ. το από 29.10.1999 πρακτικό της γενικής συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας, με το οποίο τροποποιήθηκε η επωνυμία αυτής και το άρθρο 1 του καταστατικού της καθώς και την υπ' αριθμ. 30932/16.12.1999 απόφαση του Νομάρχη Αθηνών) και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» (ήδη «.....» -βλ. ΦΕΚ τεύχος ΑΕ & ΕΠΕ υπ' αριθμ. 1792/1.4.1999) η δεύτερη εταιρεία ανέλαβε κατ' αποκλειστικότητα την παραγωγή προγραμμάτων για λογαριασμό της πρώτης για τις τηλεοπτικές περιόδους 1998-1999, 1999-2001 και 2001-2002. Με βάση περαιτέρω το από 15.6.1999 «ιδιωτικό συμφωνητικό» μεταξύ της α.ε. «.....» και της -ήδη αιτούσης- ε.ε. «.....» η δεύτερη εταιρεία ανέλαβε για το χρονικό διάστημα από 1.9.1999 έως 31.7.2000 την παραγωγή δύο εβδομαδιαίων τηλεοπτικών εκπομπών, οι οποίες θα μεταδίδονται από τον τηλεοπτικό σταθμό (ήδη) στα πλαίσια της συνεργασίας του τελευταίου με την α.ε. Κάθε εκπομπή θα είχε μικτή διάρκεια τουλάχιστον 20 λεπτών. Συγκεκριμένα η παραπάνω ετερόρρυθμη εταιρεία ανέλαβε την παραγωγή των εβδομαδιαίων εκπομπών ... και ... με παρουσιαστή τον ήδη αιτούντα- δημοσιογράφο Στις εκπομπές της 2.12.1999 και της 5.12.1999 του τηλεοπτικού σταθμού(εθνικής εμβέλειας) έγινε αφενός μεν προβολή κασέτας, η οποία περιείχε σκηνές, στις οποίες ο τραγουδιστής τελούσε ερωτική πράξη με άτομο, του οποίου δεν προσδιορίζονταν η εικόνα, αφετέρου δε ανάγνωση αποσπασμάτων του προσωπικού ημερολογίου του σχεδιαστή μόδας , στα οποία γινόταν αναφορά σε ερωτικού χαρακτήρα πράξεις, ενώ ταυτόχρονα γινόταν και προβολή των αντιστοιχών σελίδων του ημερολογίου, τόσο σε ό,τι αφορά το γραπτό τους κείμενο όσο και σε ό,τι αφορά τις αντίστοιχες σε αυτό φωτογραφίες. Τούτο δε χωρίς να υπάρχει συναίνεση των θιγομένων προσώπων προς τούτο. Των εκπομπών αυτών είχαν προηγηθεί και άλλες δύο (στις 25.11.1999 και στις 28.11.1999), στις οποίες είχε γίνει χρήση των ίδιων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την διαφορά ότι τότε δεν είχε αποκαλυφθεί η εικόνα και η ταυτότητα των προσώπων, στα οποία αυτά αφορούσαν. Με το από 13.12.1999 πρακτικό της η Αρχή αποφάσισε ομόφωνα ότι, emπίπτει κατ' αρχήν στην αρμοδιότητά της η εξέταση του όλου ζητήματος και, μετά από κλήσεις των εμπλεκόμενων για παροχή εξηγήσεων, εκδόθηκε η ήδη προσβαλλόμενη απόφασή της.

5. Επειδή, στο νόμο υπ αριθμ. 2472/1997 (ΦΕΚ Α' 50- «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής: «Άρθρο 1. Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής. Άρθρο 2. Ορισμοί. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: α) "Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

β) "Ευαίσθητα δεδομένα", τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες. γ) "Υποκείμενο των δεδομένων", το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική. δ) "Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" ("επεξεργασία"), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή. ε) "Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" ("αρχείο"), σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, και το οποία τηρούνται είτε από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο. στ) "Υπεύθυνος επεξεργασίας", οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο. ζ) "Εκτελών την επεξεργασία", οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.. η) "Συγκατάθεση" του υποκειμένου των δεδομένων, κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για το σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα. ια) "Αρχή", η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα που θεσπίζεται στο κεφάλαιο Δ` του παρόντος νόμου. Άρθρο 3. Πεδίο εφαρμογής 1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. 2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών. 3. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτή εκτελείται: α) Από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια ή σε τόπο, όπου βάσει του δημοσίου διεθνούς δικαίου, εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο. Άρθρο 4 Χαρακτηριστικά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα 1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, η Αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιτρέψει τη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς, επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς, εφόσον κρίνει ότι δεν θίγονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή και τρίτων. Η τήρηση των διατάξεων της παραγράφου αυτής βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας. 2. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεγεί ή υφίστανται επεξεργασία, κατά παράβαση της προηγούμενης παραγράφου, καταστρέφονται με ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η Αρχή, εάν εξακριβώσει αυτεπαγγέλτως ή μετά από σχετική καταγγελία παράβαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλει τη διακοπή της συλλογής ή της επεξεργασίας και την καταστροφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν ήδη συλλεγεί ή τύχει επεξεργασίας. Άρθρο 7. Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων 1. Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του, εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση. β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν τούτο τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του. γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. δ) Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας. ε) Η

επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας ή για την άσκηση δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών. στ) Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται. ζ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. 4. Η άδεια εκδίδεται για ορισμένο χρόνο, ανάλογα με το σκοπό της επεξεργασίας. Μπορεί να ανανεωθεί ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Άρθρο 10. Απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας 1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνο κατ' εντολήν του. Άρθρο 11. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων εκ των άρθρων 12 και 13, η υποχρέωση ενημέρωσης δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά δημόσια πρόσωπα. Άρθρο 15. 1. Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. 2. Η Αρχή αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια αρχή και εξυπηρετείται από δική της γραμματεία. Η Αρχή δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε διοικητικό έλεγχο. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη της Αρχής απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Η Αρχή υπάγεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και εδρεύει στην Αθήνα. Άρθρο 16. Συγκρότηση της Αρχής 1. Η Αρχή συγκροτείται από ένα δικαστικό λειτουργό βαθμού Συμβούλου της Επικρατείας ή αντίστοιχου και άνω, ως Πρόεδρο, και έξι μέλη ως εξής: α) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι. σε γνωστικό αντικείμενο του δικαίου. β) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι. σε γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής. γ) Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι. δ, ε, στ) Τρία πρόσωπα κύρους και εμπειρίας στον τομέα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο δικαστικός λειτουργός - Πρόεδρος και οι καθηγητές - μέλη μπορεί να είναι εν ενεργεία ή μη. 5. (όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε και ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως με το άρθρο 47 παρ. 1 του ν. 2721/1999 ΦΕΚ 112Α). Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής διορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να διαθέτουν τις αυτές ιδιότητες και προσόντα. Οι αναπληρωτές του Προέδρου και

των μελών μετέχουν στις συνεδριάσεις της Αρχής μόνο σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή κωλύματος του αντίστοιχου τακτικού. Με απόφαση του ο Πρόεδρος της Αρχής αναθέτει ειδικά καθήκοντα στους αναπληρωτές, οπότε οι τελευταίοι μετέχουν στη συνεδρίαση με ψήφο ανεξάρτητα από την παράλληλη παρουσία του τακτικού μέλους. Άρθρο 19. 1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: α)...β)...γ) ...δ)ε)στ) Επιβάλλει τις κατά το άρθρο 21 του παρόντος νόμου διοικητικές κυρώσεις. Άρθρο 21. Διοικητικές κυρώσεις 1. Η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: α) Προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης. β) Πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές. γ) Προσωρινή ανάκληση άδειας. δ) οριστική ανάκληση άδειας. ε) Καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή των σχετικών δεδομένων. 2. Οι υπό στοιχεία β', γ', δ' και ε' διοικητικές κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται πάντοτε ύστερα από ακρόαση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκπροσώπου του. Είναι ανάλογες προς τη βαρύτητα της παράβασης που καταλογίζεται. Οι υπό στοιχεία γ', δ' και ε' διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρής ή καθ' υποτροπήν παράβασης. Πρόστιμο μπορεί να επιβληθεί σωρευτικά και με τις υπό στοιχεία γ', δ' και ε' κυρώσεις. Εάν επιβληθεί η κύρωση της καταστροφής αρχείου, για την καταστροφή ευθύνεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρχείου, στον οποία μπορεί να επιβληθεί και πρόστιμο για μη συμμόρφωση. 3. Τα ποσά των προστίμων της παρ. 1 μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση της Αρχής. 4. Οι πράξεις της Αρχής με τις οποίες επιβάλλονται πρόστιμα συνιστούν εκτελεστό τίτλο και επιδίδονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον τυχόν εκπρόσωπό του. Η είσπραξη των προστίμων γίνεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.)».

6. Επειδή, προβάλλεται από την αιτούσα «...» ότι, η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε υπό μη νόμιμη σύνθεση της Αρχής και κατά παράβαση των κανόνων λειτουργίας της, διότι κατά την κρίσιμη συνεδρίαση της, στις 26.1.2000, οπότε και ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, συμμετείχε, πέραν του Προέδρου και των έξι (6) τακτικών μελών αυτής, και ο εισηγητής Σωτ. Λύτρας, ο οποίος, όμως, ήταν αναπληρωτής του παραστάτος τακτικού μέλους Μιχ. Σταθόπουλου, χωρίς να αναφέρεται, περαιτέρω, στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι, απεχώρησε κατά τη συζήτηση και την ψηφοφορία και χωρίς να παρίσταται ανάγκη αναπλήρωσης των τακτικών μελών της, αφού, όπως ελέχθη, τα τακτικά αυτά μέλη ήσαν όλα παρόντα. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο διότι νομίμως συμμετέσχε στην κρίσιμη συνεδρίαση της Αρχής το αναπληρωματικό μέλος Σωτ. Λύτρας παρόντος και του αντιστοίχου τακτικού μέλους, εφόσον στην, εκτεθείσα στην προηγούμενη σκέψη της παρούσης αποφάσεως, διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 2472/1997, ορίζεται ότι, όταν ο Πρόεδρος της Αρχής αναθέσει ειδικά καθήκοντα στα αναπληρωματικά μέλη, αυτά μετέχουν στη συνεδρίαση με ψήφο,

στην δε κρινόμενη περίπτωση ο Πρόεδρος της Αρχής Κων/νος Δαφέρμος, με την υπ αριθμ. 682/8.12.1999 πράξη του, είχε αναθέσει στο προαναφερθέν μέλος τα καθήκοντα εισηγητού της υποθέσεως, τα οποία αποτελούν «ειδικά καθήκοντα», κατά την έννοια της πιο πάνω διατάξεως.

7. Επειδή, ο ισχυρισμός των αιτούντων στην δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις, ότι υπήρχε προκατάληψη των μελών της Αρχής εναντίον τους, είναι απορριπτέος ως αορίστως προβαλλόμενος (τούτο δε ανεξαρτήτως του αν προβάλλεται παραδεκτώς ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας χωρίς να έχει προηγουμένως προβληθεί ενώπιον της Αρχής.

8. Επειδή, προβάλλεται από την αιτούσα «.....» ότι, τηρήθηκε πλημμελώς ο τύπος της προηγούμενης ακροάσεως, δεδομένου ότι η «...», μετά την ακρόαση του εκπροσώπου της αιτούσας ζήτησε πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και επί άλλων εκπομπών (πλην της εκπομπής της 5.12.1999, για την οποία είχε αρχικά κληθεί η εταιρεία να παράσχει εξηγήσεις) επί των οποίων βάσισε τελικώς την κρίση της η Αρχή και περί των οποίων δεν ακούστηκαν οι απόψεις της αιτούσης. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι ναι μεν με την υπ' αριθμ. 612/14.12.1999 πρόσκληση του Προέδρου της «Αρχής» κλήθηκε ο διευθυντής της αιτούσης εταιρείας σε ακρόαση σχετικά με την εκπομπή της με τίτλο «...» της 5.12.1999, πλην όμως με την υπ' αριθμ. 711/27.12.1999 νεότερη πρόσκληση εκλήθη εκ νέου ο αυτός διευθυντής σε ακρόαση προκειμένου «να διευκρινισθεί περαιτέρω η υπόθεση της μετάδοσης των εκπομπών του κ. σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και τήρησης γι' αυτά αρχείου», με συνέπεια να προσέλθει κατά την έκτακτη συνεδρίαση της Αρχής στις 28.12.1999 ο δικηγόρος της αιτούσης Β. Πήττας, οπότε και απάντησε σε ερωτήσεις των μελών της σε σχέση και με τις άλλες- πέραν δηλ. εκείνης της 5.12.1999- εκπομπές του Απορριπτέος είναι, ακόμη, και ο συναφής ισχυρισμός, ο προβαλλόμενος από τους αιτούντες στην δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις, ότι δεν τηρήθηκε ως προς αυτούς η αρχή της προηγούμενης ακροάσεως, εφόσον όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και συνομολογούν και οι ίδιοι αιτούντες, ο εξ αυτών , παρουσιαστής των επίμαχων εκπομπών, εκλήθη με το υπ' αριθμ. 693/14.12.1999 έγγραφο του Προέδρου της Αρχής σε ακρόαση και ενεφανίσθη ενώπιον αυτής στις 20.12.1999 προκειμένου να παράσχει εξηγήσεις.

9. Επειδή, όπως υπογραμμίζεται στην εισηγητική έκθεση του, ο νόμος 2472/1997 θεσπίστηκε σε εκπλήρωση υποχρέωσης του κοινού νομοθέτη απορρέουσα «από τις διατάξεις του άρθρου 9 αλλά και των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 19 του Συντάγματος, οι οποίες ανάγουν την προστασία της αξίας του ανθρώπου σε πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας, προστατεύουν την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και διασφαλίζουν την ιδιωτική και την οικογενειακή του ζωή καθώς και το απόρρητο των επικοινωνιών». Με το νόμο δηλαδή αυτό εξασφαλίζεται η πλήρης εφαρμογή των συνταγματικών επιταγών για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ατόμων και συγκεκριμένα για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και του απαραβίαστου της ιδιωτικής σφαίρας των προσώπων. Παράλληλα όμως, η θέσπιση των ρυθμίσεων του νόμου ήταν επιβεβλημένη και ενόψει των προβλεπομένων στην Οδηγία 95/46/EΚ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (EE L 281). Η Οδηγία αυτή αποβλέπει, όπως προκύπτει από το προοίμιό της, στην εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών, ώστε με την εγκαθίδρυση και λειτουργία της κοινοτικής εσωτερικής αγοράς να κατοχυρώνεται όχι μόνο η δυνατότητα κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αλλά και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου. Στο άρθρο 8 αυτής προβλέπεται ότι απαγορεύεται κατ' αρχήν και εκτός από συγκεκριμένες εξαιρέσεις η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως είναι π.χ. τα δεδομένα που αναφέρονται στην σεξουαλική ζωή των υποκειμένων τους. Περαιτέρω στο άρθρο 9 της εν λόγω Οδηγίας ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται αποκλειστικώς για δημοσιογραφικούς σκοπούς, τα κράτη μέλη μπορούν, να προβλέπουν παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις από την απαγόρευση επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (των ευαισθητών τουτέστιν δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) μόνο στο βαθμό που είναι αναγκαίες, ώστε το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής να συμβιβάζεται με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία της έκφρασης.

10. Επειδή, οι διατάξεις του ν. 2472/1997 καταλαμβάνουν και τις εκπομπές των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών καθώς και τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες στο σύνολό τους, όταν με αυτές διενεργείται ταυτόχρονα και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αν δε περαιτέρω η επεξεργασία αυτή έχει γίνει κατά παράβαση των διατάξεών του, τότε, κατά την έννοιά του, επιβάλλονται σε βάρος των υπευθύνων (ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ή δημοσιογράφων κλπ) οι κυρώσεις που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, και στο άρθρο 21 αυτού. Τούτο προκύπτει, όχι μόνο από την ερμηνεία των διατάξεων του εν λόγω νόμου στο σύνολό του, υπό το φως των προεκτεθέντων, αλλά ιδίως από το σαφές γράμμα διαφόρων επιμέρους διατάξεων αυτού. Συγκεκριμένα των διατάξεων: α) του άρθρου 3 παρ. 2 και 3, στις οποίες ορίζεται ότι, ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που εκτελείται στην ελληνική επικράτεια, χωρίς να προβλέπεται άλλη εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του παρά μόνον η

περίπτωση, που η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται για προσωπική και οικιακή χρήση, β) του άρθρου 7 παρ. 2 περιπτ. ζ, στο οποίο ορίζεται ότι, κατ'εξάιρεση, η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι επιτρεπτή, εφόσον η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος και, τέλος, γ) του άρθρου 11 παρ. 5, στο οποίο γίνεται αναφορά σε συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς. Ενόψει δε περαιτέρω του ότι, όπως ήδη εξετάθη, ο νόμος 2472/1997 αποσκοπεί στην κατοχύρωση θεμελιωδών αξιών της έννομης τάξης μιας δημοκρατικής πολιτείας, όπως είναι η προστασία της αξιοπρέπειας του ατόμου και η προστασία της ιδιωτικής ζωής των προσώπων, οι διατάξεις του, κατά το μέρος που επιβάλλουν την προστασία των προσώπων από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ρυθμίζουν τα συναφή θέματα σε σχέση και με τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες, απαγορεύοντας την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τους δημοσιογράφους και στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, δεν προσκρούουν στις συνταγματικές διατάξεις, που κατοχυρώνουν την ελευθερία της έκφρασης και διάδοσης στοχασμών και πληροφοριών μέσω της ασκήσεως του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Πράγματι, η ελευθερία της έκφρασης και διάδοσης των στοχασμών όπως και η ελευθερία του πληροφορείν και πληροφορείσθαι που κατοχυρώνει το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος και ειδικώς ως προς τον έγγραφο τύπο το άρθρο 14 παρ. 1, δεν περιλαμβάνει και την ελευθερία διάδοσης πληροφοριών, που ανάγονται στην προστατευόμενη από τα άρθρα 2 παρ. 1 και 9 παρ. 1 του Συντάγματος απαραβίαστη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής των προσώπων, στον πυρήνα της οποίας ανήκει προδήλως και η ερωτική τους ζωή (στον ιδιωτικό αυτό πυρήνα, στον βαθμό που τα στοιχεία που τον συνθέτουν δεν δημοσιοποιούνται οικειοθελώς, ουδείς (ούτε δημόσια αρχή αλλά ούτε και ιδιώτης) επιτρέπεται να διεισδύσει. Επομένως, η διάδοση πληροφοριών τέτοιου περιεχομένου (σχετικών δηλαδή με την ερωτική ζωή ατομικώς προσδιοριζόμενων προσώπων) δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποτελέσει θεμιτός, από συνταγματικής απόψεως, περιεχόμενο του δικαιώματος πληροφορήσεως ή της ελεύθερης εκφράσεως και διαδόσεως των στοχασμών. Πολλώ δε μάλλον δεν μπορεί η διάδοση των πληροφοριών αυτών να θεωρηθεί ως αντικείμενο του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος πληροφορήσεως, κατά την άσκηση του μέσω των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, ενόψει και του ότι, κατ'άρθρ. 15 παρ.2 του Συντ. (όπως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως) η λειτουργία των τελευταίων υπάγεται στον άμεσο έλεγχο του κράτους, ο οποίος σκοπεί μεταξύ άλλων στην εξασφάλιση ποιοτικής στάθμης των εκπομπών (πρβλ. ΣτΕ 5040/1987 Ολομ., 2544/1999 επταμελούς), προς την οποία είναι προδήλως ασυμβίβαστη η μετάδοση εκπομπών, που αναφέρονται στην ιδιωτική και ειδικότερα την ερωτική ζωή προσώπων. Συνεπώς, οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 και 14 παρ. 1 του Συντάγματος οριοθετούνται, σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο των κατοχυρούμενων απ αυτές ελευθεριών και δικαιωμάτων, από τις διατάξεις των υπολοίπων, ισοκύρων με αυτές, άρθρων του Συντάγματος και των συναδόντων προς αυτές νόμων. Τέτοιος δε νόμος είναι και ο νόμος 2472/1997, οι διατάξεις

του οποίου, αποβλέποντας στην προστασία των αξιών, που αναγνωρίζονται από τα άρθρα 2 παρ. 1 και 9 παρ. 1 του Συντάγματος, προβλέπουν περιορισμούς στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εν γένει. Ειδικότερα, κατά το μέρος που με το νόμο αυτό ρυθμίζονται τα ζητήματα τα σχετικά με την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θεσπίζεται ο κανόνας της πλήρους απαγόρευσης της επεξεργασίας τους και απλώς προβλέπονται ειδικές περιπτώσεις που είναι επιτρεπτή η επεξεργασία τέτοιων προσωπικών δεδομένων, όλως κατ'εξάιρεση, μόνο ύστερα από προηγούμενη άδεια της «Αρχής» και υπό τις περαιτέρω προϋποθέσεις της τηρήσεως του απορρήτου και του περιορισμένου του χρόνου της επεξεργασίας(τέτοιες δε ειδικές περιπτώσεις είναι εκείνες στις οποίες επιδιώκεται είτε η εξυπηρέτηση ενός άλλου υπερτέρου δημοσίου συμφέροντος συνταγματικής τάξεως, όπως είναι πχ η προστασία της δημοσίας υγείας από ιατρούς δεσμευόμενους από το απόρρητο και από κώδικα δεοντολογίας- περίπτωση του εδαφίου δ της παρ. 2 του άρθρου 7 του νόμου, η προστασία της εθνικής ασφάλειας και η άσκηση της εγκληματολογικής πολιτικής των αρμοδίων προς τούτο δημοσίων αρχών -εδάφιο ε της αυτής παραγράφου, η προαγωγή της έρευνας και της επιστήμης, υπό την αυτονόητη πάντοτε προϋπόθεση της ανωνυμίας- εδάφιο στ, ή οι περιπτώσεις που επιχειρείται, ύστερα από στάθμιση του νομοθέτη, κατ'εξισορρόπηση διαφόρων συνταγματικών αξιών, η διευκόλυνση της ασκήσεως δικαιωμάτων κατοχυρωμένων από άλλες συνταγματικές διατάξεις (όπως είναι πχ. η περίπτωση που σκοπεύεται η εξυπηρέτηση της ελεύθερης πληροφόρησης των ατόμων από τον τύπο και συγκεκριμένα η περίπτωση ζ της αυτής ως άνω παραγράφου, στην οποία η επεξεργασία αφορά τα δεδομένα δημοσίων προσώπων, κατά το μέρος που ανάγονται στην άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή στην διαχείριση συμφερόντων τρίτων και υπό τις ειδικότερες περαιτέρω προϋποθέσεις, ότι η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, και ότι είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον, σε οποιαδήποτε περίπτωση, δεν παραβιάζεται καθ' οιοδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής). Ενόψει όλων των ανωτέρω, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους προβάλλεται ότι: α) ο νόμος 2472/1997 δεν καταλαμβάνει περιπτώσεις, όπως η προκειμένη, περιπτώσεις δηλαδή δημοσιογραφικής ερευνής μεταδοθείσης διά της τηλεοράσεως, για το λόγο ότι, όπως υποστηρίζεται οι παραβιάσεις της δημοσιογραφικής δεοντολογίας που είχαν, ενδεχομένως, τελεσθεί κατά την έρευνα αυτή, θα έπρεπε να τιμωρηθούν, αποκλειστικά και μόνο, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159Α- «Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης κλπ.») και συγκεκριμένα των διατάξεων του άρθρου 3 (που προβλέπει κανόνες δεοντολογίας των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών) και 4 (που προβλέπει τα των κυρώσεων και τα της διαδικασίας επιβολής τους) του εν λόγω νομοθετήματος (λόγος προβαλλόμενος από όλους τους αιτούντες) και β) άλλως ο νόμος αυτός (2472/1997) αντίκειται στο άρθρο 14 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι περιορίζει το δικαίωμα πληροφόρησης και έκφρασης και διαδόσεως των στοχασμών (λόγος προβαλλόμενος από τους ασκούντες την δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις). Τέλος, ο συναφώς

προβαλλόμενος, από τους ασκούντες την δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις, ισχυρισμός ότι οι επίμαχες διατάξεις του ν. 2472/1997 βρίσκονται σε αντίθεση με το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι το άρθρο αυτό δεν έχει εφαρμογή στην κρινόμενη υπόθεση, η οποία σχετίζεται με τη διενέργεια δημοσιογραφικής έρευνας, αλλά το άρθρο τούτο αφορά την ελευθερία της τέχνης, της επιστήμης, της έρευνας και της διδασκαλίας.

11. Επειδή, κατά το άρθρο 10 της Συμβάσεως της 4.11.1950 "διά την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών", κυρωθείσης με το Ν. Δ/μα 53/1974 (ΦΕΚ 254 Α), "1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας . . . ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας. 2. Η άσκησις των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνας, δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία διά . . . την προστασίαν της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων . . . ". Ενόψει της αναγνωριζομένης από τη Σύμβαση εξουσίας των κρατικών αρχών προς επιβολή κυρώσεων χάριν της προστασίας της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων, αλλά και της διατάξεως του άρθρου 8 παρ. 1 της αυτής Συμβάσεως, στην οποία ορίζεται ότι, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής, οι εκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 7 και 21 του Ν. 2472/1997 καθώς και οι, κατ'εφαρμογή αυτών, επιβληθείσες στους αιτούντες με τις προσβαλλόμενες πράξεις κυρώσεις, δεν έρχονται σε αντίθεση προς το άρθρο 10 της ως άνω συμβάσεως, όπως αβασίμως προβάλλεται από την αιτούσα «.....» (πρβλ. και ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς).

12. Επειδή, τόσο η κασέτα η περιέχουσα σκηνές, στις οποίες ο τραγουδιστής εμφανιζόταν τελώντας ερωτική πράξη, όσο και το προσωπικό ημερολόγιο του σχεδιαστή μόδας , στο οποίο υπήρχαν καταχωρήσεις σχετικά την ερωτική δραστηριότητα του εν λόγω προσώπου καθώς και συναφείς με αυτή φωτογραφίες, αποτελούν σύνολο ευαισθητών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία ήταν δεκτικά επεξεργασίας από τρίτους, επεξεργασία την οποία -εξ άλλου- υπέστησαν τελικώς. Επομένως, συνιστούν αρχείο κατά την έννοια της περιπτ. ε του άρθρου 2 του ν. 2472/1997. Περαιτέρω, τα αρχεία αυτά υπέστησαν επεξεργασία κατά την έννοια της περιπτ. δ του αυτού άρθρου από τους αιτούντες και στις δύο κρινόμενες αιτήσεις. Συγκεκριμένα, η επεξεργασία, την οποία πραγματοποίησε η ε.ε. συνίσταται στην εκ μέρους της συλλογή των εν λόγω ευαισθητών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διά της συγκροτήσεως αρχείων με βάση την εν λόγω κασέτα και το εν λόγω προσωπικό ημερολόγιο, τα οποία παρουσιάστηκαν τελικά στις επίμαχες εκπομπές. Τούτο δε διότι βάσει του, αναφερθέντος στην τέταρτη σκέψη της παρούσης αποφάσεως, από 15.6.1999 ιδιωτικού συμφωνητικού με την α.ε. "...", η εν λόγω εταιρεία είχε την ευθύνη για την παραγωγή των εκπομπών με την επωνυμία και και,

επομένως, ήταν υπεύθυνη για όσα στοιχεία καταχωρήθηκαν σε όλες τις εκπομπές με την επωνυμία αυτή, άρα και στις επίμαχες. Περαιτέρω, ο δημοσιογράφος , τηλεοπτικός παρουσιαστής και συντονιστής των εκπομπών, προέβη σε επεξεργασία συνιστάμενη στην χρήση, διατήρηση, και διάδοση των αρχείων αυτών. Τέλος, η α.ε. «....», από τον τηλεοπτικό σταθμό της οποίας μεταδόθηκαν οι εκπομπές αυτές, προέβη σε επεξεργασία συνιστάμενη στην διατήρηση, χρήση και διάδοση των αρχείων. Με τα δεδομένα αυτά, και οι τρεις αιτούντες, οι ασκούντες τις δύο κρινόμενες αιτήσεις ήσαν «υπεύθυνοι επεξεργασίας» ευαισθητών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια της περιπτ. ζ του άρθρου 1 του ν. 2472/1997, εφόσον, οι μεν ασκούντες την δεύτερη αίτηση καθόρισαν το περιεχόμενο της εκπομπής και προέβησαν στην παρουσίασή της, η δε α.ε. «....» καθόρισε τον τρόπο της μετάδοσής τους και διά του τηλεοπτικού σταθμού της μεταδόθηκαν τελικά οι σχετικές εκπομπές. Η δε επεξεργασία αρχείων, στην οποία προέβησαν, εμπίπτει, βάσει της διατάξεως του άρθρου 3 παρ. 1 του αυτού νόμου, στο πεδίο εφαρμογής του. Ορθώς, επομένως, διαπιστώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι, οι αιτούντες προέβησαν σε, απαγορευμένη από το άρθρο 7 του νόμου, συλλογή και επεξεργασία ευαισθητών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (όπως είναι, κατά τα προεκτεθέντα, τα δεδομένα τα αναφερόμενα στην ερωτική ζωή του ατόμου) και, συνεπώς, νομίμως τους επιβλήθηκαν, υπό την ιδιότητά τους ως υπευθύνων επεξεργασίας, με την προσβαλλόμενη πράξη διοικητικές κυρώσεις κατ' επίκληση του άρθρου 21 του νόμου αυτού. Πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως οι προβαλλόμενοι με τις δύο υπό κρίση αιτήσεις και συγκεκριμένα οι λόγοι, με τους οποίους προβάλλεται ότι τα πιο πάνω στοιχεία (κασέτα και προσωπικό ημερολόγιο) δεν συνιστούν αρχεία κατά την έννοια του νόμου, ότι οι αιτούσες εταιρείες α.ε. «....» και ε.ε. δεν ήσαν «υπεύθυνοι επεξεργασίας» ευαισθητών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της περιπτ. ζ του άρθρου 1 του ν. 2472/1997 και ότι, επομένως, δεν μπορούσαν να τους επιβληθούν κυρώσεις. Απορριπτέος επίσης ως αβάσιμος είναι, και ο συναφώς προβαλλόμενος από την α.ε. «....» ισχυρισμός ότι η εν λόγω εταιρεία δεν είχε καμία ευθύνη για την μετάδοση των επιμάχων εκπομπών, εφόσον απλώς μετέδωσε δημοσιογραφική έρευνα που είχαν προετοιμάσει άλλοι, ενώ αυτή δεν ε γνώριζε εκ των προτέρων το περιεχόμενο της έρευνας, η οποία θα παρουσιαζόταν στις εκπομπές αυτές και ούτε είχε το δικαίωμα να την «λογοκρίνει». Τούτο δε διότι, όπως εξετάθη, διά της μεταδόσεως των εκπομπών από τον τηλεοπτικό της σταθμό κατέστη και αυτή, εξ αυτού και μόνο, «υπεύθυνος επεξεργασίας», εφόσον κατά την πρόδηλη έννοια των διατάξεων του νόμου 2328/1995, ο οποίος διέπει το καθεστώς της ιδιωτικής τηλεοράσεως, είναι υπεύθυνη για οτιδήποτε μεταδίδεται από τον τηλεοπτικό της σταθμό (δεν ασκεί δε περαιτέρω ουδεμία, κατά νόμο, επιρροή το αν όργανα της εν λόγω εταιρείας, ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού, ε γνώριζαν ή όχι εκ των προτέρων το περιεχόμενο της εκπομπής. Αλλωστε, ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός είναι, επιπλέον, απορριπτέος και ως επί ανακριβούς προϋποθέσεως ερειδόμενος, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της καταθέσεως του δικηγόρου της εταιρείας Β. Πήττα κατά την ενώπιον της Αρχής εμφάνιση του στις 8.12.1999

προς παροχήν εξηγήσεων (βλ. σχετικά σελ. 1-2 του οικείου πρακτικού), η ροή του προγράμματος παρακολουθείται από υπαλλήλους της εταιρείας και υπάρχει η δυνατότητα διακοπής αυτής από αρμόδιο υπάλληλο, αν παραστεί ανάγκη προς τούτο. Απορριπτός, περαιτέρω, ως αβάσιμος είναι και ο άλλος, συναφώς προβαλλόμενος από την αυτή εταιρεία, ισχυρισμός ότι μη νομίμως της επιβλήθηκε κύρωση για την τήρηση των επιμάχων αρχείων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για το λόγο ότι, όπως υποστηρίζεται, η τήρηση τους δεν συνιστά απαγορευμένη επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον έγινε επί τη βάση υποχρεώσεώς της, θεσπισθείσης από τη διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 3 του ν. 2328/1995, στην οποία ορίζεται ότι, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί υποχρεούνται να διατηρούν στο αρχείο τους μαγνητοφωνήσεις και μαγνητοσκοπήσεις όλων των εκπομπών τους, ακριβώς όπως αυτές μεταδίδονται, επί τρεις μήνες αρχής γενομένης από την ημέρα της μετάδοσης. Και τούτο, διότι η προσβαλλόμενη διοικητική κύρωση επιβλήθηκε στην αιτούσα, όχι για το ότι συμμορφώθηκε στην συγκεκριμένη αυτή νόμιμη υποχρέωσή της, αλλά διότι επεξεργάσθηκε αρχεία περιέχοντα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μεταδίδοντάς τα διά του τηλεοπτικού της σταθμού. Για να καταστεί, εξ άλλου, δυνατή η τήρηση της νόμιμης αυτής υποχρεώσεως της αιτούσης εταιρείας, επιβλήθηκε σε αυτήν με την προσβαλλόμενη απόφαση η υποχρέωση να καταστρέψει τα επίμαχα αρχεία μετά την πάροδο της, θεσπισθείσης με την τελευταία ως άνω διάταξη, προθεσμίας του τριμήνου. Τέλος, απορριπτός ως αβάσιμος είναι και ο άλλος συναφής ισχυρισμός, ο προβαλλόμενος από τους ασκούντες την δεύτερη εκ των κρινομένων αιτήσεων, ότι η παραγωγή των εν λόγω εκπομπών δεν συνιστά επεξεργασία αρχείων κατά την έννοια του ν. 2472/1997, αφού ο νόμος αυτός αναφέρεται στις περιπτώσεις συστηματικής τήρησης αρχείων, ενώ στην προκειμένη περίπτωση πρόθεση των αιτούντων δεν ήταν να συγκροτήσουν και να διατηρήσουν αρχείο, αλλά απλώς να δημοσιοποιήσουν την «παράνομη» συμπεριφορά των και , προκειμένου να «ευαισθητοποιηθούν» και κινηθούν οι αρμόδιες εισαγγελικές Αρχές. Και τούτο διότι εφόσον, όπως ήδη εξετάθη, οι αιτούντες συγκρότησαν, διατήρησαν, έκαναν χρήση και διέδωσαν αρχεία περιέχοντα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προέβησαν δηλαδή σε ενέργειες απαγορευμένες από το νόμο 2472/1997, νομίμως τους επιβλήθηκαν οι προσβαλλόμενες κυρώσεις, είναι δε κατά την έννοια του νόμου αδιάφορο το αν είχαν την πρόθεση να συγκροτήσουν διαρκές αρχείο ή όχι.

13. Επειδή, προβάλλεται, περαιτέρω, από τους ασκούντες την δεύτερη από τις κρινόμενες αιτήσεις ότι, ακόμη και αν η συμπεριφορά τους μπορούσε να θεωρηθεί ως επεξεργασία ευαισθήτων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για την οποία είναι υπεύθυνοι, πάντως, κατά την έννοια του ν. 2472/1997, αίρεται ο παράνομος και κολάσιμος χαρακτήρας της επεξεργασίας αυτής, όταν αυτή γίνεται προς αποκάλυψη εγκληματικών πράξεων και «ευαισθητοποίηση» των εισαγγελικών αρχών, όπως έγινε, κατά τους ισχυρισμούς τους, και στην κρινόμενη υπόθεση, που η μετάδοση των επιμάχων εκπομπών έγινε, κατ'αυτούς πάντοτε, με σκοπό την αποκάλυψη «παρانونόμων» δραστηριοτήτων των και Την ερμηνεία αυτή του ν. 2472/1997 οι αιτούντες στηρίζουν σε αρχές που, κατ'αυτούς, διέπουν την έννομη τάξη και απορρέουν, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους, κυρίως από τις συνταγματικές διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1, στο οποίο ορίζεται ότι η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ατόμων και η ελεύθερη συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή τελεί υπό την προϋπόθεση, ότι δεν προσβάλλονται τα δικαιώματα των άλλων και ότι δεν θίγονται τα χρηστά ήθη, καθώς και του άρθρου 25 παρ. 3, στο οποίο ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται η καταχρηστική άσκηση δικαιώματος, επιπρόσθετα δε και από τις διατάξεις των άρθρων 288 και 300 του Αστικού Κώδικα (περί καλοπίστου εκπληρώσεως των παροχών και περί μη αποζημιώσεως του ζημιωθέντος εξ οικείου πταίσματος). Ανεξάρτητα όμως από την έννοια των προαναφερθεισών συνταγματικών διατάξεων και ανεξάρτητα, επίσης, από το κατά πόσον οι προεκτεθείσες διατάξεις του Αστικού Κώδικα εφαρμόζονται σε σχέσεις που διέπονται από το διοικητικό δίκαιο, πάντως ο εξεταζόμενος λόγος είναι απορριπτέος, προεχόντως, διότι ο νόμος 2472/1997 δεν κάνει τέτοιες διακρίσεις. Οπως έχει ήδη εκτεθεί ανωτέρω, με το νόμο αυτό επιχειρείται η εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της θεμελιώδους συνταγματικής αρχής της προστασίας της αξίας του ανθρώπου και της ιδιωτικής ζωής των ατόμων, προβλέπονται δε από τις διατάξεις του ειδικές μόνο περιπτώσεις, που είναι επιτρεπτή η επεξεργασία ευαισθήτων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τέτοια είναι, μεταξύ άλλων, και η περίπτωση, που ο νομοθέτης, ακριβώς επειδή λαμβάνει πρόνοια για την καταπολέμηση του εγκλήματος, επιτρέπει, κατ'εξαίρεση, και υπό προϋποθέσεις, την τήρηση αρχείων ευαισθήτων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες για την άσκηση εγκληματολογικής πολιτικής και για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας δημόσιες Αρχές. Ο νόμος δεν αναγνωρίζει, κατά το σαφές γράμμα του, άλλες εξαιρέσεις και κατά τούτο δεν προσκρούει σε καμία συνταγματική διάταξη. Η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του Συντάγματος δεν έχει, περαιτέρω, την έννοια, που της αποδίδουν οι αιτούντες, σύμφωνα με τους οποίους, το άτομο, στο οποίο αποδίδεται παραβίαση των χρηστών ηθών ή παράνομη συμπεριφορά, στερείται των συνταγματικών εγγυήσεων των σχετικών με την προστασία της προσωπικότητάς του. Η διαφύλαξη εξ άλλου των χρηστών ηθών και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας, διά της επιβολής περιορισμών στις ελευθερίες των εγκληματούντων, ανήκει κατά το Σύνταγμα, αποκλειστικά και μόνο, στην δικαιοδοσία των αρμοδίων κρατικών αρχών, οι οποίες υπόκεινται κατά την εκπλήρωση του έργου τους αυτού, σε σειρά ελέγχων, κατά τα προβλεπόμενα σχετικά στο Σύνταγμα. Στην συγκεκριμένη, επομένως,

περίπτωση η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προαναφερθέντων προσώπων δεν ήταν κατά το νόμο επιτρεπτή, ακόμη και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι υπήρχαν υποψίες ότι τα άτομα, δραστηριότητες των οποίων αφορούσαν τα μεταδοθέντα αρχεία, είχαν υποπέσει σε ποινικώς ελεγκτέα συμπεριφορά. Οι αιτούντες είχαν, εξ άλλου, την ευχέρεια να βοηθήσουν στην καταπολέμηση της εγκληματικότητας, την οποία ήδη επικαλούνται ως κίνητρο για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων στην οποία προέβησαν, αποστέλλοντας τα προαναφερθέντα στοιχεία, τα οποία είχαν περιέλθει στην κατοχή τους, στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, προκειμένου η τυχόν παράνομη συμπεριφορά των ατόμων αυτών, να ελεγχθεί και κολασθεί από την Δικαιοσύνη, αποκλειστικά αρμόδια προς τούτο εκ του Συντάγματος. Τέλος, απορριπτέος είναι και ο συναφώς προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι, βάσει του Κώδικα Επαγγελματικής Ηθικής και Κοινωνικής Ευθύνης των δημοσιογράφων που έχει καταρτίσει η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών το έτος 1998, οι δημοσιογράφοι έχουν δικαίωμα να ασκούν κοινωνικό έλεγχο και σε «επωνύμους» ακόμη και διά της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν. Και τούτο διότι ο «Κώδικας» αυτός, προερχόμενος από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερισχύσει των διατάξεων του νόμου 2472/1997, ο οποίος ρητώς απαγορεύει την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα απάντων των προσώπων (μηδέ των «επωνύμων» εξαιρουμένων), εκτός από την διάταξη της περιπτώσεως του εδαφίου ζ της παρ. 2 του άρθρου 7 αυτού. Στην διάταξη αυτή ορίζεται, όπως έχει ήδη εκτεθεί, ότι είναι, κατ'εξαίρεση, επιτρεπτή η επεξεργασία, όταν αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος και υπό τις περαιτέρω προϋποθέσεις ότι επιχειρείται κατόπιν αδείας της αρχής και ότι δεν θίγεται δι' αυτής η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου. Οι προϋποθέσεις όμως αυτές δεν συντρέχουν στην προκειμένη υπόθεση(και τούτο προεχόντως διότι τα περί των ο λόγος δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα σχετικά με τους και , δεν συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή την διαχείριση συμφερόντων τρίτων υπό την προεκτεθείσα έννοια.

14. Επειδή, προβάλλεται από την αιτούσα α.ε. "....." ότι μη νομίμως της επιβλήθηκαν κυρώσεις από την Αρχή κατ'επίκληση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. 1, 9 παρ. 1 και 2 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται εν προκειμένω, εφόσον κατοχυρώνουν την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων των προσώπων έναντι του Κράτους και όχι έναντι των ανωνύμων εταιρειών, όπως είναι η αιτούσα. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος, προεχόντως ως επί ανακριβούς προϋποθέσεως ερειδόμενος, εφόσον οι κυρώσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν επιβλήθηκαν στην αιτούσα εταιρεία, για το λόγο ότι παρεβίασε τα ως άνω άρθρα του Συντάγματος, αλλά διότι παρεβίασε τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 2472/1997, που απαγορεύουν την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

15. Επειδή, προβάλλεται από την αιτούσα α.ε. «.....» ότι, μη νομίμως επιβλήθηκαν σ' αυτήν κυρώσεις με την προσβαλλόμενη απόφαση της Αρχής, διότι κατά τον χρόνο, που μεσολάβησε μεταξύ της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως και της καταθέσεως της κρινομένης αιτήσεώς, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) της επέβαλε, βάσει του ν. 2328/1995, χρηματικό πρόστιμο ύψους 60.000.000 δραχμών για τις παραβάσεις δημοσιογραφικής δεοντολογίας, που ετέλεσε κατά την διάρκεια των επιμάχων τηλεοπτικών εκπομπών, με αποτέλεσμα να της έχουν επιβληθεί, κατά παράβαση της σχετικής γενικής αρχής του διοικητικού δικαίου, δύο διοικητικές κυρώσεις για την αυτή αιτία (παράβαση της αρχής non bis in idem). Ο λόγος όμως αυτός, ανεξαρτήτως του ότι προβάλλεται απαραδέκτως ως πλημμέλεια της προσβαλλομένης πράξεως, δεδομένου ότι θα έπρεπε να προβληθεί κατά της πράξεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ), με την οποία της επιβλήθηκε η τελευταία κατά χρονική σειρά διοικητική κύρωση, είναι πάντως απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι οι δύο εν λόγω κυρώσεις δεν της επιβλήθηκαν για την αυτήν αιτία, αδιαφόρως του αν για την επιβολή τους ελήφθησαν υπόψη πραγματικά περιστατικά που ήσαν τα ίδια και στις δύο περιπτώσεις (και τούτο, διότι στην μεν κρινόμενη περίπτωση η αιτούσα τιμωρήθηκε ως «υπεύθυνη επεξεργασίας» για παράβαση των διατάξεων του ν. 2472/1997 σχετικά με απαγορευμένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που συντελέστηκε με την μετάδοση των εν λόγω εκπομπών από τον τηλεοπτικό της σταθμό, ενώ στην δεύτερη περίπτωση (του προστίμου του επιβληθέντος από το ΕΣΡ) τιμωρήθηκε για παράβαση των κανόνων δημοσιογραφικής δεοντολογίας, που θεσπίζονται στο άρθρο 3 του ν. 2328/1995. Πρόκειται τουτέστιν για δύο ανεξάρτητα νομοθετήματα, τα οποία συνισχύουν, αποσκοπούν δε στον κολασμό διαφορετικού τύπου παραπτωμάτων και εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς (πρβλ. ΣτΕ 1013/1999).

16. Επειδή, προβάλλεται από την αιτούσα εταιρεία «.....» ότι μεταξύ των διοικητικών κυρώσεων που η Αρχή έχει δικαίωμα να επιβάλει, κατά την έννοια του άρθρου 21 παρ. 1 του ν. 2472/1997, δεν περιλαμβάνεται και η υποχρέωση, που της επιβλήθηκε, να καταστρέψει τα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των οποίων έγινε χρήση στις κρίσιμες τηλεοπτικές εκπομπές(η υποχρέωση αυτή αντίκειται, άλλωστε, κατά τους αιτούντες στο, ήδη παρατεθέν ανωτέρω, άρθρο 3 παρ. 12 του ν. 2328/1995, το οποίο ορίζει ότι, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί υποχρεούνται να διατηρούν στο αρχείο μαγνητοφωνήσεις και μαγνητοσκοπήσεις όλων των εκπομπών τους ακριβώς όπως αυτές μεταδίδονται τρεις μήνες από την ημέρα της μετάδοσης. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, γιατί η παραπάνω κύρωση προβλέπεται ειδικά, ως κύρωση, από την διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 εδαφ. ε του ν. 2472/1997, στην δε προσβαλλόμενη πράξη ρητά αναφέρεται, όπως έχει ήδη εκτεθεί, ότι η καταστροφή των αρχείων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία έχει στην κατοχή της η αιτούσα, θα λάβει χώρα μετά την εκπνοή τριμήνου, ή του οποιουδήποτε άλλου χρονικού διαστήματος ήθελε καθορισθεί ως χρόνος τήρησής τους στα πλαίσια δικαστικής ή άλλης έρευνας από Δημόσια Αρχή.

17. Επειδή, προβάλλεται, τέλος, από την αιτούσα α. ε. «...» ότι ο καθορισμός του ύψους του επιβληθέντος σ αυτήν προστίμου εχώρησε κατά παραβίαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της επεικειάς και της καλής πίστεως. Και ο λόγος, όμως, αυτός είναι απορριπτέος. Τούτο δε διότι το επιβληθέν στη αιτούσα πρόστιμο, ύψους δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δρχ., το οποίο απέχει πολύ από το ανώτατο όριο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) δρχ. του προστίμου, που μπορεί κατ αρθρ. 21 παρ. 1 εδαφ. β του ν. 2472/1997 να επιβληθεί στους παραβάτες των διατάξεων του νόμου, της επιβλήθηκε ύστερα από συνεκτίμηση του γεγονότος ότι δεν μπορούσε, πριν την έναρξη των επιμάχων εκπομπών, να γνωρίζει αν το περιεχόμενό τους θα παραβίαζε τις διατάξεις του νόμου και για το λόγο, άλλωστε, αυτό της επιβλήθηκε πρόστιμο χαμηλότερο από εκείνο, που επιβλήθηκε στην (επίσης αιτούσα στην δεύτερη αίτηση ακυρώσεως) ε.ε. «...», η οποία είχε συγκροτήσει τα αρχεία και είχε παραγάγει τις εν λόγω εκπομπές.

18. Επειδή, κατά ταύτα, πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους και οι δύο κρινόμενες αιτήσεις. Πρέπει δε, περαιτέρω, ενόψει των συνθηκών της υποθέσεως, η δικαστική δαπάνη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που θα επιβληθεί συμμετρως εις βάρος των ασκούντων τις δύο υπό κρίση αιτήσεις, να καθορισθεί στο ύψος των τριακοσίων ογδόντα (380) ευρώ.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Συνεκδικάζοντας τις κρινόμενες αιτήσεις τις απορρίπτει.

Διατάσσει την κατάπτωση των καταβληθέντων παραβόλων και

Επιβάλλει συμμετρως εις βάρος των αιτούντων:την δικαστική δαπάνη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που ανέρχεται στο ποσόν των τριακοσίων ογδόντα (380) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 21 Φεβρουαρίου, στις 28 Φεβρουαρίου και στις 7 Μαρτίου 2002 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 3 Δεκεμβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Μ. Βροντάκης Α. Τριάδη

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το

ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δύναμης να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.

Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.

Αθήνα,

Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Αριθμ. 451/2000 (σε Συμβούλιο)

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος Κ. Λυμπερόπουλος
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης Γ. Βρέττας
Εισαγγελεύς Β. Παπαδάκης

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ :

Η παραβίαση από το Συμβούλιο Εφετών της υποχρέωσής του να διατάξει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιόν του, του πολιτικώς ενάγοντα σύμφωνα με τα άρθρα 309 παρ. 2 και 316 παρ. 2 ΚΠΔ δεν αποτελεί υπέρβαση εξουσίας και δεν ιδρύει τον αντίστοιχο από το άρθρο 484 παρ. 1ζ' ΚΠΔ λόγο αναίρεσης ούτε θεμελιώνει άλλο λόγο από τους περιοριστικώς αναφερόμενους στη διάταξη αυτή. Συνεπώς είναι απαράδεκτοι και γι' αυτό απορριπτέοι οι δεύτερος και τρίτος λόγοι της κρινόμενης αίτησης με τους οποίους πλήττεται το προσβαλλόμενο βούλευμα για την σιγή και χωρίς καμία αιτιολογία απόρριψη του αιτήματος του αναιρεσείοντος πολιτικώς ενάγοντος προς αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στο Συμβούλιο Εφετών. Ομοίως απορριπτέος ως απαράδεκτος είναι και ο πρώτος λόγος αναιρέσεως με τον οποίο πλήττεται το προσβαλλόμενο βούλευμα για λαθεμένη εκτίμηση των αποδείξεων. Ακόμη οι λόγοι αναίρεσης έβδομος και όγδοος κατά τους οποίους το εκδόσαν το προσβαλλόμενο βούλευμα Συμβούλιο Εφετών (7) υπερέβη την εαυτού εξουσία και άσκησε δικαιοδοσία την οποία δεν του δίδει ο νόμος ίδια δε αποφάνθηκε περί ύπαρξης των στοιχείων του νόμου προς στοιχειοθέτηση των άνω εγκληματικών πράξεων και (8) αγνόησε αποδεικτικά έγγραφα αδιαμφισβήτητης γνησιότητας από τα οποία αποδεικνύεται ότι το συγκεκριμένο αδίκημα διαπράχθηκε απ' αυτούς, είναι επίσης απορριπτέοι ως απαράδεκτοι λόγω της αοριστίας τους.

Από τις διατάξεις των άρθρων 362 και 363 ΠΚ συνάγεται ότι το έγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης περιλαμβάνει αντικειμενικά μεν τον ισχυρισμό ή τη διάδοση από τον υπαίτιο, ενώπιον τρίτου, γεγονότος που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη άλλου, υποκειμενικά δε τη γνώση ότι το ισχυριζόμενο ή διαδιδόμενο γεγονός μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη άλλου και τη θέληση να γίνει ο ισχυρισμός ενώπιον τρίτου ή να διαδοθεί το βλαπτικό αυτό γεγονός. Απαιτείται επίσης το ισχυριζόμενο ή διαδιδόμενο από το δράστη γεγονός να είναι ψευδές και ο δράστης να τελεί σε γνώση του ψεύδους. Ως γεγονός νοείται κάθε συγκεκριμένο περιστατικό του εξωτερικού κόσμου παρόν ή παρελθόν που υποπίπτει στις αισθήσεις και μπορεί να αποδειχθεί αλλά και κάθε συγκεκριμένη σχέση ή συμπεριφορά που αναφέρεται στο παρόν ή το παρελθόν και υποπίπτει στις αισθήσεις, αντίκειται στην ηθική και την ευπρέπεια και μπορεί, όταν ανακοινωθεί σε τρίτο να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη άλλου. Περαιτέρω σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 367 ΠΚ ο άδικος χαρακτήρας των εξυβριστικών ή δυσφημιστικών εκδηλώσεων αίρεται εκτός άλλων περιπτώσεων και όταν αυτές γίνονται για την εκτέλεση νομίμων καθηκόντων, την άσκηση νόμιμης εξουσίας, τη διαφύλαξη (προστασία) δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον με την προϋπόθεση ότι οι εκδηλώσεις αυτές δεν περιέχουν τα ουσιαστικά στοιχεία της συκοφαντικής δυσφήμισης και αποτελούν στη συγκεκριμένη περίπτωση το επιβαλλόμενο και αντικειμενικώς αναγκαίο μέσο για τη διαφύλαξη του δικαιώματος ή την ικανοποίηση του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος και ο σκοπός του δράστη δεν κατευθύνεται στην προσβολή της τιμής του άλλου. Περίπτωση εκδήλωσης δικαιολογημένου

ενδιαφέροντος κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης συντρέχει όταν η εκδήλωση αυτή, αποτελώντας περιεχόμενο οφειλόμενης ή επιθυμητής φροντίδας του δράστη για την εξυπηρέτηση σκοπού του, δεν είναι αντίθετη με το δίκαιο και τα χρηστά ήθη και ισοσταθμίζεται ή δεν είναι φανερά δυσανάλογη με την εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου σκοπού η οποία (εξυπηρέτηση) δεν είναι δυνατή με άλλο τρόπο.

Τέλος έλλειψη της κατά τα άρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ επιβαλλόμενης ειδικής και εμπειριστωμένης αιτιολογίας του βουλεύματος η οποία ιδρύει τον από το άρ. 484 παρ. 1Ε' ΚΠΔ λόγο αναίρεσης υπάρχει όταν προκειμένου για απαλλακτικό βούλευμα, δεν αναφέρονται σ' αυτό με σαφήνεια και πληρότητα τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ανάκριση και στηρίζουν την κρίση του Συμβουλίου για την ανυπαρξία αποχρωσών ενδείξεων ενοχής για παραπομπή του κατηγορούμενου στο ακροατήριο, τα αποδεικτικά μέσα από τα οποία προέκυψαν αυτά και οι συλλογισμοί με βάση τους οποίους το Συμβούλιο έκρινε, υπάγοντας αυτά στην ουσιαστική διάταξη που εφήρμοσε ότι δεν υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ενοχής για την παραπομπή του κατηγορούμενου στο ακροατήριο για το έγκλημα για το οποίο ασκήθηκε κατ' αυτού ποινική δίωξη. Εξάλλου περίπτωση εσφαλμένης εφαρμογής της ουσιαστικής ποινικής διάταξης που εφαρμόστηκε στο βούλευμα, η οποία ιδρύει λόγο αναίρεσής του από το άρ. 484 παρ. 1Β' ΚΠΔ υπάρχει και όταν η διάταξη αυτή παραβιάστηκε εκ πλαγίου πράγμα που συμβαίνει όταν στο βούλευμα εμφιλοχωρούν κατά την έκθεση και ανάπτυξη των πραγματικών περιστατικών ασάφειες, αντιφάσεις και λογικά κενά με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος για την ορθή ή μη εφαρμογή του νόμου, οπότε το βούλευμα στερείται νόμιμης βάσης.

Στην προκείμενη περίπτωση το Συμβούλιο Εφετών Πειραιώς με το προσβαλλόμενο βούλευμά του δέχτηκε ότι από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που συγκεντρώθηκε κατά την προανάκριση και συγκεκριμένα από τις καταθέσεις των μαρτύρων, τα έγγραφα, τα υπομνήματα και την απολογία του δεύτερου κατηγορουμένου [προέκυψαν] τα ακόλουθα. Ο δημοσιογράφος Ε.Τ. (α' κατηγορούμενος) ήταν, στον κρίσιμο εδώ χρόνο, υπεύθυνος της εκπομπής "Κ.Τ." του τηλεοπτικού Σταθμού "Σ.", που εδρεύει στο Ν. Φάληρο Πειραιώς. Στις 18.11.1996, στα πλαίσια της εκπομπής αυτής, της οποίας αντικείμενο ήταν δημοσιογραφική έρευνα σχετικά με διάφορα εκκλησιαστικά θέματα, κυρίως της περιφέρειας αρμοδιότητας της Ι.Μ.Κ., ανάμεσα στα οποία και καταγγελίες διαφόρων προσώπων για ερωτικά και οικονομικά σκάνδαλα εγκαταβιούντων στην Ι.Μ.Ο.Θ.Κ. μοναχών, προβλήθηκε μια βιντεοσκοπημένη συνέντευξη του ιερέα Α., την οποία είχε λάβει ο δημοσιογράφος Σ. (β' κατηγορούμενος), συνεργάτης του πρώτου κατηγορουμένου, καθώς και μια συνέντευξη του ιερομόναχου Μ. Οι συνεντεύξεις αυτές αναφέρονταν και στους εγκαλούντες Σ., Αρχιμανδρίτη, καθηγούμενο της πιο πάνω Ι.Μ., και στον Αρχιμανδρίτη Γ. (εκκαλούντα και ήδη αναιρείοντα), που ανήκε και μόναζε στην ίδια ως άνω Ιερά Μονή. Οι παραχωρήσαντες τις παραπάνω συνεντεύξεις κληρικοί ισχυρίστηκαν, ενώπιον όλων εκείνων που έλαβαν μέρος στην παρουσίαση της εν λόγω εκπομπής και των ακροατών του ως άνω τηλεοπτικού σταθμού, διάφορα γεγονότα που σχετίζονταν με την όλη συμπεριφορά των εγκαλούντων, η οποία ουσιαστικά τους αναδείκνυε σε ομοφυλόφιλους και ενόχους οικονομικών εγκλημάτων, με αποτέλεσμα, έτσι, να τίθεται σε σοβαρή δοκιμασία και να αμσβητείται η ηθική τους υπόσταση. Συγκεκριμένα, ο ιερέας Α. στην εν λόγω συνέντευξή του ανέφερε για τον μηνυτή, ήδη εκκαλούντα, Ι.-Π.Γ., ως προς τον οποίο ερευνάται η υπόθεση στο στάδιο αυτό, ότι "... κάποιος Γ.Ι., ο οποίος ήταν στη Λήμνο και τον διώξανε για οικονομικές ατασθαλίες νομίζω... Τον διώξανε... Αυτός είχε έναν θείο, που είχε μαλάκινση εγκεφάλου, και είχε διώξει αυτός ο Γ., είχε διώξει όλους από τα γραφεία, και κάποιες οικονομικές ατασθαλίες είχε κάνει, είχε κλέψει κάποια χρήματα και τον διώξανε. Μαζί με τον Δεσπότη τους διώξανε. Δεν τους άφησαν να κατέβουν από το καράβι καθόλου ...", ότι "... Εμφανίζονται ανηψιοί, όλοι κουνιστοί φαίνονται εκεί πέρα τι γίνεται δεν ξέρω... Δεν ξέρω τι γίνεται.... Ανήψια μου λέει είναι. Κάτι παιδάκια εκεί πέρα...", ότι "... εκείνος που ξέρει πολλά είναι ο παπάς ο Σ. ο Μ. Τον είχανε τρία χρόνια στο μοναστήρι και τον εκμεταλλευόντουσαν. Τον είχανε διάκο δεν τον κάνανε παπά, τού' χανε φάει 18,20 εκατομμύρια, δεν ξέρω πόσα του έχουνε φάει. Βγαίνει έξω στον κόσμο και τα λέει όλα. Και στις τοπικές εφημερίδες τα έχει πει. Τα λέει παντού... Και στον κόσμο τα λέει. Κάπου δεν πήγαινε άλλο ..." και ότι "... του συνέστησα ένα φίλο μου, ο οποίος ήταν αδελφή...". Περαιτέρω, ο ιερομόναχος Σ.Μ. ανέφερε για τον ίδιο εγκαλούντα, ήδη εκκαλούντα, ότι "... Αφού κουβαλήθηκε αυτό το άτομο εδώ κάτω άρχισε μια κατάσταση στο μοναστήρι που δεν μπορούσα να ζήσω. Είχε έρθει ένας... κάποιος Κ.... είχαν πάει

στο κάστρο της χώρας και παρακαλούσε γονατιστός μπορώ να πω ο Γ. και ασέλγειες και τέτοια...", ότι "... ακούγονται διάφορα πράγματα πάρα πολλά, ειδικά για τον Γ., ειδικά για τον Γ. λυσάνε και οργιάζουν οι φήμες σ' ολόκληρα τα Κύθηρα", ότι "... εδώ στα Κύθηρα θα χυθεί το αίμα μας αλλά δεν θα περάσει του Ι.Γ. Δεν θα πετιώνται έτσι οι ιερείς και θα τιμωρούνται τη μια ο π.Θ., την άλλη ο π.Γ., την άλλη ο π.Σ. για τις διαθέσεις και τις ορέξεις του Γ. Αυτά θα σταματήσουν. Τα Κύθηρα θα ξεσηκωθούνε και θα τον πετάξουν στη θάλασσα, όχι με τις τομάτες και τα αχλάδια που έφυγε από τη Λήμνο παρά από εδώ θα φύγει με το ραβδί και με τα τουφέκια. Γιατί δεν παίζουν οι Κυθήριοι. Και δεν ήρθαν τα άγρια να διώξουν τα ήμερα. Ούτε κουβαλήθηκε ο Γ. από τον Πειραιά για να πετάξει ένα Τ. από το Μοναστήρι και να μηχανεύεται και να ραδιουργείται άλα αυτά τα επεισόδια" και ότι "... Αυτές οι εικόνες... ήταν ένα όπλο για το Γ. για να βάλει σε περιπέτεια το Μητροπολίτη και τον π. Κ. Μας ενέπλεξε όλους σε αυτή την ιστορία...". Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι η αποδιδόμενη στον ιερέα Γ.Α. φράση "Λέγεται ότι ήταν τραβεστί στη Συγγρού..." αφορά όχι τον δεύτερο από τους μηνυτές, ήδη εκκαλούντα, αλλά τον πρώτο απ' αυτούς αρχιμανδρίτη Κ.Σ. Δέχεται ακόμη το Συμβούλιο Εφετών ότι οι εγκαλούντες, ενόψει όλων αυτών, καταμήνυσαν όχι μόνο τους ήδη κατηγορουμένους δημοσιογράφους αλλά, με αυτοτελείς εγκλήσεις, και τους παραχωρήσαντες τις ανωτέρω συνεντεύξεις ιερέα και ιερομόναχο και ότι, όσον αφορά τους κατηγορουμένους δημοσιογράφους, οι πιο πάνω φράσεις, λαμβανόμενες όχι απομονωμένες αλλά μαζί με τα συμφραζόμενα και ενόψει του αποδεικτικού υλικού δεν στοιχειοθετούν τη διωκόμενη αξιόποινη πράξη της συκοφαντικής δυσφήμισης με τη μορφή της διάδοσης ψευδών δυσφημιστικών γεγονότων, δεδομένου ότι δεν προκύπτει κατά τρόπο αναμφισβήτητο ότι οι κατηγορούμενοι τελούσαν σε γνώση της, κατά τον αναιρεσιώντα, αναλήθειας των προσαπτόμενων σ' αυτόν από τους αναφερθέντες ιερέα και ιερομόναχο δυσφημιστικών γεγονότων, περαιτέρω δε και ότι με βάση το έγκλημα της απλής δυσφήμισης διότι η επίμαχη εκπομπή προβλήθηκε από τους κατηγορουμένους από δικαιολογημένο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον, και συγκεκριμένα για την ενημέρωση της κοινής γνώμης για ένα θέμα γενικότερης σημασίας, όπως αναμφίβολα είναι η εν γένει συμπεριφορά των κληρικών, και αποτελούσε τμήμα σειράς εκπομπών, στις οποίες, όπως προέκυψε, συμμετείχαν πολλά πρόσωπα, τα οποία είτε ασπάστηκαν είτε όχι τα από τους ανωτέρω ιερέα και ιερομόναχο Γ.Α. και Σ.Μ., αντίστοιχα, ισχυρισθέντα, οπότε, κατ' άρ. 367 του ΠΚ, αίρεται, ο άδικος χαρακτήρας της πράξης της απλής δυσφήμισης. Τέλος, ενόψει του τρόπου παρουσίασης των εν λόγω συνεντεύξεων, του τρόπου προβολής της ως άνω εκπομπής και του γεγονότος ότι σ' αυτή συμμετείχαν και πρόσωπα τα οποία είχαν και διετύπωσαν διαφορετικές απόψεις, δε μπορεί να συναχθεί ότι οι κατηγορούμενοι είχαν σκοπό εξύβρισης του εκκαλούντος, ενώ, εξάλλου, δε μπορεί να λειτουργήσει σε βάρος εκείνων (κατηγορουμένων) το καταγγελλόμενο με την έγκληση για καταγραφή της συνέντευξης του ιερέα Γ.Α. από κρυφή κάμερα, εφόσον ο τελευταίος γνώριζε ότι απευθύνεται σε

δημοσιογράφους και ότι η συνέντευξή του θα μεταδίδονταν μέσω του άνω τηλεοπτικού σταθμού.

Με βάση τις παραδοχές αυτές, απέρριψε το Συμβούλιο Εφετών την έφεση του ήδη αναιρεσείοντος Π.Γ., επικυρώνοντας το πρωτόδικο βούλευμα που απεφάνθηκε να μη γίνει κατηγορία κατά των δημοσιογράφων Τ. και Σ. ελλείψια αποχρωσών ενδείξεων (άρ. 309 παρ. 1α', 310 παρ. 1, 318 ΚΠΔ) διέλαβε δε την απαιτούμενη από το Σύνταγμα και το νόμο ειδική αιτιολογία (άρ. 93 παρ. 3 Συντ. και 139 ΚΠΔ) αφού με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις παραθέτει τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από τα αποδεικτικά μέσα (μάρτυρες-έγγραφα) καθώς και τις σκέψεις με τις οποίες δέχεται ότι τα προκύψαντα πραγματικά περιστατικά δεν θεμελιώνουν κατ' αντικείμενο και κατά πρόθεση, τα συγκρατούντα τις προαναφερθείσες ουσιαστικές ποινικές διατάξεις τις οποίες ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε. Επομένως είναι αβάσιμοι οι σχετικοί σπό το άρ. 484 παρ. 1 εδ. β', ε' ΚΠΔ, προβαλλόμενοι τρίτος, τέταρτος και έκτος λόγοι αναίρεσης.

Αριθμός 554/2003
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 3 Δεκεμβρίου 2002, με την εξής
σύνθεση : Μ. Βροντάκης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Δ. Πετρούλιας, Χ. Ράμμος, Γ. Παπαγεωργίου, Α. Χριστοφορίδου, Σύμβουλοι, Κ. Ευστρατίου, Ο. Ζύγουρα, Πάρεδροι. Γραμματέας η Α. Τριάδη, Γραμματέας του Δ΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 21 Ιουνίου 2000 αίτηση :

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία η οποία παρέστη με το δικηγόρο Κωνσταντίνο Φιλιππόπουλο (Α.Μ. 12264), που τον διόρισε με ειδικό πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος παρέστη με την Ευφρ. Μπερνικόλα, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθούν : 1) η υπ' αριθμ. 10271/Ε/15.05.2000 απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ και 2) η υπ' αριθμ. 111/81/10.02.2000 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου, Χ. Ράμμου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ á é γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ á τ ο Ν ó μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως, η οποία λόγω σπουδαιότητας εισάγεται προς συζήτηση, με πράξη του Προέδρου του Γ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος τούτου, έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη και το παράβολο (αριθ. γραμμ. 1033284, 1939343/00).

2. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η ακύρωση : α) της υπ' αριθμ. 10271/Ε/15.05.2000 αποφάσεως του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (εφεξής ΜΜΕ), με την οποία επιβλήθηκε στην αιτούσα εταιρεία πρόστιμο ύψους 60.000.000 δραχμών και η διοικητική κύρωση της μετάδοσης για τρεις (3) συνεχόμενες ημέρες μέχρι τις 12.6.2000 και επί δύο (2) λεπτά της ώρας, πριν από την έναρξη του βραδινού κεντρικού δελτίου ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού «.....» (ανήκοντας στην αιτούσα) περίληψης του σκεπτικού της αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (εφεξής ΕΣΡ) υπ' αριθμ. 111/10.2.2000, μέσα σε πλαίσιο (κάρτα) με μνεία της επιβληθείσης κυρώσεως, διότι η αιτούσα στις 2.12.1999 και στις 5.12.1999 και στο πλαίσιο των εκπομπών της με τίτλους «.....» και «.....», που επιμελείται και παρουσιάζει ο δημοσιογράφος αφενός μεν μετέδωσε ταινία που περιείχε μαγνητοσκοπημένα αποσπάσματα από την ερωτική ζωή του τραγουδιστού αφετέρου δε παρουσίασε αποσπάσματα από το προσωπικό ημερολόγιο του σχεδιαστού μόδας που ανεφέροντο στην ερωτική του ζωή, κατά παράβαση των οριζομένων στα άρθρα 2 παρ. 1, 9 παρ. 1 εδαφ. β του Συντάγματος, 3 παρ. 1 περ. β του ν. 2328/1995 και 7 του υπ' αριθμ. 1/1991 Κανονισμού του ΕΣΡ και β) της ως άνω υπ' αριθμ. 111/10.2.2000 αποφάσεως του ΕΣΡ στην οποία στηρίχθηκε η εν λόγω απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ.

3. Επειδή, όπως έχει κριθεί (πρβλ. ΣτΕ 872/1992 Ολομ., 2543/1999 επταμελούς, 477/2002), η διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε τηλεοπτικούς σταθμούς κατά το άρθρο 4 του ν. 2328/1995 αποτελεί σύνθετη διοικητική ενέργεια η οποία περατούται με την έκδοση της σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ. Επομένως, στην κρινόμενη υπόθεση μόνη εκτελεστή και παραδεκτώως προσβαλλόμενη πράξη είναι απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, στην οποία έχει ενσωματωθεί η προηγηθείσα πράξη του ΕΣΡ.

4. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση έχει τον χαρακτήρα της αιτήσεως ακυρώσεως και ασκείται κατά της προσβαλλομένης πράξεως παραδεκτώως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και κατά το μέρος που με την πράξη αυτή επιβάλλεται στην αιτούσα πρόστιμο, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159Α) εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Τούτο δε, διότι η προσβαλλόμενη πράξη έχει εκδοθεί μετά τη θέση σε ισχύ του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του Ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και, όπως ήδη εκρίθη (ΣτΕ 3529/2001 επταμελούς συνθέσεως), από της θέσεως σε ισχύ του ανωτέρω Κώδικα, οι μονομερείς εκτελεστές πράξεις της Διοικήσεως, που συνιστούν νόμιμο τίτλο υπό την έννοια του άρθρου 2 παράγραφοι 1 και 2 περίπτωση α' του, κυρωθέντος με το ν.δ/μα 356/1974, Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, δεν υπόκεινται πλέον σε ανακοπή, ώστε να συντρέχει εκάστοτε περίπτωση να κριθεί αν αυτή συνιστά ένδικο βοήθημα ικανό να παράσχει ισοδύναμη προς την αίτηση ακυρώσεως δικαστική προστασία και αποτελεί ως εκ τούτου έναντι εκείνης παράλληλη προσφυγή.

5. Επειδή, στο μεν άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι, ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, στο δε άρθρο 9 παρ. 1 ότι ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη (εδαφ. β'). Περαιτέρω στο άρθρο 15 του Συντάγματος (όπως είχε πριν την αναθεώρηση του 2001) ορίζεται ότι : "1. Οι προστατευτικές για τον τύπο διατάξεις του προηγούμενου άρθρου δεν εφαρμόζονται στον κινηματογράφο, τη φωτογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης. 2. Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους και έχουν σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων λόγου και τέχνης. Πρέπει πάντως να εξασφαλίζεται η ποιοτική στάθμη των εκπομπών που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή τους και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας". Με την δεύτερη παράγραφο του ως άνω άρθρου, η λειτουργία ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, αποτελούσα αντικείμενο εντόνου κρατικού ενδιαφέροντος, ανάγεται σε θέμα γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, το οποίο συνθέτουν οι αναγραφόμενοι στη διάταξη αυτή στόχοι, όπως είναι η αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων λόγου και τέχνης και η διασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των εκπομπών προς την κατεύθυνση της κοινωνικής και πολιτιστικής αναπτύξεως της Χώρας. Εκδήλωση αυτού του ενδιαφέροντος αποτελεί η περιλαμβανόμενη στη διάταξη αυτή ρήτρα ότι η

ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος αυτός υπερβαίνει, ως προς την έκταση και το περιεχόμενο, την έννοια της κρατικής εποπτείας και επιτρέπει την επέμβαση του Κράτους στη λειτουργία των σταθμών (πρβλ. ΣΕ 5040/87 Ολομ., 2544/1999 επταμελής).

6. Επειδή με το Ν. 2328/1995 (159 Α - "Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης κλπ") - εφαρμοστέο εν προκειμένω όπως αυτός είχε μετά την τροποποίησή του από τον Ν. 2644/1998 (233 Α - "Για παροχή συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών") - ρυθμίζεται το νομικό καθεστώς και καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας της ιδιωτικής τηλεοράσεως και της τοπικής ραδιοφωνίας. Με το νόμο αυτό επιδιώκεται, όπως προκύπτει από την εισηγητική του έκθεση, μεταξύ άλλων, η εκπλήρωση της επιταγής του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος για την άνοδο της ποιοτικής στάθμης των εκπομπών της τηλεοράσεως, η περιστολή σκηνών αδικαιολόγητης βίας και πορνογραφικού περιεχομένου και η προστασία του ιδιωτικού βίου και της παιδικής ηλικίας. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου τούτου, ορίζεται ότι οι άδειες λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών χορηγούνται για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και ότι οι τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεούνται να μεριμνούν για την ποιότητα του προγράμματος. Στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που περιέχουν αρχές δεοντολογίας των εκπομπών και διαφημίσεων, προκειμένου να διασφαλιστή η προστασία της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου, το δικαίωμα απαντήσεως του θιγομένου, η προστασία της παιδικής ηλικίας. Ειδικότερα, στην παρ. 1 εδ. β του άρθρου τούτου ορίζονται τα εξής : "Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται". Περαιτέρω με την παρ. 11 του άρθρου τούτου αντικαταστάθηκαν οι παραγρ. 12, 13 και 14 του άρθρου 3 του Ν. 1730/1987, και στην αντικατασταθείσα ως άνω παραγρ. 12 προβλέπεται δικαίωμα κάθε προσώπου του οποίου η προσωπικότητα ή η τιμή ή η υπόληψη ή ο ιδιωτικός και οικογενειακός βίος ή η επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφής δραστηριότητα προσβάλλεται από τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή να ζητήσει, καθώς και ο σύζυγος και οι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού νεκρού, του οποίου η μνήμη προσβάλλεται, να ζητήσουν επανόρθωση από τον σταθμό που μετέδωσε την επίμαχη εκπομπή, και ρυθμίζεται ειδικότερα η άσκηση του δικαιώματος τούτου. Ορίζεται δε συναφώς ότι "το δικαίωμα του θιγομένου για επανόρθωση και η αντίστοιχη υποχρέωση του σταθμού είναι ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν αστικής ή ποινικής ευθύνης". Οι ρυθμίσεις αυτές αποτελούν ομοίως περιεχόμενο των διατάξεων του άρθρου 9 του π.δ/τος 100/2000 (98Α - "Εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Ιουνίου 1997 - EEL 202/30.7.1997"). Τέλος, στην παρ. 15 του προαναφερθέντος άρθρου 3 του ν.

2328/1995 προβλέπεται η κύρωση με π.δ/γμα κωδίκων δεοντολογίας που καταρτίζονται με απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως, και ορίζεται ότι : "... Έως την έκδοση αυτού του προεδρικού διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν οι κώδικες δεοντολογίας που έχουν εκδοθή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του Ν. 1866/1989". Συναφώς στο άρθρο 5 του υπ' αριθ. 1/1991 Κανονισμού του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως "περί δημοσιογραφικής δεοντολογίας στη ραδιοτηλεόραση" ("Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας" - 421 Β) ορίζεται ότι : "Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο που να μπορεί, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, να ενθαρρύνει τον εξευτελισμό, την κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος του..." ενώ στο άρθρο 7 του ίδιου Κανονισμού ορίζεται ότι : "Η ιδιωτική ζωή είναι σεβαστή. Ο έλεγχος της ιδιωτικής ζωής, όπως και η μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων από αυτήν επιτρέπεται, μόνον όταν επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος, που υπερβαίνει στην συγκεκριμένη περίπτωση το συμφέρον σεβασμού της ιδιωτικής ζωής". Επίσης στο άρθρο 2 παρ. 1 του Κανονισμού 2/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως "περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων" ("Κώδικας Ραδιοτηλεοπτικών Προγραμμάτων" - 421Β) ορίζεται ότι "οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές πρέπει να εξασφαλίζουν την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοτηλεοράσεως και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας". Εξάλλου στο άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2644/1998 και ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλομένων πράξεων) προβλέπονται οι διοικητικές κυρώσεις που αποσκοπούν στην τήρηση των κανόνων δεοντολογίας, μεταξύ των οποίων και οι προαναφερόμενοι και ορίζεται ότι : "1. Σε περίπτωση παράβασης α)...γ) των κανόνων δεοντολογίας, όπως αυτοί προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου αυτού, το ΕΣΡ αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από ερώτημα του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ ή καταγγελία παντός έχοντος έννομο συμφέρον την επιβολή μίας ή περισσότερων από τις παρακάτω κυρώσεις : αα) συστάσεις και προειδοποιήσεις, ββ) πρόστιμο από πέντε έως πεντακόσια εκατομμύρια (5.000.000 έως 500.000.000) δραχμές που εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ όπως ισχύει κάθε φορά, γγ) προσωρινή αναστολή μέχρι τρεις (3) μήνες οριστική διακοπή της μετάδοσης συγκεκριμένης εκπομπής του σταθμού, δδ) προσωρινή αναστολή μέχρι τρεις (3) μήνες της μετάδοσης κάθε τηλεοπτικού προγράμματος, εε) ανάκληση της άδειας λειτουργίας του σταθμού και στστ) κυρώσεις ηθικού περιεχομένου (όπως υποχρεωτική μετάδοση ανακοίνωσης σχετικά με τις λοιπές επιβαλλόμενες κυρώσεις. Το Ε.Σ.Ρ. διαβιβάζει αμελλητί την απόφασή του στον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος ασκεί έλεγχο νομιμότητας και εκδίδει την πράξη επιβολής. Η επιλογή του είδους και η επιμέτρηση των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου αυτού γίνεται ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης, την τηλεθέαση που συγκεντρώνει το πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου τελέσθηκε η παραβίαση, το μερίδιο της αγοράς ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών που έχει τυχόν αποκτήσει η κάτοχος της άδειας, το ύψος της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί ή σχεδιαστεί και την τυχόν ύπαρξη υποτροπών..... Η απόφαση του Ε.Σ.Ρ. για την επιβολή των κυρώσεων της παραγράφου αυτής περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία και διατυπώνεται σε κάθε περίπτωση ύστερα από ακρόαση

των ενδιαφερομένων κατά τη διάρκεια μίας τουλάχιστον συνεδρίασης της Ολομέλειας του οργάνου 2. ... 3. ... 4. ... 5. Οι παραπάνω διοικητικές κυρώσεις είναι ανεξάρτητες από την ύπαρξη τυχόν ποινικής ή αστικής ευθύνης". Ο ίδιος νόμος ορίζει στο άρθρο 14 παρ. 25 ότι "Όπου στο νόμο αυτόν προβλέπεται η έκδοση πράξης του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε., ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, η αρμοδιότητα του Υπουργού περιορίζεται στον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του Ε.Σ.Ρ.". Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ιδρύθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 1866/1989 (222 Α - "Ίδρυση Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως κλπ"), ως "ανεξάρτητο όργανο", με μέλη απολαύοντα "προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας", και "κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του δεν υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο", σύμφωνα με την παραγρ. 2, έχει δε ως έργο, κατά την παραγρ. 3 του ίδιου άρθρου, "την εξασφάλιση της ελευθερίας της εκφράσεως και της πολυφωνίας, την τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και την προαγωγή της ποιότητας των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, κατά τις συνταγματικές επιταγές". Κατά δε την παρ. 3 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης "ασκεί τον άμεσο έλεγχο του Κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως προκειμένου να εξασφαλισθούν η αντικειμενικότητα, η ισότητα των όρων και η ποιότητα των προγραμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος".

7. Επειδή, οι προεκτεθείσες διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 αποβλέπουν στην αποτελεσματική επιβολή αρχών και κανόνων δεοντολογίας, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της συνταγματικής επιταγής για υψηλή ποιοτική στάθμη των τηλεοπτικών προγραμμάτων (άρθρο 15) και, παραλλήλως, στη διασφάλιση, πλην άλλων, του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου, που αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, καθώς και της προστασίας της επίσης συνταγματικώς κατοχυρωμένης αρχής της ελεύθερας αναπτύξεως της προσωπικότητας (άρθρο 5 παρ. 1). Εξ άλλου, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων των άρθρων 4 και 14 παρ. 25 του Ν. 2328/1995 και των άρθρων 1 και 3 παρ. 3 του Ν. 1866/1989 για την επιβολή των εν λόγω κυρώσεων προβλέπεται διοικητική διαδικασία, συνιστώσα σύνθετη διοικητική ενέργεια, η οποία συγκροτείται από την πράξη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και την επακολουθούσα απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης λειτουργεί στο πλαίσιο της θεσμικής εγγυήσεως του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή μη υποκείμενη σε διοικητικό έλεγχο, και ασκεί τον κατά την συνταγματική αυτή διάταξη άμεσο έλεγχο του Κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως, για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας, της ισότητας των όρων και της προαγωγής της ποιότητας των προγραμμάτων, καθώς και της τηρήσεως της δημοσιογραφικής δεοντολογίας (πρβλ. ΣΕ 872/92 Ολομ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελής σύνθεση). Το διοικητικό αυτό όργανο επιλαμβάνεται της εξετάσεως συγκεκριμένης περιπτώσεως προς διαπίστωση της τελέσεως ή μη παραβάσεως, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν ερωτήματος του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 6

του Ν. 2328/1995. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης αποφασίζει για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση τελέσεως παραβάσεως, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 2328/95, η πράξη δε αυτή, παρά το χαρακτηρισμό της από το νόμο ως "σύμφωνης γνώμης", συνιστά πράγματι απόφαση, που δεσμεύει τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος έχει την εξουσία να προβή μόνο σε έλεγχο νομιμότητας της πράξεως αυτής, κατά την έκδοση της αποφάσεώς του, με την οποία ολοκληρώνεται η διαδικασία επιβολής της διοικητικής ποινής (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελής σύνθεση 477/2002 κ.α.).

8. Επειδή, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο 1866/89 (άρθρο 2) το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεοράσεως (εφεξής ΕΣΡ) αποτελείτο από 11 μέλη. Όλα τα μέλη διορίζοντο από τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβερνήσεως ως εξής : α) τρία μέλη υπεδεικνύοντο από το πρώτο σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος β) δύο μέλη υπεδεικνύοντο από το δεύτερο σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα και ένα μέλος υπεδείκνυε το τρίτο κόμμα. Τα υπόλοιπα πέντε μέλη υπεδεικνύοντο ανά ένα από την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, την Ένωση Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας Θράκης, την ΚΕΔΚΕ, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος και τη Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος - Ακροαματικότητας. Ο νόμος αυτός ετροποποιήθη με τον ν. 2173/1993 (ΦΕΚ Α 208) ο οποίος στο άρθρο 1 ορίζει τα εξής : "1. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) είναι εννεαμελές. Ο Πρόεδρος, ο αναπληρωτής του, τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη του ΕΣΡ διορίζονται με πράξη του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης ως εξής : α) Ο Πρόεδρος της Βουλής μετά από γνώμη της Διάσκεψης των Προέδρων, υποδεικνύει τον Πρόεδρο και τον αναπληρωτή του β) το πρώτο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει τέσσερα τακτικά και τέσσερα αναπληρωματικά μέλη γ) το δεύτερο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη δ) το τρίτο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος ε) το τέταρτο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος. ... 4. Τα πρόσωπα που υποδεικνύονται από τον πρόεδρο της Βουλής και τα κόμματα πρέπει να είναι : α) Δημοσιογράφοι - μέλη αναγνωρισμένης δημοσιογραφικής ένωσης, όπως η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και η Ένωση Συντακτών Μακεδονίας Θράκης β) Επιστήμονες ανεγνωρισμένου κύρους σε αντικείμενο σχετικό με τα μέσα ενημέρωσης, γ) Προσωπικότητες με ιδιαίτερη παρουσία και συμβολή στους τομείς των γραμμάτων, της τέχνης ή της ενημέρωσης και ιδίως στο χώρο του θεάματος και του ακροάματος. δ) Προσωπικότητες ανεγνωρισμένου κύρους με ιδιαίτερη συμμετοχή στο δημόσιο βίο και ιδίως στους θεσμούς της εκπαίδευσης, της τοπικής αυτοδιοίκησης ή του συνδικαλιστικού κινήματος. 5. Τα κόμματα ή οι συνασπισμοί κομμάτων, που υποδεικνύουν περισσότερα του ενός μέλη τακτικά ή αναπληρωματικά, επιλέγουν τα πρόσωπα αυτά από περισσότερες της μίας κατηγορίες της προηγούμενης παραγράφου... 6. Η θητεία των μελών του Ε.Σ.Ρ. είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται..." Κατ' επίκληση της ανωτέρω

διατάξεως εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 10483/10.6.1997 (B 499) απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, με την οποία συγκροτήθηκε το ΕΣΡ. Ακολούθησαν δε μέχρι την έκδοση της ήδη προσβαλλόμενης πράξεως του εν λόγω Συμβουλίου οι ακόλουθες τροποποιητικές της υπουργικές πράξεις : α) η υπ' αριθμ. 2120/12.8.1998 (B 908), β) η υπ' αριθμ. 726/1/4.5.1999 (B 598), γ) η υπ' αριθμ. 2138/16.12.1999 (B 2177) και δ) η υπ' αριθμ. 1503/Ε/24.1.2000 (B 52). Από όλες τις παρατεθείσες διατάξεις των νόμων που διέπουν τις αρμοδιότητες καθώς και την συγκρότηση του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, συνάγεται ότι ο νομοθέτης, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι που τάσσει το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, προέβλεψε την συγκρότηση του θεσμικού αυτού οργάνου από προσωπικότητες της δημοσίας ζωής που υποδεικνύονται από τα πολιτικά κόμματα με βάση πρόσφορα για την άσκηση του κρατικού ελέγχου τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, τα οποία λαμβάνουν υπόψη υποχρεωτικά τα κόμματα κατά την διατύπωση της προτάσεώς τους προς τον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ. Εξ άλλου, όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα σκέψη, και οι αρμοδιότητες, οι οποίες ανατέθηκαν στο όργανο αυτό από τον νομοθέτη, ασκούμενες είτε αποφασιστικά είτε γνωμοδοτικά εντάσσονται στην λειτουργία του "αμέσου ελέγχου" του Κράτους επί της ραδιοτηλεοράσεως. Το Συμβούλιο ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές υπό καθεστώς ανεξαρτησίας, τόσο έναντι των κομμάτων που υπέδειξαν τα μέλη του, όσο και έναντι της Κυβερνήσεως, η οποία δεν έχει εξουσία ιεραρχικού ελέγχου. Ο αρμόδιος όμως Υπουργός Τύπου διατηρεί εν πάση περιπτώσει την αρμοδιότητα ελέγχου νομιμότητας επί των πράξεων του ΕΣΡ. Με τα δεδομένα αυτά το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεοράσεως συγκροτείται από τον κοινό νομοθέτη ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή προορισμένη να επιτελέσει την λειτουργία που προβλέπει το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος και ως εκ τούτου η συγκρότησή του είναι κατ' αρχήν σύμφωνη με αυτό (πρβλ. Σ.τ.Ε. 872/1992, 2543, 2544/1999 και 656/2000 Ολομ.). Εξ άλλου, το προβλεπόμενο από τον νόμο σύστημα συμμετοχής των πολιτικών κομμάτων στην ανάδειξη των μελών του ΕΣΡ, κατ' αναλογία προς την κοινοβουλευτική τους δύναμη και μέχρι του τετάρτου σε δύναμη μετέχοντος του Κοινοβουλίου κόμματος δεν είναι αντίθετο προς την συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1) ούτε προς την διάταξη του άρθρου 29 του Συντάγματος, όπως αβασίμως προβάλλεται. Και τούτο διότι ο νομοθέτης έκρινε αφηρημένως και μάλιστα πριν από τη διανυόμενη βουλευτική περίοδο ότι δικαίωμα για πρόταση μελών θα έχουν εκάστοτε τα τέσσερα ισχυρότερα κοινοβουλευτικώς κόμματα. Καθόρισε δηλαδή, την σύνθεση του οργάνου βάσει αντικειμενικού κριτηρίου και προκειμένου να καταστή λειτουργικός ο τρόπος της συγκροτήσεώς του και να μη διασαλεύεται η εύρυθμη λειτουργία του λόγω πολιτικών μεταβολών, προτίμησε την ανάδειξη των μελών του ΕΣΡ από σταθερό και όχι κυμαινόμενο αριθμό πολιτικών κομμάτων. Έτσι η νομοθετική αυτή επιλογή δεν συνιστά αδικαιολόγητη άνιση μεταχείριση των αποκλεισμένων μικρότερων κομμάτων, λαμβανομένου προσέτι υπόψη ότι τα υποδεικνυόμενα μέλη του ΕΣΡ δεν είναι εκπρόσωποι ή εντολοδόχοι των πολιτικών κομμάτων. Περαιτέρω είναι αβάσιμος και ο συναφής ισχυρισμός ότι λόγω της παραβιάσεως της αρχής της ισότητας δεν εκπληρούται και ο στόχος του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος για αντικειμενική πληροφόρηση.

9. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, η προσβαλλόμενη απόφαση του ΕΣΡ εκδόθηκε χωρίς προηγούμενη αποστολή σχετικού ερωτήματος από τον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, δοθέντος ότι, σύμφωνα με την παρατεθείσα στην έκτη σκέψη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998), το ΕΣΡ αποφασίζει προκειμένου περί επιβολής κυρώσεων σε τηλεοπτικούς σταθμούς είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από ερώτημα του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ.

10. Επειδή, προβάλλεται ότι, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την εις βάρος της επιβολή της επίμαχης κυρώσεως για την παρουσίαση αποσπασμάτων από το προσωπικό ημερολόγιο του Μιχ. Ασλάνη, μη νομίμως δεν συγκροτήθηκε η προβλεπόμενη από το άρθρο 1 παρ. 3 του Κανονισμού του ΕΣΡ υπ' αριθμ. 1/1989 ("Κανονισμός λειτουργίας του ΕΣΡ" ΦΕΚ Β' 908) επιτροπή. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η προμνημονευθείσα διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 δεν προβλέπει ως προϋπόθεση για την επιβολή κυρώσεων την συγκρότηση επιτροπής, και μάλιστα επιτροπής εξ εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 1 παρ. 3 του προαναφερθέντος Κανονισμού του ΕΣΡ και οι οποίες συγκροτούνται από την Ολομέλεια του ΕΣΡ, προς υποβοήθηση του έργου της, και τούτο μόνον, όταν αυτή το κρίνει αναγκαίο.

11. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το ΕΣΡ με το υπ' αριθμ. 2019/6.12.1999 έγγραφό του προς την αιτούσα, ζήτησε να αποστείλει εντός δύο ημερών τις κασέτες των εκπομπών "....." της 2ας Δεκεμβρίου 1999 και "....." της 5ης Δεκεμβρίου 1999, που είχαν μεταδοθεί από τον τηλεοπτικό της σταθμό. Εν συνεχεία το ΕΣΡ με το υπ' αριθμ. 18/7.1.2000 έγγραφό του κάλεσε την αιτούσα να προσέλθει στη συνεδρίαση του της 13ης Ιανουαρίου 2000 "προς παροχή εξηγήσεων και διευκρινίσεων για την εφαρμογή της κειμένης νομοθεσίας και των Κωδίκων Δεοντολογίας σχετικά με τις εκπομπές "....." της Πέμπτης 2.12.1999 και "....." της Κυριακής 5.12.1999 που μεταδόθηκαν από το σταθμό σας". Κατόπιν αιτήματος της αιτούσης η συνεδρίαση αναβλήθηκε, ακολούθως δε με το υπ' αριθμ. 132/21.1.2000 έγγραφο του ΕΣΡ, ταυτοσήμου περιεχομένου, η αιτούσα εκλήθη εκ νέου να προσέλθει σε νέα συνεδρίαση του Συμβουλίου της 27.1.2000. Κατά τη συνεδρίαση αυτή προσήλθε ο πληρεξούσιος δικηγόρος της αιτούσης συνοδευόμενος από τον εξουσιοδοτημένο δημοσιογράφο και, αφού έλαβε γνώση των αποδιδόμενων στην αιτούσα παραβάσεων, ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ακολούθησε η κατάθεση και εκτενούς σχετικού εγγράφου υπομνήματος της αιτούσης στο ΕΣΡ στις 4.2.2000, πριν δηλαδή από την έκδοση της ήδη προσβαλλόμενης αποφάσεως του εν λόγω Συμβουλίου, η οποία ελήφθη σε νεώτερη συνεδρίασή του της 10.2.2000. Με τα δεδομένα αυτά, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται, ότι ετηρήθη πλημμελώς ο τύπος της προηγούμενης ακροάσεως? δεν απητείτο δε, εξ άλλου, για την προσήκουσα τήρηση του τύπου τούτου της διαδικασίας, ειδικότερος προσδιορισμός στις προσκλήσεις προς παροχή εξηγήσεων πραγματικών δεδομένων σχετικών με το θεωρηθέν ως επίμεμπτο περιεχόμενο της

επίμαχης εκπομπής, αφού το περιεχόμενο της εκπομπής αυτής ήταν πλήρως γνωστό στην αιτούσα εταιρεία (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως).

12. Επειδή, στο άρθρο 6 παρ. 1 και 3 του π.δ/τος 213/1995 ("Οργάνωση και λειτουργία του ΕΣΡ κλπ", ΦΕΚ 112/Α) ορίζεται ότι το ΕΣΡ είναι εννεαμελές, ευρίσκεται δε ως σώμα σε απαρτία όταν είναι παρόντα πέντε (5) τουλάχιστον εκ των μελών του. Όπως, εξ άλλου προκύπτει από την προσβαλλόμενη υπ` αριθμ. 111/81/10.2.2000 απόφαση του ΕΣΡ, το εν λόγω Συμβούλιο συνεδρίασε με παρόντα τα οκτώ (8) από τα εννέα (9) συνολικά μέλη του. Επομένως, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι υπήρξε παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας για τον λόγο ότι σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση του ΕΣΡ, δεν προκύπτει ότι ελήφθη από την Ολομέλειά του, όπως απαιτείται από το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (όπως κατά τα ανωτέρω τροποποιηθέν ισχύει).

13. Επειδή, όπως ήδη εξετάθη στην προηγούμενη σκέψη, στο άρθρο 6 παρ. 3 του π.δ/τος 213/1995 ορίζεται ότι το ΕΣΡ ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει νομίμως όταν είναι παρόντα πέντε (5) τουλάχιστον εκ των μελών του. Εφ' όσον λοιπόν στην προκειμένη περίπτωση το ΕΣΡ είχε ως σώμα τη νόμιμη απαρτία δεν δημιουργεί κακή σύνθεση αυτού το γεγονός ότι κατά την κρίσιμη συνεδρίαση δεν παρέστησαν τα τακτικά μέλη (τα οποία όμως αναπληρώθηκαν από αναπληρωματικά μέλη) και(ο οποίος δεν αναπληρώθηκε), όπως αβασίμως προβάλλεται.

14. Επειδή, στο μεν άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 2690/1999 ("Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας" 45 Α`) ορίζεται ότι "η νομιμότητα της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου δεν επηρεάζεται από την τυχόν εναλλαγή των μετεχόντων μελών σε διαδοχικές συνεδριάσεις" στο δε άρθρο 15 παρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζονται τα εξής : "αρθρο 15.1... 2. Αν η συζήτηση της υπόθεσης διαρκεί περισσότερες από μία συνεδριάσεις, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού προηγουμένως, τα μέλη που δεν μετείχαν στις προηγούμενες συνεδριάσεις, ενημερωθούν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία των κατ' αυτές συζητήσεων. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των μελών αυτών, η οποία και καταχωρίζεται στα πρακτικά".

15. Επειδή, όπως έχει ήδη εκτεθεί ανωτέρω (βλ. σκέψη υπ` αριθμ. 11), το ΕΣΡ προκειμένου να αποφασίσει επί του ζητήματος, που είχε προκύψει με τις επίμαχες εκπομπές του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης, συνεδρίασε κατ' αρχάς στις 27.1.2000, οπότε άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσης και ακολούθως διέκοψε προκειμένου να λάβει την τελική απόφαση σε άλλη συνεδρίαση. Κατά τη συνεδρίαση της 10.2.2000, οπότε το ΕΣΡ έλαβε την προσβαλλόμενη απόφασή του, έγινε, όπως αναφέρεται στα οικεία πρακτικά, έγινε πλήρης ενημέρωση των μελών του Συμβουλίου περί των όσων συζητήθηκαν κατά την προηγούμενη συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, ειδικότερα δε ελήφθησαν υπόψη οι δοθείσες στο Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση αυτή προφορικές εξηγήσεις των εκπροσώπων της αιτούσης,

καθώς και το μεταγενέστερο της πρώτης αυτής συνεδρίασεως από 4.2.2000 γραπτό υπόμνημα της αιτούσης, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά τα όσα είχαν λάβει χώρα κατά την αρχική συνεδρίαση. Εφόσον επομένως, η κατ' ουσίαν συζήτηση της υποθέσεως έλαβε χώρα εξ υπαρχής κατά την τελευταία αυτή συνεδρίαση, το γεγονός ότι κατ' αυτήν παρέστησαν τα μέλη τα οποία δεν είχαν συμμετάσχει κατά την προηγούμενη συνεδρίαση της 27.1.2000 δεν συνιστά παράβαση της προαναφερθείσης διατάξεως του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως αβασίμως προβάλλεται.

16. Επειδή, προβάλλεται ότι τα μέλη του ΕΣΡ δεν είχαν ίδια αντίληψη του περιεχομένου των επιμάχων εκπομπών λόγω ελλείψεως της κατάλληλης τεχνικής υποδομής με αποτέλεσμα να δεχθούν ως δεδομένο το περιεχόμενο της, όπως τους το παρουσίασε ο διενεργήσας την σχετική αυτοψία υπάλληλος της Γραμματείας του ΕΣΡ, ο οποίος όμως είχε κάθε συμφέρον να παρουσιάσει με τρόπο μεροληπτικό εις βάρος της αιτούσης το περιεχόμενο αυτό, εφ' όσον σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 22 του ν. 2328/1995 προβλέπεται η χορήγηση επιδόματος παραγωγικότητας στους υπαλλήλους της Γραμματείας του ΕΣΡ από ποσό που προκύπτει από ποσοστό 8% επί των εισπραττομένων εσόδων μεταξύ άλλων και από τα κατά το άρθρο 4 του αυτού νόμου επιβαλλόμενα πρόστιμα εις βάρος τηλεοπτικών σταθμών. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος διότι, πάντως, όπως ρητώς αναφέρεται στο πρακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως του ΕΣΡ, τα μέλη του παρακολούθησαν από αρχής μέχρι τέλους τις επίμαχες εκπομπές.

17. Επειδή, η ελευθερία της έκφρασης και διάδοσης στοχασμών και η ελευθερία του πληροφωρείν και πληροφωρείσθαι που κατοχυρώνει το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνει και την ελευθερία μετάδοσης πληροφοριών ή αναπαραστάσεως εικόνων ή σκηνών, που ανάγονται στην προστατευόμενη από τα άρθρα 2 παρ. 1 και 9 παρ. 1 του Συντάγματος, απαραβίαστη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής των προσώπων, στον πυρήνα της οποίας ανήκει προδήλως και η ερωτική τους ζωή? στον πυρήνα αυτό του ιδιωτικού βίου και στον βαθμό που τα στοιχεία που τον συνθέτουν δεν δημοσιοποιούνται οικειοθελώς, ουδείς (ούτε δημόσια αρχή ούτε ιδιώτης) επιτρέπεται να διεισδύσει. Επομένως, η μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων και σκηνών τέτοιου περιεχομένου (σχετικών δηλαδή με την ερωτική ζωή και δραστηριότητα ατομικώς και επωνύμως προσδιοριζομένων προσώπων) δεν μπορεί να αποτελέσει θεμιτώς, από συνταγματικής απόψεως, περιεχόμενο του δικαιώματος πληροφωρήσεως ή της ελεύθερης εκφράσεως και διαδόσεως των στοχασμών (βλ. ΣτΕ 3545/2002 επταμελούς συνθέσεως). Πολλώ δε μάλλον δεν μπορεί η κατά τα ανωτέρω μετάδοση των πληροφοριών αυτών να θεωρηθεί ως αντικείμενο του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος της πληροφωρήσεως, κατά την άσκησή του μέσω των πάσης φύσεως ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, ενόψει και του ότι, κατ' αρθρ. 15 παρ. 2 του Συντ. (όπως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως) η λειτουργία των τελευταίων υπάγεται στον άμεσο έλεγχο του κράτους, ο οποίος σκοπεύει, μεταξύ άλλων, στην εξασφάλιση ποιοτικής στάθμης των εκπομπών (πρβλ. ΣτΕ 5040/1987 Ολομ., 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως), προς την οποία είναι προδήλως ασυμβίβαστη η μετάδοση εκπομπών, που έχουν ως αντικείμενο την

μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων σχετικών με τον απαραβίαστο πυρήνα της ιδιωτικής και ειδικότερα με την ερωτική ζωή των ανθρώπων (βλ. ΣτΕ 3545/2002 επταμελούς συνθέσεως). Η προστασία δε αυτή του απαραβίαστου πυρήνα του ιδιωτικού βίου ισχύει και για τα πρόσωπα, στα οποία μπορεί ενδεχομένως να αποδοθεί παραβίαση των χρηστών ηθών ή παράνομη συμπεριφορά; η διαφύλαξη εξ άλλου των χρηστών ηθών και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας, διά της επιβολής περιορισμών στις ελευθερίες των εγκληματούντων, ανήκει κατά το Σύνταγμα, αποκλειστικά και μόνο, στην δικαιοδοσία των αρμοδίων κρατικών αρχών, οι οποίες υπόκεινται κατά την εκπλήρωση του έργου τους αυτού σε σειρά ελέγχων, κατά τα προβλεπόμενα σχετικά στο Σύνταγμα. Στην συγκεκριμένη επομένως περίπτωση, η μετάδοση από τον τηλεοπτικό σταθμό της αιτούσης εκπομπών, περιεχουσών πληροφορίες, εικόνες και σκηνές σχετικές με την ερωτική ζωή των προαναφερθέντων προσώπων, δεν ήταν κατά το Σύνταγμα επιτρεπτή, ακόμη και αν ήθελε να γίνει δεκτό ότι υπήρχαν υποψίες ότι η συμπεριφορά των ατόμων αυτών είναι, με βάση την δραστηριότητά τους αυτή, ποινικώς ελεγκτέα (βλ. ΣτΕ 3545/2002 επταμελούς συνθέσεως). Είναι, επομένως, ως εκ τούτου προεχόντως απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται, ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν συνετελέσθη η αποδιδόμενη στην αιτούσα απαγορευμένη παραβίαση της υποχρέωσης σεβασμού της ανθρώπινης αξίας και του ιδιωτικού βίου, διότι η μετάδοση των επιμάχων εκπομπών έγινε, κατά τους ισχυρισμούς της, προκειμένου να εξυπηρετηθεί υπέρτερο της προστασίας της ιδιωτικής ζωής δημόσιο συμφέρον, και συγκεκριμένα προκειμένου να αποκαλυφθεί στο κοινό η τέλεση αξιοποιώνων πράξεων, τις οποίες, κατά τους ισχυρισμούς της πάντοτε, είχαν τελέσει οι και να καταπολεμηθεί έτσι η εγκληματικότητα και η ανήθικη συμπεριφορά.

18. Επειδή κατά το άρθρο 10 της Συμβάσεως της 4.11.1950 "διά την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών", κυρωθείσης διά του Ν. Δ/τος 53/1974 (254 Α), "1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας ... ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας. 2. Η άσκησης των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνας, δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία διά ... την προστασίαν της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων ...". Ενόψει της αναγνωριζομένης από τη Σύμβαση εξουσίας επιβολής κυρώσεων χάριν της προστασίας της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων, οι εκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του Ν. 2328/1995 και των Κανονισμών Δεοντολογίας δεν έρχονται σε αντίθεση προς το άρθρο 10 της ως άνω συμβάσεως, όπως αβασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως).

19. Επειδή, όπως ήδη εξετέθη, στην αιτούσα επιβλήθηκαν οι επίμαχες κυρώσεις

για παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 9 παρ. 1 εδαφ. β του Συντάγματος, 3 παρ. 1 περ. β του ν. 2328/1995 και 7 του Κανονισμού υπ' αριθμ. 1/1991 του ΕΣΡ. Είναι, επομένως, απορριπτέοι ως αλυσιτελείς οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι κακώς κρίθηκε από το ΕΣΡ ότι συνέτρεχαν στην κρινόμενη περίπτωση της αιτούσης οι προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 9 παρ. 1, 4, 3 παρ. 1 και 5 του προαναφερθέντος Κανονισμού. Απορριπτέος δε προεχόντως ως αβάσιμος είναι και ο συναφώς προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τονδεν συντρέχει η αποδιδόμενη σε αυτήν παράβαση, διότι ο προαναφερθείς δεν αισθάνθηκε ότι εθίγη η προσωπικότητά του από τις επίμαχες εκπομπές, όπως αποδεικνύεται, κατά την άποψη της αιτούσης, από το γεγονός ότι έλαβε μέρος σε δύο εκπομπές του τηλεοπτικού της σταθμού που μετεδόθησαν στις 5.12.1999 και 27.1.2000. Τούτο δε διότι, εφ' όσον στην συγκεκριμένη υπόθεση διαπιστώθηκε η προαναφερθείσα παραβίαση των κανόνων δεοντολογίας, νομίμως επιβλήθηκαν στην αιτούσα κυρώσεις και δεν ασκεί, κατά το νόμο, επί του ζητήματος αυτού καμία επίδραση το κατά πόσον και το θιγέν άτομο έχει ή όχι την αίσθηση ότι έχει υποστεί προσβολή η προσωπικότητά του.

20. Επειδή, προβάλλεται ότι η επιβληθείσα με τις προσβαλλόμενες πράξεις ηθική κύρωση της επί τρεις (3) συνεχόμενες ημέρες και πριν από την έναρξη του βραδινού κεντρικού δελτίου ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης μετάδοσης επί δίλεπτο, περίληψης του σκεπτικού της απόφασης αυτής, μέσα σε πλαίσιο (κάρτα) με μνεία της επιβληθείσης κύρωσης δεν ευρίσκει έρεισμα στο νόμο. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι οι κυρώσεις ηθικού περιεχομένου (όπως αυτή που επιβλήθηκε στην αιτούσα) προβλέπονται ως διοικητικές κυρώσεις, που μπορούν να επιβληθούν εις βάρος των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 περ. στστ) του ν. 2328/1995, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998.

21. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίο, η επιβολή της επίδικης κυρώσεως με την προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση ενέχει παράβαση των αρχών της προστατευομένης εμπιστοσύνης και της χρηστής διοικήσεως, ως εκ του ότι "η Διοίκηση δεν καθόρισε μέχρι σήμερα το πλαίσιο ανταγωνισμού μεταξύ των τηλεοπτικών σταθμών και νόθευσε τους όρους ανταγωνισμού στον τηλεοπτικό χώρο" είναι απορριπτέος ως καταφανώς αβάσιμος (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως). Ομοίως απορριπτέος ως προδήλως αβάσιμος είναι και ο συναφώς προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι η προσβαλλόμενη κύρωση ελήφθη εις βάρος της αιτούσης κατά κακή χρήση της διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους της Διοικήσεως, η οποία δεν έλαβε υπόψη την συνυπευθυνότητα του Κράτους για την επικρατούσα αναρχία στον χώρο των τηλεοπτικών σταθμών καθώς και το γεγονός παγίως σε παρόμοιου τύπου εκπομπές επιδεικνύεται ανοχή.

22. Επειδή, στο πρακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως του ΕΣΡ αναφέρεται ότι το εν λόγω Συμβούλιο έλαβε κατ' αρχάς υπόψη το γεγονός ότι με την επίμαχη

εκπομπή, στην οποία προεβλήθησαν αυθεντικές ερωτικές στιγμές τουκαι ανεγνώσθησαν και παρουσιάστηκαν αποσπάσματα του ημερολογίου τουμε απόκρυφες στιγμές της ιδιωτικής του ζωής, προκλήθηκε βάνανυση προσβολή του δικαιώματος της προσωπικότητας, της υπόληψης, του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου των προαναφερθέντων, κατά παράβαση, μεταξύ άλλων, των άρθρων 2 παρ. 1, 9 παρ. 1 εδαφ. β' του Συντάγματος. Ακολούθως το ΕΣΡ εξετίμησε, μεταξύ άλλων, τα εξής στοιχεία : α) ότι η εκπομπή προβλήθηκε από τηλεοπτικό σταθμό με σημαντική τηλεθέαση, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει σημαντικές χρηματικές επενδύσεις για την επίτευξη των σκοπών του, β) ότι στο συγκεκριμένο τηλεοπτικό σταθμό έχουν επιβληθεί στο παρελθόν κυρώσεις προστίμου για παρόμοιες παραβιάσεις και γ) ότι ο "εγκαλούμενος" τηλεοπτικός σταθμός συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε πρώτων τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το ΕΣΡ, προκειμένου να επιλέξει την επιβλητέα στην αιτούσα διοικητική κύρωση, έλαβε υπόψη και συνεξετίμησε κριτήρια εξ εκείνων που προβλέπονται στην παρατεθείσα στην σκέψη υπ' αριθμ. 5 διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (όπως τροποποιηθείσα ήδη ισχύει) και που είναι, κατά την εν λόγω διάταξη, η βαρύτητα της παραβίασης, η τηλεθέαση που συγκεντρώνει το πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου τελέσθηκε η παραβίαση, το μερίδιο της αγοράς ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, που έχει τυχόν αποκτήσει ο κάτοχος της άδειας του τηλεοπτικού σταθμού, το ύψος της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί ή σχεδιαστεί και την τυχόν ύπαρξη υποτροπών? ενόψει δε της βαρύτητας του συγκεκριμένου παραπτώματος (παραβίαση των συνταγματικών διατάξεων περί προστασίας της αξίας του ανθρώπου και περί απαραβιάστου της ιδιωτικής ζωής του ατόμου) και του γεγονότος ότι οι επιβληθείσες κυρώσεις δεν είναι εκ των αυστηροτέρων που μπορούν, κατά το προεκτεθέν άρθρο, να επιβληθούν, δεν ήταν κατά νόμον, απαραίτητο να υπάρξει ειδικότερη μνεία του γεγονότος ότι συνεξετιμήθη και το προβαλλόμενο γεγονός ότι η επίδικη παράβαση συνετελέσθη από τον εγκατεστημένο στον Υμηττό πομπό του σταθμού, ο οποίος αποτελεί μόνο το 1/39 του πλέγματος των τηλεοπτικών συστημάτων εκπομπής του σταθμού της αιτούσης (τούτο δε ανεξάρτητα από το ότι σχετικός ισχυρισμός ουδέποτε ετέθη υπόψη της Διοικήσεως από την αιτούσα) ούτε απητείτο για να είναι πλήρης κατά το νόμο η σχετική εκτίμηση του ΕΣΡ να αναφέρεται ο συγκεκριμένος αριθμός από τον οποίο προέκυψε το συμπέρασμά του, ότι ο τηλεοπτικός σταθμός της αιτούσης έχει μεγάλη τηλεθέαση και έχει πραγματοποιήσει σημαντικές χρηματικές επενδύσεις. Είναι, επομένως, απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως καθώς και ο συναφής λόγος, με τον οποίο προβάλλεται ότι οι "ελλείψεις" αυτές στοιχειοθετούν κακή χρήση της διακριτικής ευχέρειας της Διοικήσεως.

23. Επειδή, ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται ότι ο Υπουργός Τύπου και ΜΜΕ εξέδωσε αναρμοδίως κατά χρόνο την προσβαλλόμενη απόφασή του, διότι η σχετική απόφαση εκδόθηκε μετά την πάροδο τριών περίπου μηνών από την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως του ΕΣΡ, είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος διότι η, παρατεθείσα σε προηγούμενη σκέψη (βλ. σκέψη υπ' αριθμ. 5), διάταξη του άρθρου 4 του Ν. 2328/1995 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2644/1998)

ορίζει απλώς ότι το ΕΣΡ διαβιβάζει αμελλητί την απόφασή του σχετικά με την ανάγκη επιβολής κυρώσεως σε τηλεοπτικό σταθμό στον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ, δεν τάσσει όμως και προθεσμία στον τελευταίο εντός της οποίας οφείλει να εκδώσει την τελική επί του ζητήματος απόφασή του.

24. Επειδή, προβάλλεται ότι παρανόμως η προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση δεν προέβη σε συγκεκριμένη στάθμιση αφενός μεν της υποχρέωσης ενημέρωσης του κοινού, αφετέρου δε της υποχρέωσης σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αμφοτέρων συνταγματικώς προστατευομένων, η οποία στάθμιση ανάγεται στη νομιμότητα και όχι στην σκοπιμότητα της πράξης του ΕΣΡ. Προβάλλεται επίσης ότι ο Υπουργός Τύπου όφειλε, παρά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο υπ' αριθμ. 6 της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, να προβεί σε έλεγχο του εάν η επιλογή της συγκεκριμένης κύρωσης αποτελούσε το καταλληλότερο ή αποτελεσματικότερο μέσο για την επίτευξη των σκοπών δημοσίου συμφέροντος, στους οποίους αποβλέπει η επιβολή διοικητικών κυρώσεων για παραβίαση της νομοθεσίας περί ραδιοτηλεοπτικής δεοντολογίας. Η στάθμιση όμως της σοβαρότητας της διενεργηθείσης παραβάσεως και η κρίση περί της καταλληλότητας καθώς και της αποτελεσματικότητας της επιλεγείσης κυρώσεως για την επίτευξη των ως άνω επιδιωκόμενων σκοπών δημοσίου συμφέροντος ανάγεται στην ουσιαστική εκτίμηση του ΕΣΡ, η οποία εκφεύγει της εξουσίας ελέγχου του Υπουργού Τύπου επ' αυτής, η οποία, όπως εξετέθη ήδη (βλ. σκέψη υπ' αριθμ. 7) περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας, ο οποίος περιλαμβάνει μόνο τον έλεγχο της τηρήσεως εκ μέρους του ΕΣΡ, κατά την διενέργεια των εν λόγω σταθμίσεων και κρίσεων, της αρχής της αναλογικότητας και της μη υπερβάσεως των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχερείας (πρβλ. ΣτΕ 477/2002, 2543-4/1999 επταμελούς συνθέσεως, 5576/1996 κ.α.). Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί ως αβάσιμος ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως.

25. Επειδή, τέλος, προβάλλεται ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις κοινοποιήθηκαν προς την αιτούσα "με ελλιπή αιτιολογία", δοθέντος ότι δεν της κοινοποιήθηκε ποτέ το πρακτικό της κρίσιμης συνεδρίασης του ΕΣΡ. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος προεχόντως ως αβάσιμος διότι από καμία διάταξη νόμου δεν προβλέπεται συγκοινοποίηση της πράξεως του ΕΣΡ μαζί με την απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ και μάλιστα ως ουσιώδης τύπος για το κύρος της τελευταίας, τυχόν δε πλημμέλειες της κοινοποίησης διοικητικής πράξεως δεν ασκούν επιρροή επί του κύρους αυτής (πρβλ. ΣτΕ 963/2000, 3073/1999, 2343/1990, 359/1985, 4123/1983 κ.α.).

Διά ταύτα

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση

Διατάσσει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου

Επιβάλλει στην αιτούσα ως δικαστική δαπάνη του Δημοσίου το ποσόν των τριακοσίων ογδόντα (380) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 30 Ιανουαρίου 2003 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 11 Μαρτίου του ίδιου έτους.

Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Μ. Βροντάκης

Α. Τριάδη